A SC.
5526

Asc. 5526

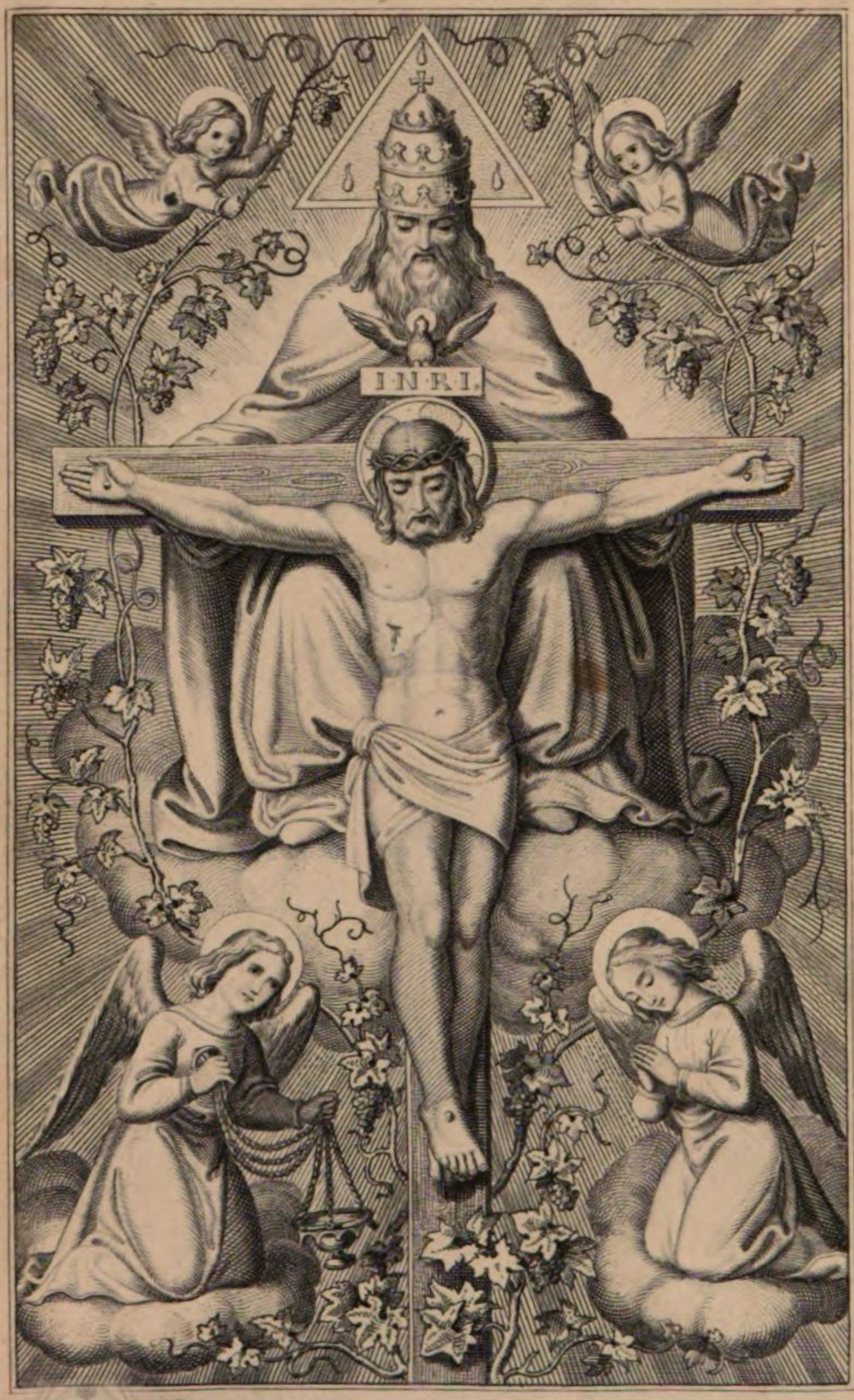

hat Gott die Welt geliebt."

Joan. 3, 16.

DE

SACRIFICIO MISSAE

TRACTATUS ASCETICUS,

continens praxim attente, devote et reverenter celebrandi.

Auctore

JOANNE BONA,

S. R. E. Tituli S. Bernardi ad Thermas Presbytero Cardinali, Ordinis Cisterciensis.

Franziskaner-Closter
BIBLIOTHEK
Bonfelden.

Opus vere aureum.

Nova editio accurata juxta Exemplar Romanum.
Cum Appendice Preces ante et post Missam complectent

Ratisbonae, 1841.

Sumptibus Jacobi Russwurm.

Td 171/278

Bayerische
Staatsbibliothek
München

AD SACERDOTES

de usu et scopo hujus Libelli.

PRAEMONITIO.

Paucis te in hoc vestibulo sistam, quisquis es Christi Sacerdos, qui hanc meam lucubrationem evolvere dignaberis, ut in ea edenda propositum meum, ejusque scopum et usum noscas. Cum primum Sacerdotio iniatus fui, illud protinus animo versare coepi, quam ardua res esset suscepto ministerio rite fungi, et ipsum Dei Filium pro meis et aliorum peccatis incruento Sacrificio quotidie immolare. Actus igitur conscientiae stimulis, Sanctorum Patrum et Recentiorum fere omnium, qui de

*

Missa sancte celebranda aliquid ediderunt, scripta percurrens, plura ex illis documenta excerpsi, quibus in unum congestis, paucisque de meo additis hoc Opusculum composui, quod amicis impellentibus multos post annos publici juris facio. Et primo quidem de ipso Sacrificio, ejusque valore et fructibus quaedam generaliter praemitto. Secundo de his ago, quae ad rite et pie celebrandum Sacerdoti necessaria sunt. Tertio de antecedentibus Missae celebrationem, et de proxima ad eam praeparatione. Quarto de ipsa celebratione. Demum de his, quae Sacro absoluto facienda sunt.

Inserui aliquot orationes et exercitia pro me meique similibus adhuc in limine perfectionis haerentibus, quibus si quis assueverit, a di-

straclionibus praeservari, Deique amore succendi facile poterit. Alios autem, qui in altiori gradu sunt constituti, sublimiores exercitationes Spiritus sancti unctio docebit.

Porro haec exercitia non eo consilio descripta sunt, ut singulis diebus a Sacerdote rem divinam acturo peragantur: sed legendus aliquoties libellus est, donec documenta in eo tradita bene animo percipiantur, et voluntas piis affectibus imbuatur, tum ea quisque seliget, quibus se magis affici senserit; et quoties celebrare voluerit, aliqua ex illis pro suo arbitrio et devotione assumet.

Terret quosdam prolixitas, sed inexpertos, qui tandem usu et exercitatione edocti, quae prius ardua et operosa putabant, expeditissima esse

minimique negotii experiuntur. Velocius enim mens operatur quam lingua; et quae nonnisi longo sermone explicari possunt, unico mentis actu concipiuntur. Plura docebit usus, Deo juvante, cujus gratia ut mihi et omnibus, qui hoc meo labore uti voluerint, uberrime aspiret, enixe deprecor; sed mihi praecipue, ne forte cum aliis praedicaverim, ipse reprobus efficiar.

IMPRIMATUR.

Si videbitur Reverendiss. Patri Magistro Sac. Palat. Apost.

M. Episc. Arimin. Vicesgerens.

IMPRIMATUR.

Fr. Hyacinthus Libellus Sac. Pal. Apost. Magist.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

De
SACRIFICIO MISSAE
TRACTATUS ASCETICUS.

CAPUT I.
Quaedam praemittuntur de ipso Missae Sacrificio.

§. I.
Quale sit Sacrificium Missae.

Quamvis in Lege veteri plura fuerint Sacrificia, in nova tamen unicum est, quod omnium legalium hostiarum differentiam tanto perfectius complectitur, quanto excellentior Deoque acceptabilior est victima, quae in eo immolatur. Est igitur Missa Sacrificium Latreuticum sive honorarium, oblatum Deo ad summum et supremum cultum atque honorem ipsi exhibendum, tanquam primo principio et ultimo fini nostro, in protestationem infinitae ejus excellentiae, dominii et majestatis; nostrae-

que ab eo dependentiae, servitutis, et subjectionis. Est Eucharisticum in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis naturae, gratiae et gloriae collatis et conferendis ab ipso Deo, ut summo benefactore. Est Propitiatorium et Satisfactorium pro peccatis et poenis debitis; applicat enim omnibus, pro quibus offertur, vim et virtutem Sacrificii Crucis; imo est idem Sacrificium quoad substantiam, eadem Hostia, idem principalis offerens, licet diverso modo offeratur. Ideo vero Propitiatorium dicitur, quia hac oblatione placatus Dominus gratiam et donum poenitentiae peccatoribus non ponentibus obicem concedit: poenas item peccatis debitas relaxat, quia per ipsum applicatur Sacrificium Christi, qui pro peccatis totius mundi in Cruce satisfecit. Easdem poenas remittit Defunctis existentibus in purgatorio, quia ad eum quoque finem a Christo institutum est; ut constat ex potestate, quae confertur Sacerdotibus in ordinatione, offerendi pro Vivis et Defunctis: nec potest hoc effectu carere,

quia ex parte ipsorum nullus obex esse potest. Porro in illis, pro quibus tantum offertur, sive Vivis, sive Defunctis, tanta erit poenae remissio, quantam Christus ex sua misericordia taxavit. Licet enim res, quae offertur sit infiniti valoris, nostra tamen oblatio non nisi finitum habet effectum, ut communiter docent Theologi. In iis vero, qui simul etiam offerunt, augetur pro cujusque affectu et devotione. Denique quia Christus non solum nobis remissione peccatorum, sed alia quaecunque beneficia promeruit, idcirco hoc sacrificium est etiam omnium bonorum impetrariorum, spiritualium quidem primo et per se, temporalium vero secundario, et quatenus ad spiritualia conducunt. Sed quia ex se vim habet dumtaxat impetrandi in genere, ut aliquid determinatum impetretur, debet ad illud offerentis intentio specialiter applicari. Ad impetrandum autem pro Ecclesia, semper intervenit ejusdem Ecclesiae intentio, praesertim quoad ea quae in orationibus Missae a Deo petuntur: nam

ipsa quoque Ecclesia est offerens in persona sui Ministri.

§. II.

De his, qui offerunt hoc sacrificium.

Primum et praecipuum inter offerentes locum obtinet Christus, qui solus potuit acceptabile sacrificium offerre Patri, quod quia quotidie offert per Sacerdotes Ministros suos, ideo dicitur sacerdotium habere sempiternum, sicut scriptum est: *Tu es Sacerdos in aeternum sccundum ordinem Melchisedech.* Non solum autem ex eo est offerens, quod illud instituerit, quodque ei vim totam ex meritis suis contulerit; sed ex eo praecipue, quod Sacerdos in persona ejus, et tanquam Minister ac Legatus ipsum repraesentans sacrificat, ut constat ex verbis Consecrationis; non enim dicit: Hoc est corpus, vel hic est sanguis Christi; sed: Hoc est corpus meum, Hic est sanguis meus. Christus igitur simul cum sacerdote idem sacrificium Deo Patri pro hominibus offert: et ex ejus persona, cujus purissima sancti-

tas et dignitas infinita est, semper hoc Sacrificium mundum est et gratum Deo, quamvis a Ministro peccatore offeratur.

Alter offerens est ipsa Catholica Ecclesia, cujus Sacerdos Minister est, et in ea omnes fideles non excommunicati, qui etiam aliqua ratione sunt offerentes per Sacerdotem non tanquam per Ministrum, sed tanquam per Legatum seu Mediatorem. Nam sicut tota Respublica dicitur agere, quicquid ejus nomine Legatus suus agit: sic omnes Catholici dicuntur sacrificare, quia ipsorum nomine in persona totius Ecclesiae Sacerdos sacrificat. Non tamen omnes eodem modo; sed quidam habitualiter tantum, illi nimirum, qui nec adsunt Sacrificio, nec cogitant de illo; quia tamen uniti sunt toti Ecclesiae per charitatem, censentur habitualiter idem facere, quod illa facit. Alii causaliter, jubendo et curando, ut quis sacrificet, quod maxime contingit in dantibus ad hoc eleemosynam. Alii demum actualiter, qui Sacrificio actu intersunt.

Tertius offerens et proprius Minister hujus Sacrificii est Sacerdos legitime ordinatus, cujus tam firma et immobilis potestas est, ut etiam in haeresim lapsus, suspensus, depositus, degradatus sive excommunicatus valide hoc Sacramentum conficiat et offerat, licet illicite, dummodo legitimam materiam et formam adhibeat. Nec valor sacrificii minuitur, etsi Sacerdos pessimus, aut ab Ecclesia praecisus sit: non enim fructus ex qualitate Ministri, sed ex Christi institutione dependet.

§. III.

De vi effectiva hujus Sacrificii.

Duplex spectari potest in hoc Sacrificio vis effectiva, una quam dicunt Theologi ex opere operato, independenter a merito et dignitate Ministri: altera quam vocant ex opere operantis, dependenter nimirum ab ipso operante, ejusque merito et bonitate, atque ab ipso pretium et virtutem accipiens. Primum effectum ex opere

operato plures Theologi docent nec Sacerdotem percipere, ut offerens est, nec fideles, quatenus sunt offerentes, sed quatenus pro ipsis offertur: hunc enim effectumsacrificium istud non habet nisi pro iis, pro quibus est institutum, et eo modo, quo institutum fuit: est autem institutum, ut pro hominibus offeratur, et ut illis dumtaxat prosit, pro quibus offertur: cumque sit applicativum virtutis sacrificii Crucis, non causat nisi in subjecto, cui talis virtus applicatur; id autem fit ab offerente, qui determinat oblationem pro tali persona. Constans semper fuit Catholicorum sententia, habere hoc infallibiles et determinatos effectus ex opere operato, nisi ille, pro quo offertur, obicem ponat, remissionem videlicet alicujus poenae peccatis jam remissis debitae, vel donum alicujus gratiae praevenientis ad obtinendam commissorum remissionem. Quod vero attinet ad vim impetrativam, eam non esse infallibilem quotidiana probamus experientia; non enim omnia, quae petimus, et propter quae

sacrificium offertur, semper impetramus. Provenit hoc ex natura impetrationis, quae requirit libertatem in dante, adeo ut possit pro súo arbitrio negare vel concedere, quae petuntur. Petimus enim proposito aliquo motivo, quo putamus posse Deum moveri ad aliquid faciendum; sed ex eo non arctatur, vel propter pactum, vel propter institutionem ad concedendum. Deinde non impetramus, nisi voluntas nostra, respectu rei, quam petimus, sit conformis voluntati Christi, quae cum nobis ignota sit, ei non possumus nos conformare. Certum nihilominus est, non carere sacrificium hoc effectu, quia, tametsi id praecise Deus non concedat, quod postulamus, aliud tamen tribuit, quod hic et nunc magis judicat expedire.

Quoad alterum effectum ex opere operantis, duo sunt capita, ex quibus augeri potest. Primum est bonitas et dignitas operantis, procedens ex habitu gratiae sanctificantis et virtutum, quae gratiae annexae sunt: nam quo sanctior est Sacerdos et gra-

tior Deo, eo magis acceptabiles erunt ejus preces et oblationes. Secundum est actualis devotio, qua sacrificium offertur; nam quo major illa est, eo amplius ipsi prodest. Sicut enim alia opera bona a justo facta eo magis sunt meritoria et impetratoria, plusque valent ad satisfactionem et remissionem poenae, quo perfectius et ferventius fiunt: ita hoc sacrificium, sive spectetur ut est sacrificium, sive ut est Sacramentum, quo ferventius peragitur et suscipitur, eo magis augetur meritum, magisque prodest pro se offerentibus et suscipientibus, et illis, pro quibus offertur. Ideo satagere debet Sacerdos, ut sit Deo valde gratus, et continua virtutum heroicarum exercitatione crescat apud illum in gratia et sanctitate, semperque celebret cum ingenti fervore et devotione: sic enim fiet, ut tam ipse quam alii, pro quibus offert, plures et efficaciores sacrificii effectus ex opere operantis consequantur.

§. IV.

De valore et fructibus Sacrificii.

Quamvis nonnulli ex Theologis existimarint, hoc Sacrificium ex opere operato valorem sive efficaciam intensive infinitam habere, eo quod fit idem quoad substantiam cum Sacrificio Crucis, resque oblata, Corpus scilicet et Sanguis Christi, sit infiniti pretii, et ipse Christus principalis offerens sit persona infinitia; certior tamen et communior sententia est, non nisi finiti valoris esse. Potissima hujus assertionis ratio ex Christi Domini voluntate desumitur, qui noluit hoc Sacrificium ordinare ad fructum intensive infinitum conferendum, sicut de facto rebelles Angeli non sunt redempti, quia Christus merita suae passionis noluit illis applicare. Alia ratio est, quia ad infinitiam sacrificii efficaciam praeter Hostiae et principalis offerentis infinitatem, requiritur etiam ejus infinitas, a quo immediate offertur. Cum igitur Sacerdos immediatus offerens sit finitae dignitatis, valor etiam sacrificii quoad

actualem influxum et efficientiam finitus erit, quia actio illa a supposito finito immediate producitur: et in hoc differt a Sacrificio Crucis Sacrificium nostrum, quia illud fuit immediate a supposito infinito, ideoque fuit actio secundum esse morale infinitia, et Deo Patri infinite grata. Favet huic doctrinae communis fidelium sensus, qui plura pro se et suis sacrificia offerri curant, quod certe non facerent, si infinitam in singulis efficaciam agnoscerent. Possent etiam Sacerdotes unico sacrificio sexcentis obligationibus satisfacere, quod Ecclesiastica vetant decreta. Frustra pro uno defuncto tot multiplicarentur sacrificia, quia unum sufficiens esset ad omnes animas liberandas. Missa denique cujuslibet Sacerdotis Sacrificium Christi in Cruce aequaret, quod ideo unicum fuit, quia valoris infiniti: neque considerandum est id, quod in Sacrificio continetur, tanquam ens quoddam naturale agens secundum summum gradum virtutis suae, sed ut eas liberum, cujus operatio tantam habet efficaciam, quantam habere vult ipsum

agens principale Christus Redemptor noster, qui hoc incruento Sacrificio vult nobis applicari finitum tantum et limitatum fructum suae Passionis. Habet igitur Sacrificium efficaciam finitam in ordine ad omnes suos effectus, excepta vi impetrativa, quam ideo infinitam esse omnes fatentur, quia non consistit in aliquo, quod producatur a Sacrificio, sed in excellentia et intrinseca dignitate ipsius, quatenus objective movet Deum ad id, quod petitur, concedendum, quamvis semper non concedat, nisi cum judicat saluti nostrae expedire, ut concedatur.

Si vero loquamur de infinitate extensiva, an scilicet Sacrificium pro multis oblatum aeque singulis prosit, sicut uni prodesset, si pro eo tantummodo offerretur, gravis quaestio est, praemissa distinctione fructuum Missae diffinienda. Est igitur triplex portio valoris Missae, seu triplex fructus, generalis, specialis et medius. Primus pertinet ad omnes fideles, secundus est proprius celebrantis, tertius subest dispositioni Sacerdotis, ut applicet, cui vo-

luerit. Primus ex eo provenit, quod generaliter pro omnibus fidelibus vivis et defunctis offertur; est enim idem quoad substantiam cum Sacrificio Crucis, quod pro omnibus oblatum est, ex Canone constat debere Sacerdotem pro omnibus applicare, pro Papa, pro Episcopo, pro Rege totaque Ecclesia militante et purgante, et non potest non applicare, cum sit ab ipsa Ecclesia ad hoc specialiter deputatus. Quocirca hic fructus ad omnes fideles extenditur, qui ab Ecclesiae unitate non sunt praecisi, et non ponunt obicem; et sic potest esse quodammodo extensive infinitus, omnesque et singuli, si per ipsos non stet, integrum fructum percipere possunt, ac si unus tantum esset. An autem hic fructus non solum impetrationem, sed etiam satisfactionem includat, controversum est. Secundus in hoc fundatur, quia sacerdos offert etiam pro se ipso, *offero*, inquit, *pro innumerabilibus peccatis, et offensionibus, et negligentiis meis*. Debet enim, ut ait Apostolus, *quemadmodum pro populo, ita etiam pro semetipso offerre*

pro peccatis. Provenit autem Sacerdoti fructus, quatenus ab ipso ut publico Ministro offertur; et ideo non est alterí applicabilis; nam dum offert pro se illis verbis, *pro peccatis et offensionibus meis*, eo ipso sibi applicat; sibi vero applicatum non est alteri applicabile. Tertius colligitur ex natura Sacrificii, quod ita institutum est, ut pro hominibus offeratur, ac propterea illis prodesse debet, pro quibus offertur. De hoc fructu medio communis sententia est, non esse infinitum extensive, sed eo magis in singulis minui, quo magis extenditur. Debet autem Sacerdos hunc fructum illi applicare, pro quo specialiter celebrare tenetur ratione beneficii, eleemosynae, praecepti superioris, vel alio quocunque titulo; idque ante Missam, vel saltem in Missa ante Consecrationem; nam si essentia Missae in sola consecratione consisteret, ut plerique sentiunt, applicatio post illam facta nihil valeret, Sacrificio quoad substantiam jam consummato.

§. V.

Quae praxis servanda in applicatione Missae.

Quia diximus Sacrificii fructum debere a Sacerdotibus applicari, operae pretium erit ex communi et magis recepta Theologorum sententia praxim aliquam sive methodum hujus applicationis praescribere, quae ipsis Sacerdotibus usui sit, ne eos labi in re tanti momenti et muneri suo desse contingat. Et primo quidem observandum est, Sacerdotem multiplici nomine hoc Sacrificium offerre: nomine Christi primi et praecipui offerentis, ex cujus meritis Sacrificii valor emanat, et ex cujus voluntate maxime pendet ejusdem applicatio: nomine item Ecclesiae, cui meritorum suorum et satisfactionum dispensationem Christus commisit: deinde nomine proprio, quatenus libera sua voluntate offert, sibique aut aliis pro suo arbitrio applicat: nomine tandem aliorum fidelium, qui simul cum ipso, sive per ipsum interno affectu offerre dicuntur, illo-

rum videlicet, qui Missae inserviunt et assistunt, vel pro ea celebranda eleemosynam largiti sunt. Porro Christus et Ecclesia Sacrificii fructuum quoties offertur, participes esse volunt omnes fideles, dummodo capaces sint, et nullus in eis obex reperiatur: nec ulla requiritur ex parte Sacerdotis celebrantis applicatio, ut communis hic fructus in omnes diffundatur. Omnium autem fructuum pars quaedam notabilis, Christo sic volente et disponente, relicta est liberae applicationi et determinationi tam ipsius sacerdotis celebrantis tamquam Ministri et Mysteriorum ejus dispensatoris, quam aliorum simul cum eo offerentium, quod ex communi Ecclesiae consensu morem fidelium approbantis, quo expetunt hoc Sacrificium pro se peculiariter offerri, manifestum est; frustra enim id facerent, si omnis ejus fructus jam applicatus esset, nec ullus per sacerdotis intentionem applicandus superesset. Sacerdos vero in hujus sacrificii actione aliis cum ipso offerentibus superior est, et ideo fructuum applicatio ab

ejus intentione praecipue pendet; nam cum sit actus potestatis ordinis, ejus subjacet voluntati. Sed quanta et qualis sit portio fructus, quam Christus Dominus voluit sive generatim ad omnes fideles, sive speciatim ad hos vel illos secundum intentionem particularem Sacerdotis celebrantis derivari, incertum omnino est: neque enim sacra Scriptura, nec Ecclesiae traditio, nec concilia, aut Patres quidquam de hac re tradiderunt aut diffinierunt. Ideo satis est, quod Sacerdos tantum de fructu Sacrificii juxta devotionem sive obligationem suam his aut illis applicare velit, quantum Christus Dominus ipsi applicandum concessit.

Observandum secundo, quod ut sacerdos sacrificii fructum valide applicet, necessaria est ejus intentio, qualem requiri ajunt Theologi, ut aliquod sacramentum valide conficiatur. Quapropter habitualis sufficiens non est; actualis optima atque laudabilis, sed non necessaria: sufficit enim virtualis, illa nimirum, quae ab actuali prove-

niens et non revocata adhuc remanet secundum suam virtutem. Debet autem haec intentio ipsam Sacrificii actionem concomitari et esse certa et determinata, nec effectum Sacrificii suspensum relinquere, quia non potest a futura conditione pendere. Quod si sacerdos fructum sacrificii nemini applicet, vel ille, pro quo offert, ejus capax non est, aut eo non indiget, manet fructus in Thesauro Ecclesiae. Unde in casu optimum fore censent Theologi conditionatam habere voluntatem, et alium substituere, qui eo fructu potiatur: Optimum quoque aliquibus visum est, quod sacerdos, qui pro pluribus offerre intendit, eos specialiter et nominatim exprimat, non generaliter et in confuso, quia singulis minus prodesset; suum enim effectum producit secundum modum, quo applicatur, perfectior autem applicatio est, cum omnes singillatim nominantur. Ad scrupulos denique evitandos, qui circa applicationem oriri possunt, debet Sacerdos rejectis incertis opinionibus Sacrificii fructus primo et prin-

cipaliter illi applicare, pro quo celebrare tenetur ratione beneficii, eleemosynae, promissionis, aut specialis obligationis. Tum sine ejus praejudicio et in quantum licite potest, aliis item applicare poterit sibi charitate aut alia quavis ratione peculialiter conjunctis seu commendatis, suam intentionem intentioni Christi summi Sacerdotis perfecte conformando et submittendo: sic enim poterit tuta conscientia ex infinito et nunquam exhauriendo thesauro meritorum et satisfactionum Christi, cujus dispensator est constitutus, partem aliquam in plures derivare, quae ex summa et ineffabili Dei misericordia non nisi uberrima sperari potest.

CAPUT II.

De requisitis in Sacerdote ad rite et pie celebrandum.

§. I.

De puritate vitae.

Quod olim David de Templi aedificatione, id sibi Sacerdos de divini Sacrificii oblatione et sumptione dictum putet: *Opus grande est; neque enim homini praeparatur habitatio, sed Deo.* Ad Deum igitur accessurus, ut ipsius Dei unigenitum Filium incruente sacrificet, cum timore et tremore tantum opus aggrediatur, probetque seipsum, et praeviis dispositionibus praeparet ad uberrimos sacrificii fructus percipiendos. Sunt autem tres praecipuae dispositiones, quae in Sacerdote requiruntur: Puritas vitae, rectitudo intentionis, et actualis devotio. Puritas vitae in duobus consistit: Primum ut sit mundum ab

omni peccato non solum mortali, sed etiam veniali deliberato et scienter admisso atque ab omni affectu erga ipsa peccata venialia. Levia siquidem peccata omnino vitare nequimus; at ipsorum affectum penitus ex animo evellere et possumus et debemus, adeo ut nulli voluntate et affectu inhaereamus. Alterum ut conetur omni studio esse purus et sanctus et ornatus omni virtute, sibique propterea illud peculialiter dictum existimet: *Qui justus est, justificetur adhuc, et sanctus sanctificetur adhuc.* Recte Chrysostómus: *Quo non oportet esse puriorem tali fruentem Sacrificio? quo solari radio non splendidiorem manum carnem hanc dividentem? os, quod igne spirituali repletur: linguam, quae tremendo nimis Sanguine rubescit? Cogita, quali sis insignitus honore, quali mensa fruaris, qucd Angeli videntes horrescunt, neque libere audent intueri propter emicantem inde splendorem, hoc nos pascimur, huic nos unimur, et facti sumus unum Christi Corpus et una*

Caro. Docet S. Thomas, proprium effectum hujus sacramenti esse, hominem in Deum transformare, et ipsi per amorem assimilare. Qua ergo fide debet esse imbutus, qua spe roboratus, qua succensus charitate, qua praeditus innocentia, qui talem victimam quotidie immolat, Deumque suscipit, et in ipsum mystice transformatur? Quod si dispositio, ut ajunt Philosophi, ejusdem rationis esse debet cum forma, ad quam disponit: divina procul dubio dispositio necessaria erit, ut recipiatur cibus divinus; vita sic instituta, ut divina sit et superhumana, et mundanae atque carnali prorsus opposita. Qui sic vivit, secedit a creaturis, et soli Deo adhaeret: solus Deus in intellectu ejus est, solus in voluntate, solus in colloquiis, solus in operibus. Nihil in illo, quod sapiat mundum, quod carnem redoleat et sensum: seipsum odio habet, corpus suum jugi mortificatione crucifigit, divitias spernit, honores fugit, amat nesciri et pronihilo reputari. Discutiat ergo vitam suam Sacerdos, et

si talem nequaquam esse, sed adhuc terrenam deprehenderit, in divinam transferre satagat sedula virtutum exercitatione. Huc etiam pertinet externa corporis et vestium mundities, gravitas et maturitas, quae Presbyterum, hoc est, seniorem deceat; talisque compositio totius hominis, ut omnes ex solo ipsius aspectu aedificentur.

§. II.

De rectitudine intentionis.

Secunda sacerdotis dispositio ad celebrandum est rectitudo intentionis; virtutis enim laudem vel vitii notam a fine, quem intendimus, actiones nostrae sortiuntur. Intentio autem ut recta sit, non solum excludit omnem finem malum et alienum ab ipsa Sacrificii institutione, sed etiam vetat ad ipsum accedere ex sola consuetudine sine actuali tanti mysterii consideratione et praevia praeparatione. Sacerdos itaque celebraturus diligenter attendat, quo fine moveatur, an propter

damnabile lucrum aut aliquod temporale motivum, non coelestem panem, sed terrenum quaerens; non animae salutem, sed corporis emolumentum: ne sacrificio pro mundi vita instituto in sui perniciem abutatur. Finem sibi praefigat excelsum, coelestem, supernaturalem, qui Dei gloriam respiciat, propriam salutem et perfectionem ac proximi utilitatem. Huc dirigat suam intentionem, ut per hanc victimam salutarem purgetur a peccatis, a languoribus animae curetur, et ab ingruentibus malis protegatur: ut ab aliqua tentatione et adversitate eripiatur: ut aliquod beneficium impetret, et de perceptis gratias agat: ut virtutes, augmentum gratiae et donum perseverantiae obtineat: ut pro variis proximorum necessitatibus, et pro requie Defunctorum Deum interpellet; et universam Ecclesiam ei commendet: ut cultum latriae Deo exhibeat, Sanctisque honorem et venerationem: ut Christi Passionem et Mortem commemoret, sicut ipse praecepit dicens: *Hoc facite in mei commemorationem:*

ut emendatus ab omni inquinamento carnis et spiritus seïpsum Deo conjungat, et inseparabiliter uniat, cum ipso consummatus in unum. Et his et aliis hujusmodi motivis intentionem ante Missam dirigere oportet juxta formulam infra tradendam. Non est autem hoc loco praetermittendum, quosdam eximiae sanctitatis et doctrinae viros, semper memores incertitudinis vitae, quotidie hac intentione Corpus et Sanguinem Christi in Missae Sacrificio suscepisse, ut si eos contingeret ea die mori, Viaticum illis foret ad vitam aeternam. Multum vero hoc proderit Sacerdoti ad mortis et aeternitatis memoriam sedulo renovandam.

§. III.

De actuali devotione.

Tertia dispositio in actuali devotione consistit, quam ut in se excitet Sacerdos, satagere debet primo, ut quicquid de hoc ineffabili mysterio coelestiumque charismatum thesauris in eo reconditis Sacrosancta docet Ec-

clesia, firma fide apprehendat cum sublimissima eorundem aestimatione. Verbis enim Consecrationis ab eo prolatis panis in Corpus, et vinum in Sanguinem Christi transubstantiatur, atque ibi adest sub specierum velamine illud purissimum Christi Corpus, quod pro salute nostri Cruci affixum fuit: adest Sanguis, qui pro nobis effusus est: adest anima gloriosa, in qua sunt omnes thesauri sapientiae et scientiae Dei: adest Christus verus Deus et verus homo, mirabilis in majestate sua, qui venturus est judicare vivos et mortuos et saeculum per ignem. Necessaria secundo est ad excitandam devotionem humilitas, quae prae caeteris virtutibus in hujus Sacramenti institutione maxime enituit. Christus enim cum in forma Dei esset, exinanivit semetipsum, et sub exiguis speciebus panis et vini Corpus suum et Sanguinem atque Divinitatem concluisit, seipsum exponens sceleratorum hominum injuriis, qui pleni immunditiis ad ipsum accedere, eumque pollutis manibus contrectare praesumunt. Par

igitur est, Sacerdotem tantam humilitatem imitari, et in suum nihilum resilire, ac nihil de se praesumere. Sola humilitas est, quae digne nos praeparat ad tantum hospitem suscipiendum. Nulla nostra dispositio, nulla industria, nulla virtus, sed sola Dei gratia nos dignos reddit: quare nostram debemus indignitatem agnoscere, et soli divinae misericordiae inniti. Tertio, quia Christus hujus mensae delicias acerbissima sua Passione nobis promeruit, sanctos Sacerdotes legimus ignem devotionis in se solitos succendere jejuniis, flagellationibus, ciliciis et aliis hujusmodi cruciatibus; quos imitari et nos debemus Agno pro nobis occiso nosmetipsos immolantes, silentio, solitudine, abstinentia, sensuum custodia, non omissis exterioribus castigationibus juxta cujusque vires et conditionem. Multum denique prodest ad devotionem ingens fames, fervens desiderium atque ardentissimus amor hujus Angelici panis, ad quem sumendum nos amantissime invitat Dominus dicens: *Venite*

ad me omnes, qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos. Quod si desit hoc desiderium, illud saltem desiderare, et a Domino petere debemus ferventissimis amoris actibus: *desiderium enim pauperum exaudiet, et animam esurientem satiabit bonis.*

CAPUT III.

Variae considerationes ante Missam.

§. I.

Quanta sit Sacerdotum dignitas, et quanta debeat esse sanctitas.

Nulla est inter homines dignitas, nulla excellentia, cui possit sacerdotalis sublimitas cómparari. Omnium Principum fulgorem superat, omnium Regum potestatem excedit; illorum enim auctoritas circa temporalia et terrena versatur, Sacerdotis autem potentia etiam ad aeterna et coelestia extenditur, pro quibus comparandis omnes Principes et Reges ad Sacerdotes confugere, opem eorum implorare, seque illis subjicere non erubescunt. Ideo ab Apostolo dictus est Sacerdos ab hominibus assumi, *ut offerat dona et sacrificia;* ac si super alios elevatus communem hominum conditionem antecellat, quasi mediator Dei et hominum *in his, quae sunt ad Deum,* con-

stitutus. A Malachia item Propheta Angelis aequiparatur his verbis: *Labia Sacerdotis custodient scientiam, et legem requirent ex ore ejus; Angelus enim Domini exercituum est.* Imo ex potestate, quam habet absolvendi a peccatis, et conficiendi Corpus et Sanguinem Christi, etiam Angelis superior est, et ut ait Nazianzenus Orat. 1. quaedam illi divinitas inest, aliosque efficit Deos. Haec te sedulo considerare oportet, quicunque es Christi Sacerdos, ne ad te pertineat Psalmographi sententia dicentis: *Homo cum in honore esset, non intellexit, comparatus est jumentis insipientibus, et similis factus est illis.* Nihil in te terrenum sit, nihil commune cum populo. Sit Angelica conversatio, tua vita divina, mores illibati. Quid turpius, quam honor sublimis, et vita deformis; sancta professio, et illicita actio? Vide igitur, quam digne actio respondeat nomini, mores dignitati. Quod si Sacerdotes antiquae Legis jussit Deus sanctos esse, ut incensum et panes propositionis convenienter offerrent; quanto majorem san-

ctitatem inesse tibi oportet, qui filium Dei quotidie offers et suscipis: Et si solet corpus ciborum, quibus nutritur, qualitatibus imbui: aequum sane est, ut Christi in Eucharistia existentis, quo singulis diebus vesceris, conditiones imiteris, et virtutes perfecte exprimas. Latet Christus sub exiguis speciebus, nec ullo se specioso indicio manifestat: tu quoque Dei dona absconde, et ama nesciri ac pro nihilo reputari. Ille ibi manet peccatorum, infidelium, ac etiam bestiarum injuriis expositus: tu similiter cunctis subjectus esto, atque in omni contemptu et opprobrio patientiam serva. Ille omnes seipso pascit sine ulla personarum acceptione; et tu erga omnes liberalis esto, sitque sincerus in te animarum zelus sine ullo humano respectu. Ille divisus speciebus nec laeditur nec dividitur: tu etiam pacatum animum ac omnino imperturbabilem in omni difficultate conserva. Ille nullum detrectat locum, et in eo stat, in quo collocatur a quovis Sacerdote quantumvis scelerato: tu pari ratione ad omnia loca et officia indif-

ferens esto, nec ullum onus recuses, quod tibi a superioribus imponatur. In hoc denique Sacramento substantia panis et vini definit esse, et sola remanent accidentia: et tu eodem modo in te debes annihilare omnem terrenam substantiam, omnes scilicet affectus inordinatos, gloriae appetitum, prava desideria, dictamina hujus mundi, et quicquid perfectioni contrarium est.

§. II.

De excellentia hujus Sacrificii.

Cum Sacrificium sit primarium Religionis munus, plane decebat, ut Christiana Religio, qua nulla perfectior et sublimior esse potest, nobilissimum haberet sacrificium, cujus excellentia ex multis capitibus colligi potest. Primo ex eo, quód in illo offertur, qui est Christus Dominus, verus Deus et verus homo: et quia nihil excelsius illo est, ideo ratione ipsius actio ipsa sacrificandi omnes humanas actiones excedit, etiam actus Sanctorum in Coelis Deum amantium. Cavendum ergo, ne nostra irre-

verentia et indevotione tam magnae rei oblationem dehonestemus. Et si Deus olim Sacerdotibus praecepit: *Mundamini, qui fertis vasa Domini;* quanto majori puritate nos enitere debemus, qui purissimum Christi Corpus et pretiosissimum Sanguinem Deo offerimus? Secundo ex persona, cui offertur, qui est solus Deus. Nulli enim Sanctorum, nec ipsi B. Virgini offerri potest, sed ex ipsa intrinseca rei natura convenit soli Deo, quia per Sacrificium testificamur, Deum esse primum principium et ultimum finem nostrum et supremum Dominum omnium rerum, cui in signum nostrae subjectionis aliquod sensibile offerimus ad significandum per rem sensibilem oblatam Sacrificium internum, quo anima se offert Deo sicut principio suae creationis, et sicut fini suae beatificationis. Hoc autem nec ipse Deus per absolutam suam potentiam efficere potest, ut alicui creaturae conveniat. Tertio ex ipsa Consecratione, qua panis et vinum in Corpus et Sanguinem Christi transubstantiantur, manentibus accidentibus sine

subjecto. Est autem haec actio omnino supernaturalis, quae nullo modo pendere potest ab aliqua potentia creata tanquam a causa principali, quia solus Deus efficit transubstantiationem. Quarto ex valore ipsius Sacrificii, qui est infinitus sicut merita et passio Christi, ac proinde aeque placet Deo, ac Mors ejus in Cruce, licet effectus finitus sit. Quinto ex fine, propter quem, caeteris omnibus obolitis, institutum fuit, ut nimirum per ipsum Deo creatori nostro cultum latriae tribuamus, nostramque servitutem et subjectionem humillime testificemur, ut dignas ei gratias perpetuo agamus pro universis beneficiis ejus: ad auxilia divinae gratiae ejusque protectionis, excitationis et directionis impetranda: ad obtinendam peccatorum veniam: ad iram Dei placandam, et imminentia flagella advertenda: ad succurendum omnium vivorum et defunctorum necessitatibus, quae sunt pene infinitae. Porro ex his clarissime constat, nullam posse majorem in hac vita, aut praestabiliorem actionem a mortalibus exerceri, quam offerre Deo

hoc Sacrificium. Ideo nullus seu Rex, seu Pontifex esset, qui Sacerdotem celebrantem quacunque ex causa accersere, coeptumque sacrificium interrumpere auderet. Quia vero Sacerdos hoc Sacrificium peragit in persona Christi, ita se gerere debet, ne quid in ipso sit, quod Christi personam dedeceat: sicut Legatus Regis personam sustinens summopere cavet, ne quid indecorum et suo munere indignum committat.

§. III.

De ejusdem necessitate.

Debet Sacerdos sollicite considerare, quam sit necessarium hoc sacrificium, quo summopere indigent et qui sunt in hoc mundo, et qui in purgatorio: hi ut citius liberentur, et ad perennem felicitatem perveniant: illi ut continuis Dei praesidiis adjuventur. Ad ipsum enim spectat, tanquam ad legatum totius orbis, omnium petitiones ad Deum ferre, omnium necessitates spirituales et corporales eidem exponere, et singulis obtinere, quod singulis prosit ad salutem. Sunt

autem necessitates spirituales primum peccata, quibus plenissima sunt omnia regna mundi in quovis fere hominum statu et conditione. Deinde sunt tentationes internae et externae, a corrupta natura, sensibus et membris, ab extrinsecis objectis rerum et personarum, a volubilitate liberi arbitrii, a daemonibus oriri solitae, eaeque innumerae et superatu difficiles. Sunt denique occasiones extrinsecae malorum ad peccata allicientes domi et foris, et hinc perpetua pericula aeternae damnationis. Necessitates corporales sunt etiam innumerabiles, quibus omnes vel premuntur, vel sunt obnoxii: morbi videlicet, bella, persecutiones, lites injustae, inimicitiae, odia, calumniae, contumeliae, paupertas, mendicitas, amissiones bonorum, exilia, carceres, infidiae, doli, fraudes, pugnae civiles et domesticae, jurgia, detractiones, et multiplices injuriae dominorum, servorum, vicinorum, aequalium, quae passim inferri solent manifeste vel occulte. Sunt igitur in magna necessitate Catholici male viventes, qui peccati mortalis nexibus

irretiti computrescunt in faecibus suis: omnes quoque Infideles, Haeretici, Schismatici, Judaei, Pagani et Turcae, qui veri Dei cognitione carentes in tenebris vivunt: neque hi omnes a statu adeo infelici naturae viribus emergere possunt, nisi respiciens desuper Pater misericordiarum potenti virtute eos excitet et praeveniat. Justi item, tepidi et imperfecti et alii etiam ferventes, quibus continuūm imminet periculum cadendi in peccatum mortale et gratiam divinam amittendi, cum sit tanta depravatae naturae fragilitas, tanta carnis rebellio, tanta daemonis rabies, tanta vis pravorum habituum, tanta mundi corruptela. Sunt et alii sine numero suprascriptis calamitatibus pressi: Quidam enim ope divina indigent ad aliquam tentationem superandam, alii ad aliquam virtutem acquirendam, sive ad aliquem actum supernaturalem eliciendum. Quidam in mari sunt, alii in via non satis tuta. Hic vexatur inimicitiis, ille calumniam patitur: nonnulli paupertate, alii morbis, scrupulis, litibus, aere a-

lieno aliisque calamitatibus affligun-
tur. Multi sunt in periculo mortis
constituti, a qua pendet aeternitas,
quos modo prorsus inexplicabili tor-
quent et cruciant peccata commissa,
bona omissa, temporalia, quae relin-
quunt, aeterna, ad quae properant.
Gravissimam denique necessitatem pa-
tiuntur animae defunctorum in car-
cere Purgatorii detentae, quarum tota
spes in suffragiis nostris sita est, cum
ipsae pro se nec satisfacere, nec quid-
quam possint impetrare. Horum o-
mnium infinita multitudo supplices ma-
nus extendit ad sacerdotem miserabili
ejulatu clamans et deprecans, ut par-
tem aliquam divini auxilii singulis im-
petret, porrectis in Missa supplicibus
eorum libellis, quos serio et ferven-
ter magnoque affectu aeterno Patri
commendare debet. Turpe enim esset
in conspectu tantae majestatis distra-
ctione vel haesitatione insulsam red-
dere legationem, et tanti ponderis ne-
gotia frigide ac perfunctorie pertra-
ctare.

§. IV.

Qua reverentia celebrandum sit.

Duplex est reverentia, interna et externa. Interna in timore et tremore, in humilitate et compunctione cordis consistit. Ad externam pertinent totius hominis compositio et gravitas, omniumque caeremoniarum ac praescriptorum rituum observantia. Quanta vero cura adhibenda sit, ut hoc augustissimum Sacrificium omni veneratione ac reverentia celebretur, facile intelliget Sacerdos, si ex una parte consideraverit, nullum opus sanctius ac divinius a Christi cultoribus tractari posse, quam hoc ipsum tremendum mysterium: ex altera vero perpendat, maledictum vocari in sacris literis, qui facit opus Dei negligenter. Quod si Regem allocuturus magno metu stat coram illo, nec audet oculos ab eo divertere: quanto majori trepidatione, humilitate ac solicitudine in conspectu divinae Majestatis astare oportet tota mente in ipsum Deum intenta, qui non solum externum aspectum, sed

intima etiam animi penetralia intuetur? Quid turpius et poena dignius, quam quod peccator sacro Altari irreverenter assistat, ubi Sancti metuunt, pavent Angeli, tremunt Potestates, et supremi Spiritus faciem suam velant prae verecundia et confusione? accedit nox ad lucem, infirmus ad omnipotentem, servus ad Dominum, creatura ad Creatorem, et non formidat, non contremiscit? Proderit etiam ad excitandum reverentiae affectum consideratio gaudii, quod S. Trinitas et omnes Coelites ex devota et reverenti Missae celebratione percipiunt: tum quia id Sacrificium testamenti loco a Christo relictum est, in pignus amoris, quo suos in finem dilexit: tum quia est mortis illius commemoratio, qua intercedente peccata nostra deleta sunt, homines redempti, sancti salvati, et nos, qui vivimus, innumeris beneficiis cumulamur. Cavendum ergo, ne quid sacrificans admittat, quod istam minuat laetitiam Dei et Sanctorum, quae ex hujus Sacrificii suavissimo odore promanat. Ad eandem denique

reverentiam comparandam debet Sacerdos solerter praemoditari, quam sapienter et exacte S. Ecclesia divinitus edocta totius Sacrificii ordinem, modum et apparatum praescripserit et instituerit. Nam primo culpas veniam precando confitetur: tum Deum laudat et adorat, eique de acceptis beneficiis gratias agit: opem divinam tibi et aliis implorat: nec ullum officii genus praetermittit, quod possit mortales sancte cum Deo exercere. Jungit autem cum his externam conformationem habitumque corporis maxime decentem et religiosum: vel stat vel flectit genua, aperto semper capite, manibus modo junctis, modo protensis et in caelum sublatis, quae omnia aptissima sunt ad reverentiam in ipso Celebrante et in astantibus conciliandam. Nec quocunque modo, sed praestantissimo Deum alloquitur: secreto enim loquitur et veluti ad aurem, sicut amicus cum amico. Loquitur non suo, sed totius Ecclesiae nomine, et a Deo auditur tanquam gerens personam publicam, nulla habita sui ratione, sive bo-

nus, sive malus sit. Loquitur in publica celebritate coram universa Coeli curia et hominibus, qui adstant: atque ideo in solemni confessione, quae Missae praemittitur, et Sanctos et populum appellat; et in Praefatione Deum precatur, ut voces suas cum Angelorum vocibus admitti jubeat. Loquitur cum Christo Domino, qui in Sacramento praesens est, ejusque preces simul cum ipso aeterno Patri praesentat. Verba tandem, quae loquitur, non ipse suo ingenio composuit; sed vel a Christo tradita sunt, vel sacris Litteris Spiritu sancto dictata, vel sanctorum Patrum et Conciliorum auctoritate comprobata: quare nihil proferre potest, quod non sit Deo gratissimum et summe acceptum. Totis itaque viribus conari debet, ut tam sanctum Ministerium quam maxima fieri potest reverentia et sanctitate exequatur: et depositis terrae sordibus, Angelica puritate elucescat.

§. V.

Aliae considerationes ad pios affectus in celebrante excitandos.

Vixfieri poterit, ut non attente, devote et reverenter celebres, quisquis es Christi Sacerdos, si fide viva hanc veritatem perceperis et intimo sensu apprehenderis, teipsum Christum offere, unigenitum Dei Filium, Salvatorem et Judicem tuum. Sed huic veritati magnum momentum ex hoc accedit, quod perfectiorem Christi humanitatem nunc in Missa Deo offers, quam ipse obtulerit in ultima coena. Nam primo Christus mortalem obtulit, tu immortalem: ille passibilem, tu impassibilem. Secundo nunc eadem offertur cum plena pro nobis satisfactione, omnia siquidem ipsius merita ejusdem morte completa sunt. Tertio quia humanitas Christi etsi a principio sanctificata fuit in unione hypostatica, cum tamen in Passione oblata est Deo, novam acquisivit sanctificationem, ut Hostia scilicet tunc actualiter exhibita, et nunc offertur in Missa hac nova

sanctificatione exornata. Adde, quod Christus mirabiliori modo in Sacramento existit, quam in Coelo. Totum enim ejus corpus in totis speciebus est, et totum in qualibet minima earum parte sine quantitate coextensa ad locum; ita ut ejus praesentia nec quidem a supremis spiritibus per principia naturalia naturaliter videri possit. Sunt et alia innumera mirabilia, quae satius est venerari, quam enarrare. Nam ut reliqua praetermittam, quis digne poterit explicare, vel saltem animo concipere, quam magnum beneficium sit, quod mediante hoc Sacrificio Coelum in terris quadam anticipatione possident homines, dum ante oculos habent, manibusque contrectant ipsum Coeli et terrae conditorem? Hoc sedulo contemplare et erubesce, quod adeo tepide et irreverenter haec tremenda mysteria audeas celebrare.

Extende cogitationem tuam per universum mundum, quam male ubique Deo serviant homines, quot peccata committant: quam pauci sint Religiosi, qui perfectioni sedulo incumbant:

quam multi, qui in rebus vanis et otiosis jugiter occupati vix unquam de Deo cogitant et loquuntur. Ideo tactus dolore cordis intrinsecus ardorem et affectum vehementissimum in te excita erga Dominum Deum, quem plerique mortalium vel non agnoscunt, vel spernunt: tum sacrificium ea devotione offerre satagas, ut Dominus, si fieri possit, ejus suavitate, quam habet etiam ex opere operantis, quodammodo recreatus, eorum omnium obliviscatur, quae contra sanctissimam ipsius voluntatem ab hominibus perpetrantur. Ex altera vero parte in Coelum animo ascende, et considera, quanto fervore Coelites universi Deum ament, et quam suavi harmonia ipsius laudes uno ore decantent. Junge te illis, et similes elice amoris ac laudum affectus: sed cave, ne vocis tuae ac morum cacophonia Beatorum dulcissime concinentium concentum perturbes.

Cum hoc Sacrificium Christi Passionem et Mortem repraesentet, veluti quaedam imago et actio tragica est, non verbalis, quales sunt Poëta-

rum tragoediae, sed realis et substantialis, exprimens incruente Passionem illam et Mortem cruentam, ex qua omnia bona tua et aliorum omnesque thesauri divinae gratiae profluxerunt. Solerter itaque adverte, quam fervida devotione tanti boni repraesentatio a te fieri debeat. Sunt spectatores hujus tragoediae SS. Trinitas, Humanitas Christi in Coelo, Angeli et Animae beatae: cave ne quid ineptum vel indecens in te appareat, quod Dei ac coelestium civium purissimos oculos possit offendere. Id vero assequeris, si perpetuam in te ipso corporis afflictionem et passionum mortificationem expresseris, vivamque memoriam in te conservaveris acerbissimorum Christi cruciatuum, quos hoc Sacrificio commemoras et repraesentas, et eosdem aliis proposueris morum ac vitae severitate.

CAPUT IV.

De his, quae Missae celebrationem proxime antecedunt.

§. I.

De necessitate praeparationis.

Ante orationem, ait Sapiens, *praepara animam tuam, et noli esse quasi homo, qui tentat Deum.* Quod si Deum tentare atque ad iracundiam provocare dicitur, qui ipsum audet in oratione interpellare, non praemissa diligenti et accurata praeparatione: quanto magis eundem sua temeritate et audacia irritabit, qui Unigenitum suum illi offerre ipsumque suscipere imparatus praesumet? Et si Rex aut Princeps magnae potentiae tibi, o Sacerdos, significasset, ut illi hospitium crastina die parares, quanta solicitudine expurgare domum et ornare satageres, totam etiam noctem ducens insomnem, ne quid ille veniens incompositum et

indecorum reperiret? Nunc vero Rex Regum et Dominus dominantium mandat tibi per Prophetam dicens: *Praeparare Israel in occursum Dei tui*, quia ecce ego veniam, et manebo in medio tui. Vide ergo et considera, quanta diligentia thalami tui tergere sordes debeas, quali apparatu ipsum ornare, quo dignus fias a tanto hospite visitari. Talem se Deus exhibebit animae tuae, qualem se illa praeparaverit ei: quantumque tu apposueris ad diligentiam, tantum ille adjiciet ad gratiam. Vetus paroemia est: *Adoraturi sedeant*, qua paratum purgatumque animum ad Deum afferre monemur. Quidam etiam Ethnicus ait: *Dimidium facti, qui bene coepit, habet:* in singulis enim actionibus id inprimis curandum est, ut recte ordiamur. Omnium autem optima praeparatio et magis necessaria illa est, quae in puritate et sanctitate vitae consistit; cum quicquid agis, quicquid cogitas, quicquid moliris, ad hunc scopum refers, ut vivas vita Divina, teque dignum reddas hoc coelesti convivio. Sicut enim fructus

frequentis celebrationis in hoc praecipue attenditur, ut quotidie crescas in humilitate, patientia, mundi contemptu et charitate: ita vera praeparatio in hoc sita est, ut quotidie aliquid vitii deponas, aliquid virtutis acquiras, donec possis cum Apostolo dicere: *Vivo ego, jam non ego, vivit vero in me Christus.* Et illis quidem, qui Deo jugiter adhaerentes mentem habent rebus divinis exercitatam, non erit difficile sanctioris vitae incremento se ad digne celebrandum recte disponere: aliis vero, quorum major numerus est, qui minus idonei sunt ad animum sursum erigendum, varia Sancti Patres documenta praescribunt, quibus adjuti ad Deum accedant tali cura et dispositione, quae tanto mysterio digna sit. Quaedam ex his jam supra a nobis tradita sunt: alia infra explicabuntur.

§. II.

De praemittenda confessione sacramentali.

Formidabilis est et non sine horrore audienda Apostoli comminatio dicentis: *Quicunque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indigne, reus erit Corporis et Sanguinis Domini.* Quare celebrare volenti revocandum est in memoriam ejusdem praeceptum: *probet autem seipsum homo, et sic de pane illo edat, et de calice bibat; qui enim manducat et bibit indigne, judicium sibi manducat et bibit.* Et quidem probatio omnino necessaria est, ut nullus sibi conscius mortiferae labis ad sacrificandum praesumat accedere, non praemissa sacramentali confessione, quantumvis sibi contritus videatur; alioquin panem vitae in mortem et condemnationem accipiet. Ut vero ex hoc divino convivio, quod sanctis animabus inexplicabiles praebet delicias, mens abundantius reficiatur, non solum a mortalibus, sed etiam a venialibus culpis et ab omni terreno affectu

eam expurgare oportet, et puram ac vacuam Deo exhibere gratiae suae donis implendam et exornandam. Hac de causa boni Sacerdotes, quos et imitari par est, vel quotidie, vel alternis diebus, vel bis saltem in hebdomada animo vere contrito ad confessionem solent accedere, omnesque malorum radices evellere conantur, atque omnem vel levissimam maculam abstergere. Quod si nihil Sacramento poenitentiae expiandum occurrat, intensum nihilominus contritionis actum de totius vitae delictis elicere non omittes, quia cor contritum et humiliatum Deus non despiciet.

In ipsa autem confessione vitanda prolixitas et nimia diligentia in levioribus culpis recensendis: satius enim est, intime de iis dolere, et per devotam cordis ad Deum conversionem eas expiare, quam in iis adinstar historiae sine proposito emendationis, sicut ut plurimum contingit, enarrandis immorari. An vero expediat quotidianas imperfectiones in confessione explicare, ut status poenitentis notior

sit Confessario, non est una Magistrorum spiritualium sententia; tutior tamen et communior est, oportere eas extra Sacramentum manifestare. Cavendus item multorum error, qui se prolixe de iis accusant, quae peccata non sunt, ut de pravis habitibus et passionibus et de circumstantiis impertinentibus; quod sint superbi, iracundi et proni ad malum; quod Deum non amaverint ex toto cordis intentione, et alia ejusdem generis multa, de quibus et aliis ad confessionem pertinentibus suadeo, ut omnino legatur tractatus S. Bonaventurae de modo confitendi et puritate conscientiae. Confessioni autem duplex praeparatio praemittenda, remota et proxima. Remota in hoc consistit, ut per vigilem cordis custodiam profundam tui cognitionem et exactam discussionem eam comparare studeas conscientiae teneritudinem et puritatem, quae commissos defectus statim sentiat, et fideliter memoriae suggerat. Deinde assuesces actum contritionis frequentare, et quotidianum examen

sic instituere, ac si statim confiteri deberes. Proxima aliquot actus complectitur: nam primo gratiam efficacem petere debes, omnia peccata agnoscendi, detestandi et emendandi: tum in memoriam revocanda, quaecunque ab ultima confessione commissa sunt: Demum de singulis actum doloris elicies cum firmo constantique proposito, ab his deinceps abstinendi et satisfaciendi. Quod si peccata leviora sint, quia omnia corrigere propter humanam fragilitatem difficile est, propones saltem et conaberis, quoties ad confessionem accedis, aliquod ex his deponere, in quod frequentius labi soles.

§. III.

Modus confitendi.

Quando quidem hujus Sacramenti pars essentialis eaque praecipua est dolor et contritio ob admissa facinora, huic maxime insistes, praemissa brevi consideratione alicujus motivi ejusdem contritionis, qualia haec sunt:

1. Gravitas peccatorum, quibus offenditur Deus, cujus bonitas infinita, nec levissime quidem laedenda foret, etiam ob salutem totius mundi. 2. Atrocissima damna, quae tam in ista quam in altera vita ex peccato oriuntur. 3. Inscrutabilitas judiciorum Dei saepe ingratos deserentis, et tepidos evomentis. 4. Brevitas et incertitudo temporis gratiae, quo potest offensa Dei expiari. 5. Memoria aeternitatis, ejusque interminabilis durationis. 6. Inaestimabilis dignatio Dei, qui tanta passus est, ut te a peccatis liberaret. 7. Magnitudo beneficiorum tibi a Domino collatorum, pro quibus turpissimum est non te gratum bene vivendo exhibere. 8. Sublimitas aeterni praemii, et facilitas mediorum ad illud acquirendum. 9. Infinita amabilitas Dei infinito obsequio propter se dignissimi, quia ipse est summum bonum, qui te amore incomprehensibili prosequitur.

Haec motiva si attente consideraveris, facile poteris summam in te contritionem excitare. Sic autem di-

spositus ad pedes Confessarii accedes, quasi ad lavacrum sanguinis Jesu Christi, in quo te ab omnibus inquinamentis tuis dealbandum fore confides. Duos ibi Sacerdotes adesse putabis, visibilem unum, alterum invisibilem, qui penetralia cordis intuetur. Ideo humillime quasi filius prodigus resipiscens benedictionem petes et gratiam bene confitendi, praemissaque generali confessione actum contritionis renovabis. Tum magna interiori et exteriori reverentia, quanta Judici solet a reo exhiberi, peccata tua Sacerdoti, qui Christum Judicem repraesentat, confiteberis nude, sincere, humiliter, non ex habitu et consuetudine plorans coram Deo flagitia tua cum rubore et confusione. Dum vero Sacerdos profert verba Absolutionis, iterum actum contritionis elicies, teque a Christo seu filium prodigum osculo excipi, nova stola ornari, amplexu constringi putabis, additis ab eodem illis verbis: *Remissa sunt tibi peccata tua; jam amplius noli peccare.* Quare gratias ei ages dicens cum Propheta:

Nunc coepi, et incipies ab illa hora vitam sanctius instituere.

Post confessionem id, quod impositum tibi fuerit pro satisfactione, statim persolves, Deoque offeres in unione Passionis Christi, et satisfactionum omnium Sanctorum. Deinde examinabis, an vera fuerit contritio elicita, an intima cordis penetraverit, an diligentem discussionem praemiseris, an culparum gravitatem agnoscas, an aliquid praetermiseris, an tibi ex ignavia ignoscas, an teipsum arguas, et ad serio poenitendum impellas.

§. IV.

Oratio ante Confessionem, et actus contritionis.

Ad te, piissime Jesu, refugium meum et consolatio mea, ad te moerens et tristis venio, recogitans tibi annos meos et delicta mea in amaritudine animae meae. Ad te verba doloris effundo, misericordiam tuam implorans, ut facias opus tuum, quod est misereri et parcere, tollens pec-

cata mea, quae sunt maxima miseria mea. Ne despicias voces et singultus ovis perditae et filii prodigi ad tuam pietatem redeuntis de regione longinqua; non enim laetaris in perditione morientium, qui, ut ego non morerer, mortem subire dignatus es. Vermis terrae retribui tibi mala pro bonis: et heu quot mala et quam gravia peccata pro tantis et tam eximiis bonis! Et tamen loqueris ad sponsam tuam praevaricatricem animam meam, postquam fornicata est cum amatoribus multis, ut revertatur ad te, et suscipies eam, quia misericordia tua super omnia opera tua; et major est bonitas tua, quam iniquitas mea. Surgo igitur et venio ad te corde contrito et humiliato: venio, ut laver, o fons aeternae vitae, ad quem sitio sicut cervus ad fontes aquarum: venio, ut illuminer, o lux mea, et amem te, et confitear adversum me injustitiam meam. Emitte lucem tuam et veritatem tuam, et illumina mentem meam, ut omnia mala mea, quae commisi, et bona, quae omisi, distincte cogno-

scam, et integre confitear; nec me permittas computrescere in sordibus meis, tu, qui omnium misereris, et nihil odisti eorum, quae fecisti. Fac me assueta mala relinquere, et tibi placitis operibus occupari, ut, ubi abundavit delictum, tua gratia superabundet: et sicut fuit sensus meus, ut errarem a te, deciés tantum iterum conversus requiram te. Doleo benignissime Jesu, de omnibus et singulis peccatis meis, eaque detestor super omnia mala, non solum arido et imperfecto corde meo, sed corde etiam et affectu omnium vere poenitentium, ex gratuitu tui amore, quia Deus es infinito amore dignissimus: firmiterque propono quaelibet potius subire mala, quam iterum peccato consentire. Exactissime item confiteri volo, tibique et proximo integre satisfacere, atque omnes peccandi occasiones deinceps evitare. Quidquid vero mihi deest, suppleat mors tua, sanguis tuus et superabundantia merita tua, quibus fretus veniam obtinere spero, et gratiam, mores meos corrigendi et in

bono usque ad finem perseverandi. Et nunc, Domine, qui dedisti mihi cognoscere flagitia mea, perfice contritionem meam, et perduc ad finem satisfactionem meam. Ure me igne amoris tui, et separa a me, quidquid displicet Majestati tuae. Purifica omne, quod tibi placet in me, ut in te vivam, non in me; et in te moriar ac propter te, Salvator meus. Qui vivis et regnas in saecula saeculorum, Amen.

§. V.

Oratio post Confessionem.

Gratias ago tibi, Domine Pater et Dux vitae meae, quia non secundum peccata mea fecisti mihi, sed superaltasti misericordiam judicio, et projecisti in profundum maris omnia delicta mea. Atque utinam possem tantam in me contritionem excitare, quantam habuerunt pro peccatis suis S. Prophetа David, vir secundum cor tuum, S. Petrus, Princeps Apostolorum, ac reliqui poenitentes: quam libenter totus in lacrymas diffluerem, donec la-

varentur iniquitates meae, et ostenderes mihi placatum vultum tuum! Sed facta est anima mea sicut terra sine aqua tibi, et aruit sicut testa virtus mea: cumque omni virtute destitutus sim, hoc solum habeo residui, ut oculos meos extollam ad Redemptorem meum, ejusque lacrymas offeram tibi, quas ille pro me uberrime effudit, ut iis placatus aperias mihi januas misericordiae tuae, et suscipias me servum fugitivum venientem ad te, et ab inimicis fugientem. Respice in me et miserere mei, Domine patiens et misericors, loquere ad petram cordis mei, et percute virga virtutis tuae, ut fluant aquae compunctionis, aquae salutares, quibus sanabitur et dealbabitur anima mea. Confirma hoc, quod operatus es in me, tibique grata et accepta sit confessio mea, atque omnem ejus defectum suppleat pietas et misericordia tua. Misericordiam tuam imploro, et veniam postulo cum inviolabili proposito, deinceps non peccandi, et studio virtutum sedulo incumbendi, te mihi vires subministrante,

qui non deseris sperantes in te. Ne patiaris diutius me vagari post vanitatem vitae hujus; transeunt enim dies et dies, anni et anni, et ecce nihil proficio. Convertere ergo et deprecabilis esto super me indignissimum servum tuum, et noli sic attendere malum meum, ut obliviscaris bonum tuum: nam si ego commisi, unde me damnare potes, tu non amisisti, unde me salves, et recipias in gratiam tuam, Deus meus, adjutor meus. Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.

§. VI.

Directio intentionis ante Missam.

Deus Coeli et terrae infinite amabilis, et omnium bonorum fons indeficiens, ego N. omnium notarum miserrimus peccator, et Ecclesiae tuae Minister indignissimus, ante thronum gloriae tuae humi provolutus, quam maximo possum amoris, reverentiae et devotionis affectu volo et intendo hodie sacrosanctum Missae Sacrificium altissimae Majestati tuae, cui soli de-

betur, juxta ritum S. Romanae Ecclesiae offerre, et ex nunc offero, una cum omnibus sacrificiis tibi placitis, quotquot a principio mundi oblata sunt, et usque ad finem offerentur: simulque pretium Sanguinis et cunctos labores ac cruciatus Redemptoris nostri; omnia merita sanctissimae et immaculatae Genitricis ejus; omnium Sanctorum virtutes, totiusque militantis Ecclesiae laudes et preces. In unione illius admirabilis Sacrificii, quod idem Unigenitus tuus in ultima coena instituit et in Cruce consummavit, factus Sacerdos suae victimae, et victima sui Sacerdotii: affectu ac nomine ejusdem, totiusque Ecclesiae suae sanctae, et omnium mecum quocunque modo offerentium: ex puro tui amore ac desiderio tui beneplaciti semper et in omnibus perficiendi. Ad tuam maximam laudem et cultum et gloriam: in protestationem supremae tuae excellentiae, dominii tui in omnes creaturas, et nostrae subjectionis et dependentiae a te: in cultum latriae tibi soli debitum, simul cum

adorationibus tibi gratissimis ejusdem Christi Filii tui, B. Virginis, omniumque Angelorum et Sanctorum. In memoriam vitae, passionis et mortis praefati Domini nostri, et in obedientiam ejusdem mandati, quo praecepit, ut idem in ejus commemorationem faceremus. Ad honorem et augmentum gloriae Deiparae Virginis, omniumque Angelorum et Sanctorum, eorum praesertim, quorum hodie Festivitas celebratur. In gratiarum actionem pro universis beneficiis tuis, quae mihi indignissimo peccatori cunctisque hominibus et omni creaturae conferre dignatus es. In propitiationem et satisfactionem pro peccatis totius mundi, et pro meis specialiter, de quibus doleo, quaeque detestor et abominor super omne detestabile, quia tibi maximopere displicent, cum firmo proposito emendationis. Et quia hoc Sacrificium vim impetratoriam infinitam habet, offero illud pro meis et omnium viventium ac defunctorum necessitatibus: et primo quidem fructum, quem possum et debeo, illi principaliter ap-

plico, pro quo celebrare intendo, et si forte contingat, eum non indigere, vel non esse capacem, opto et volo hunc fructum ad N. derivari: cum applicatione indulgentiarum mihi vel tali defuncto. Secundario autem sine ejus praejudicio, pro quo offerre primario teneor vel intendo, offero pro omnibus mihi peculiariter commendatis, pro N. et N. pro tali gratia obtinenda, et pro cunctis viventibus atque defunctis, pro quibus me indignum famulum tuum legatione apud te fungi voluisti, ut defunctis requiem indulgeas, vivisque gratiam concedas, tibi serviendi et in amore tuo usque in finem perseverandi. Amen.

§. VII.

Deprecatio pro omnium necessitatibus.

Memento Domine per viscera misericordiae tuae, per merita Filii tui, quem pro nobis oblatum nunc denuo offero, per merita B. Virginis et omnium Sanctorum, memento Ecclesiae tuae sponsae tuae, auge in ea purita-

tem fidei et munditiem sanctitatis, et labore virorum Apostolicorum dilata eam toto orbe terrarum. Conserva eam quietam et tranquillam, et portae inferi non praevaleant adversus eam. Hostium ejus elide superbiam, et gentes a fide alienas veritatis tuae splendore collustra, ne pereant tot imagines tuae, pro quibus pretiosus Filii tui sanguis effusus est. Da Summo Pontifici nostro N. cor docile, da Spiritus sancti abundantiam, ut populo sibi commisso verbo et exemplo praeluceat. Intende oculos pietatis tuae in universos Ecclesiae Praesules et Pastores, et fac eos super gregem sibi commissum fideliter excubare. Adesto Parochis et Presbyteris et omni clero, ut nulli praebeant scandali occasionem, diligant puritatem, et ea sequantur, quae pacis sunt. Esto propitius omnibus Religiosis, quos separasti tibi in haereditatem de universis populis terrae, da illis continuum in virtute profectum votorumque ac regularum exactissimam observantiam. Da huic domui bonorum temporalium sufficien-

tiam, et spiritum excita in Praelatis nostris, et in cunctis fervorem accende. Suscita in Ecclesia tua strenuos operarios, qui eam verbo fideliter pascant, et exemplo confirment. Da eis rectam mentis intentionem, zeli sinceritatem, contemptum sui, animi robur, virtutis constantiam. Effunde miserationes tuas, Domine Princeps Regum terrae, in omnes Reges et Catholicos Principes, eisque tribue in obedientia fidei et Ecclesiae perseverantem famulatum, subditorum curam, justitiae zelum, mutuam pacem et observantiam mandatorum tuorum. Tuum etiam auxilium cunctis Magistratibus praebe, ut pacata gubernatione subjectos regant, te in omnibus judiciis suis timeant, tibique jugiter placere contendant. Da omni statui Ecclesiae abundantiam gratiae tuae, ut unusquisque in ea vocatione, in qua vocatus est, tibi digne et laudabiliter famuletur. Da Virginibus castitatem, Deo dicatis continentiam, conjugatis sanctimoniam, poenitentibus indulgentiam, viduis et orphanis sustentationem, pauperibus pro-

tectionem, peregrinantibus reditum, navigantibus portum: justis perseverantiam, bonis ut meliores fiant, tepidis ut fervescant, malis et peccatoribus, qualem me dolens esse confiteor, ut convertantur. Conserva Coelum in salubritate, terram in fertilitate, fructus in maturitate, mundum in providentia omni ex parte sufficienti. Respice omnes aegrotos, afflictos, tentatos, agonizantes, et in aliquo periculo vel necessitate constitutos, et da illis auxilium, remedium, consolationem, prout expedit ad gloriam tuam et illorum salutem. Supplex item oro te, benignissime Deus, pro omnibus inimicis meis, quos intime diligo: pro iis, qui me offenderunt, vel quos ego offendi aut scandalizavi, ut eis in omnibus benefacias, et pectora eorum sancto igne tuae charitatis succendas. Miserere omnium, pro quibus orare debeo, vel qui se commendaverunt indignis orationibus meis, omnium praecipue consanguineorum, affinium, amicorum, benefactorum meorum N. et N. Exaudi preces et vota ipsorum, et subveni eo-

rundem ad te clamantium necessitatibus. Oro te quoque pro tali re et negotio N. N., ut felicem exitum sortiatur, si saluti nostrae profuturum esse cognoscis. Memento etiam, Domine Rex aeterne, cui omnia vivunt, animarum omnium fidelium defunctorum, praesertim N. et N. super quas invocatum est nomen tuum. Extingue earum ardorem optato rore misericordiae tuae, et cito purgatas in conspectu tuo admitte. Pro me ipso tandem infelicissimo peccatore clementiam tuam humillime imploro, ut per virtutem hujus Sacrificii universa peccata mea dimittas mihi, quae multiplicata sunt super numerum arenae maris. Audi Sanguinem Filii tui altius clamantem, quam Sanguis Abel, et in virtute hujus oblationis miserere servi tui secundum magnam misericordiam tuam. Dirige me in via tua, et doce me facere voluntatem tuam. Auge in me fidem, spem, charitatem et reliquas virtutes statui meo necessarias. Da terrena despicere, et amare coelestia. Posside me jugiter secun-

dum beneplacitum tuum, ut te in omnibus et ubique inveniam, donec per felicem mortem ad te merear pervenire, Amen.

§. VIII.

Specialis oblatio Sacrificii, quatenus est Latreuticum.

Sancta Trinitas unus Deus, rerum omnium principium et finis, cujus potentia, sapientia, bonitas et magnitudo incomprehensibilis est, toto corde et corpore prostratus adoro te; tibique hodie Sacrificium offerre intendo Corporis et Sanguinis Domini mei Jesu Christi pure propter te, ad majorem tui gloriam, in protestationem supremi dominii tui in omnes creaturas, et nostrae subjectionis ac omnimodae dependentiae a te: in recognitionem infinitae tuae perfectionis, beatitudinis et gloriae omniumque operum tuorum, quae summopere gaudeo a nulla creatura digne posse aestimari, nisi a te, Pater omnipotens, aeterne Deus, et ab Unigenito tuo Salvatore

nostro, qui tecum et cum Spiritu sancto unus est Deus, unus est Dominus: quem ideo tibi in Sacrificium laudis offero tua infinita Majestate dignissimum, in cultum latriae tibi soli debitum, cum omnibus obsequiis, laudibus et adorationibus, quibus te olim glorificavit in terris: una cum meritis, laudibus et adorationibus Beatissimae Virginis Mariae, omniumque Angelorum et Sanctorum. Quis enim ego sum vermiculus terrae et opprobrium hominum, ut audeam faciem meam levare ad te et aspicere altitudinem Coeli? Christi igitur Filii tui, et omnium electorum meritis onustus accedo ad te, eorumque nomine et affectu abjicio me corpore et spiritu ante thronum Divinitatis tuae; ut intelligat universus orbis, me esse opus manuum tuarum et tanquam nihilum ante te. O quam gratum et jucundum mihi foret per omnes undique regiones omnes homines videre in genua provolutos te adorare! Sed quia plerique te non cognoscunt, vel cognitum non venerantur, pro his quoque te adoro, te-

que humillime deprecor, ut hanc oblationem filii tui suscipere digneris in supplementum peccatorum et blasphemiarum, quibus perditi mortales te offendunt sive in terra, sive in inferno. Tibi gloria in saecula, Amen.

§. IX.

Oblatio Sacrificii, quatenus est Eucharisticum.

Gratias ago tibi, Domine Deus, omnium bonorum fons et origo, pro maximis et innumerabilibus beneficiis tuis, pro quibus omnibus et singulis infinita tibi et interminabilis gratiarum actio singulis momentis temporis et aeternitatis deberetur; sed quia minor sum sine ulla comparatione minimo beneficiorum tuorum, nec ulla creatura reperiri potest, quae tuae inexhaustae bonitati dignas valeat referre gratias: Unigenitum Filium tuum tibi unice dilectum Divinae Majestati tuae in Sacrificium eucharisticum humillime offero, una cum omnibus obsequiis, laudibus et gratiarum actionibus ipsius

ac Beatissimae Matris ejus, omniumque Sanctorum et Electorum tuorum. Specialiter autem gratias tibi hoc Sacrificio persolvere intendo ex totis praecordiis meis propter magnam gloriam tuam proque omni gaudio, quod tu teipso beatus intra te percipis perenni et interminabili fruitione ex aeterna generatione Filii tui; et a te atque ab eo processione Spiritus sancti, et ex perfectionibus tuis, quarum non est numerus, et quas nemo comprehendere potest. Pro omnibus item misericordiis et mirabilibus tuis, quae per Filium tuum extra te operatus es, et semper operaberis. Pro ejusdem Incarnatione, et pro inexhaustis sapientiae, scientiae, meritorum et gloriae thesauris, quos in sanctissima ejus humanitate abscondisti: proque illa singulari pietate, qua eum mihi in Patrem ac Doctorem, in Ducem ac Redemptorem concessisti; et pro omni fructu vitae, Passionis et mortis ejus. Pro immensis gratiarum opibus, quas Beatissimae ejusdem Genitrici Virgini Mariae contulisti, quam

mihi quoque; in parentem, advocatam et protectricem largiri dignatus es: pro ejus electione, immaculata concep-tione, admirabili maternitate, gloriosa in coelum assumptione, omnique gratia et gloria, qua illam in terra et in coelo honorificasti, et pro omnibus beneficiis, quae ipsa intercedente toti terrarum orbi ejusque devotis clientibus contulisti et conferes in perpetuum. Pro innumerabilibus Angelorum exercitibus, quorum numerum tu solus nosti, qui eos creasti, praerogativis singularibus exornatos ad tui gloriam et nostrum subsidium. Pro eximiis donis, quibus Sanctos et Electos tuos cumulasti, illos praesertim, quos hodie sancta Ecclesia veneratur, quorum meritis et doctrina ipsam Ecclesiam aedificasti, et haereses et schismata contrivisti, et omnes fideles illuminasti. Pro maximo gratiarum munere, quibus eos reples, quos ad apicem perfectionis efficaciter trahis, et ad dulcissimam familiaritatem tuam admittis. Pro inexplicabili patientia, qua peccatores toleras, ad te invitas,

et auxilia illis necessaria suppeditas, ut convertantur. Pro singulis beneficiis, quae omnibus viatoribus, amicis et inimicis meis, fidelibus et infidelibus, cunctisque creaturis sensibilibus et insensibilibus contulisti. Pro gratiis gratis datis ad Ecclesiae utilitatem, quas licet non omnes singulis dederis, dedisti tamen, ut sint in omnibus, ut, quod singuli in se non habent, in aliis habeant; spiritus enim tuus dividit singulis, prout vult. Pro infinito amore, quo me persecurus es eligens me ante mundi constitutionem, ut sim sanctus et immaculatus in conspectu tuo: quodque tempore praefinito ex abysso nihili eduxeris me, et nasci feceris in Ecclesia tua, extra quam non est salus. Quod me dono tuae gratiae per baptisma ditaveris, et animam meam praeclarissimis virtutum habitibus exornaveris: quod perpetuo astitisti mihi, conservans me et praeservans a multis periculis et adversitatibus admirabili tua providentia, quod Angelum ad mei custodiam deputaveris, qui perpetuus cogitatio-

num et operationum mearum inspector est, dirigens me occultis inspirationibus ad salutem. Pro maxima misericordia, qua me redemptum pretioso sanguine Filii tui e saeculo nequam eripuisti, et cum in peccatis jacerem, excitasti illustratione tua, et vocasti in admirabile lumen tuum in locum sanctificationis, dissimulans peccata mea propter poenitentiam. Pro sublimissima Sacerdotii dignitate, ad quam me prorsus immerentem evexisti: et pro multis praeclarissimis donis naturae et gratiae, quae mihi singulariter contulisti. Quod mihi tot media ad salutem totque virtutis instrumenta suppeditaveris, quod toties me custodieris, ne peccarem, occasiones subtrahens, et pravas sanans affectiones: quod cum aliquando me tentari permisisti, vim tamen et fortitudinem resistendi misericorditer tribuere dignatus sis, praeveniens me in miserationibus tuis. Quod victum et vestitum et alia necessaria ad decentiam status mihi copiose praebueris: quodque omnia propter me regere et con-

servare non desinas. Quod ut validius me traheres ad te, aliquot mihi corporales aegritudines, angustias animi et adversitates immisisti, ac mirabili vicissitudine consolationum et desolationum erudiens me, ne in prosperis extollar, aut in adversis deficiam. Quod per viam mandatorum tuorum deduxeris me, dans scire, velle et operari, quod bonum est; ut per bona opera certam faciens, te adjuvante, vocationem meam, praeparata electis tuis gloria perfruar in aeternum. Haec et alia multa fecisti mihi, Domine Deus meus, vita et dulcedo animae meae, de quibus optabile mihi foret semper loqui, semper cogitare, semper tibi gratias agere; sed imperfectum meum viderunt oculi tui. Quis enim ego sum filius irae et abyssus tenebrosa, ut tantis beneficiis par esse possim? Calicem igitur salutaris accipiam, et hoc tibi sacrificium pro me et omnibus immolabo, ut de perceptis hac dignissima victima gratias exhibentes beneficia potiora sumamus, Amen.

§. X.

Oblatio Sacrificii, quatenus est propitiatorium.

Procido coram te, Domine, cum tremore et rubore gravissima onustus flagitiorum meorum sarcina: nec mea solum, sed et totius populi peccata coram te porto, qui me pro omnibus legatione fungi jussisti, ut quod illi pro se non possunt, ipse tanquam mediator merear impetrare. Sed qua fiducia pro culpis alienis intercessor veniam, servus nequissimus innumerabilium scelerum reus, qui pro tot beneficiis a te susceptis gravissimas tibi injurias et offensas retribui, bonitatem tuam contemnens et justitiam vilipendens? Iniquitates meae diviserunt inter me et te, et peccata mea absconderunt faciem tuam, ne exaudires. Verumtamen ecce revertor ad te dolens et moerens, quod offenderim te: quia nullum extat pretium, quo infinitae bonitati tuae offensae condigne satisfacere valeamus, nisi pretium Sanguinis dilectissimi Filii tui Domini

nostri Jesu Christi, ipsum tibi offero hostiam placationis sufficientissimam pro meis ac totius mundi peccatis, ut mihi et N. N. atque omnibus peccatoribus veram contritionem concedas, meque et illos a reatu poenarum misericorditer absolvas, per acerbissimam passionem et mortem ejusdem filii tui, quem semel in Cruce oblatum nunc denuo offero. Ibi enim invenio meritorum ejus mare magnum et spatiosum, quo demergantur omnia peccata nostra: ibi infinitum satisfactionum thesaurum, quo omnia debita nostra remissione obtenta expungantur. Esto itaque placabilis super multitudinem iniquitatum nostrarum, et audi Sanguinem Filii tui clamantem ad te non vindictam, sed veniam et misericordiam. Attende Domine, et ignosce dolentibus. Da gratiam emendationis et in bono perseverantiam, et cantabimus laudes tuas in saecula saeculorum. Amen.

§. XI.

Oblatio Sacrificii, quatenus est impetratorium.

Quia ineffabili tua pietate et misericordia me indignissimum famulum legatione fungi apud te voluisti pro omnibus hominibus vivis et defunctis, offero tibi, clementissime Pater, hoc tremendum Sacrificium, quod vim impetratoriam infinitam habet, pro singulorum necessitatibus et indigentiis, ut per Passionem et Mortem Jesu Christi Salvatoris nostri eorum voces et singultus misericorditer audire, et partem aliquam auxilii tui singulis largiri digneris. Attende itaque et exaudi pro singulis deprecantem, nec avertas faciem tuam a me propter innumerabilia peccata mea; non enim justificationibus meis, sed in persona Ecclesiae tuae et tibi unice dilecti Filii ad te loqui praesumo. Miserere omnium, quos fecisti, Domine, et reple eos scientia ac fide tua, ut lauderis cum haereditate tua. Da omnibus fidem vivam et ardentissimum in te

amorem, et ne claudas ora canentium te. Effunde misericordiam tuam in gentes, quae te non noverunt, Turcas, Mauros, Idololatras, Judaeos, Haereticos, Schismaticos, obscura nocte infidelitatis sepultos; vindica eos ab erroribus, et illumina corda illorum, ut te cognoscant, et Jesum Christum, quem misisti. Dissipa consilia impiorum, ne quidquam officiant regno tuo et propagationi gloriae tuae; et libera fideles tuos de manibus filiorum alienorum. Sanctifica Ecclesiam tuam, quam plantavit dextera tua: aufer ab ea omnia scandala, dissensiones et schismata; ut tandem aliquando fiat unum ovile et unus Pastor. Da Summo Pontifici nostro cunctisque Praelatis, ut oves sibi commissas fideliter pascant fructu orationis, exemplo bonae conversationis, verbo praedicationis, subsidio charitatis. Sit perpetua in illis oneris sibi impositi consideratio, et sacerdotio fungantur sine reprehensione. Reforma omnes Ecclesiasticos Ordines, ut et ipsa luceant coram hominibus, sitque in eis virtu-

tum decus, splendor sanctitatis. Reduc omnes Religiones ad fervorem et perfectionem, in qua fuerunt institutae; da Superioribus zelum disciplinae, subditis obedientiam, ut professione sua omnes digni inveniantur. Da Praedicatoribus vocem virtutis, ut e coeno peccatorum quam plurimos educant, et ad timorem et amorem tuum perducant. Illumina sapientia tua omnes Reges et Principes cunctosque Magistratus, ut subditis sibi populis justitiam fideliter administrent, pacem diligant, Ecclesiam venerentur, mandata tua custodiant, et de hostibus sanctae fidei te protegente triumphent. Defende fideles tuos a fame, peste et bello, a persecutionibus et calumniis, a cunctis periculis et adversitatibus, ab omni necessitate corporali et spirituali, ab omni angustia et calamitate; et illos adjuva, quos affligi et tribulari permisisti, ut omnes sibi misericordiam tuam sentiant adfuisse. Ne sinas eos labi, qui in periculo et occasione peccandi versantur; eosque conserva, quos gratiae tuae pretiosis-

simo munere locupletasti. Adestò agonizantibus, ut vera contritione purgati et amore tuo succensi, diaboli insidias evadant, et a damnatione perpetua liberarentur. Memento tot miserabilium peccatorum, qui in foveam peccati mortalis infeliciter lapsi, sine ope tua inde emergere non possunt, et da illis auxilium efficax, ut surgant et resipiscant. Omnibus item inimicis nostris charitatem et dulcedinem tuam benignus infunde; et libera nos a malorum insidiis. Da illis, quos ego offendi aut scandalizavi, veniam peccatorum et veram emendationem. Omnes autem amicos et benefactores, consanguineos et affines nostros illustra gratia tua, succende amore tuo, ut te solum quaerant, te solum diligant, omnique tempore opera illorum plena inveniantur in oculis tuis. Da huic congregationi, ad quam me vocare dignatus es, bona spiritualia et temporalia, nosque et illa administra et dirige, ut cultus tuus et animarum salus hic semper vigeat, crescat et perseveret. Custodi omnes mihi com-

missos et commendatos, et pro quibus orare debeo, praecipue vero N. et N. rege et salva eos juxta beneplacitum tuum, ut nemo ex illis pereat. Succurre omnibus, pro quibus me orare tu vis, et ego nescio: protege servos tuos omnes, qui te maxime diligunt, quamvis eorum numerum et nomina ignorem: justis autem tepidis et imperfectis auge fidem, spem, charitatem, auge fervorem, ut ad culmen perfectionis cito perveniant. Respice benignis oculis animas in Purgatorio detentas, illas praesertim, quae suffragiis nostris magis indigent, et da illis requiem sempiternam. Mei denique memento omnium miserrimi et indignissimi, qui gratiae tuae auxilio tanto majori prae caeteris egeo, quanto infirmior sum et impotentior. Extingue in me omnia terrena desideria, et ignem amoris accende. Dirige me in veritate tua, et da finalem perseverantiam. Per Christum Filium tuum, cui tecum et cum Spiritu S. est laus et honor in saecula saeculorum, Amen.

§. XII.

Actus diversarum virtutum ante Missam.

FIDEI.

Quis mihi det, suavissime Jesu, ut sub candido specierum sacramentalium velamine vultum tuum intueri possim, in quem desiderant Angeli prospicere? Quis mihi det, ut pateant mihi fontes saluberrimi quinque vulnerum tuorum, quae oculis fidei in tuo corpore cerno, fontes aquarum viventium in ablutionem peccatricis animae meae? O venae salientes in vitam aeternam, effundite super me aquam gratiae, quae sitim meam sātiet, ut gaudio repletus et fide viva imbutus exclamem cum Thoma Apostolo: *Deus meus et Dominus meus!* Credo enim firmissima fide, te in angustissimo Sacramento Corporis et Sanguinis tui vere praesentem esse Deum meum et Dominum meum; et pro hac assertione millies mori paratus sum. Credo, inquam, quod in hoc Sacramento Corpus tuum gloriosissimum vere adest, sole splendidius, electum

ex millibus, cum ea integritate, pulchritudine, majestate, qua in coelo existit, et qua nulla major concipi potest. Ibidem est sanguis olim pro nostra omniumque salute effusus. Ibi est anima omni gratia et sapientia plena, in qua sunt omnes thesauri virtutum et scientiae Dei. Ibi denique latet Divinitas tua, Verbum scilicet omnipotens, per quod Pater dicit omnia: et quia tu in Patre, et Pater in te est, adest etiam Pater, te Verbum suum generans; adest et Spiritus, utriusque nexus et amor. Hoc est compendium omnium mirabilium tuorum, hoc summum prodigium omnium creatarum mentium captum excedens, haec veritas infallibilis, quam te largiente per gladios et ignes profitebor.

S P E I.

In te solo spem meam colloco, dulcissime Jesu, quia tu salus et virtus mea, tu refugium et firmamentum meum, tu fons omnium bonorum. Quomodo enim auderem hoc tremen-

dum Sacrificium Deo Patri offerre, teque in eo suscipere, nisi fiduciam tu mihi praeberes, qui me tuo Sanguine redemisti? De tua igitur benignitate confisus accedo ad te, ut ovis morbida ad Pastorem, ut infirmus ad Medicum, ut reus morti obnoxius ad Advocatum; ut tu me foveas, protegas, corrobores, et sanes. Abyssus nihili mei abyssum invocat bonitatis tuae; nam licet peccata mea plurima et gravissima sint, ea tamen nihil sunt, quamvis plura et graviora forent, si cum misericordia tua, et pretio Sanguinis tui conferantur. In ipso reposita est tota fiducia mea, et gaudeo, quod nihil in me sit, in quo possim confidere. Miserere mei, et salva me, qui nunquam deseris sperantes in te.

CHARITATIS.

O quanta vis amoris cor tuum succendit, amantissime Jesu, cum transiturus de hoc mundo ad Patrem mensam parasti nobis habentem omne delectamentum et omnem saporem suavitatis. Grande quidem fuit et ad-

mirabile opus amoris tui, quod naturam nostram assumere dignatus sis; sed longe praestantius et mirabilius est, quod corpus tuum in cibum, et sanguinem in potum reliqueris: in illo siquidem nostram suscepisti humanitatem, in hoc tuam largiris Divinitatem. Sic totum thesaurum gratiae tuae in nos effudisti, ut immensa hac dilectione praeventi amoris vicem tibi rependere totis viribus satagamus. Amo itaque te, unicum meum solatium in hoc exilio, unica spes languentis animae, unica mea felicitas et summum bonum, quo in terris frui licet. Amo te toto corde, tota mente, tota virtute: atque utinam omni momento te ferventius semper amarem! Hoc est ardens desiderium meum, huc feruntur gemitus mei et suspiria cordis mei. Ad te enim trahis omnes vires animae meae, dum teipsum transfundis in me: dum, quantum fieri potest, me similem tui facis: dum esurientem animam meam non cibo aliquo terreno, sed pretioso Corpore et Sanguine tuo nutris, satias et saginas. Pro hac

tua ineffabili largitate amo te, Deus meus; et ut nunquam cessem amare te, amorem meum teipso inflamma, qui esca et pabulum amoris es. O ignis jugiter ardens et nunquam deficiens, ure renes meos et cor meum, ut ardeant amore tui. Ignem venisti mittere in terram, accende illum et eventila, ut semper crescat. Te enim amabo, si amandi vires praebueris, et eo amplius amabo, quo uberiorem amandi gratiam infuderis: numquam tamen te amabo, ut dignus es.

DESIDERII.

Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te, Salvator meus Domine Jesu: desiderat, inquam, anima mea accedere ad te, teque offerre Deo Patri, ac de fontibus salvationis tuae vinum laetificans in gaudio haurire. Sitio enim, Domine, lassatus in via iniquitatis, sitio te Deum meum, venam aquarum viventium, sitio sanguinem tuum, quem mihi in potum mirabiliter tribuisti. Ad te venio et clamo

post te, liberator meus, esuriens et sitiens: miserere mei, fili David, et da mihi panem tuum, da vinum, quod miscuisti, ut refocilletur anima mea. Atque utinam possem omnium Sanctorum affectus et inflammata desideria habere, teque semper sitire, fontem vitae, fontem sapientiae, fontem aeterni luminis, torrentem voluptatis. Utinam te semper esuriat cor meum, panem Angelorum, refectionem animarum sanctarum; et dulcedine saporis tui repleantur viscera animae meae. Renuit consolari anima mea, donec suscipiam te omne bonum meum, Domine Jesu, quem solum ardentissime concupisco cum omni affectu et devotione omnium electorum tuorum tecum epulantium in mensa tua, quorum divitias offero tibi in supplementum inopiae meae. Esto tu solus gaudium meum, tranquillitas mea, refectio mea et thesaurus meus, in quo mens mea quiescat. Nihil desiderem extra te, et omnia mihi vilescant praeter te, Deus meus, dulcedo mea et unicum centrum cordis mei.

GRATITUDINIS.

Quis sum ego, bonitas infinita, ut me sacris altaribus astare volueris, tibique offerre de donis tuis sanctum Sacrificium hostiam immaculatam? unde inveni hanc gratiam in oculis tuis, ut ostenderes in me divitias misericordiae tuae? Venite et audite omnes Angeli et Sancti Dei, et narrabo vobis, quanta fecit Dominus animae meae. Nam cum essem abjectus in domo mea, de pulvere erexit me, et constituit me cum Principibus populi sui, ut comederem panem et biberem vinum in mensa sua omnibus diebus vitae meae. Quas ergo tibi gratias agam, clementissime Jesu, salvator mundi, aut quid retribuam tibi pro omnibus, quae tribuisti mihi? Vere enim de te sponso Ecclesiae illud Canticorum intelligitur. *Si dederit homo omnem substantiam domus suae pro dilectione, quasi nihil despiciet eam.* Tu omnia, quae habes, mihi largitus es, corpus, sanguinem, animam et divinitatem tuam: et si ego tribuam tibi omnem substantiam domus meae, cor-

pus, animam et libertatem cum omnibus, quae nunc habeo vel habere possum, hoc quasinihilum reputabitur comparatione immensi et inaestimabilis doni tui. Tantum tibi debeo, quantum ipse vales, qui infinitus es: quare debitum meum omnem meam facultatem excedit. Audeo tamen rogare te, quia benignus et misericors es, et tu nosti paupertatem meam; audeo rogare te, ne despicias munusculum, quod tibi offero in simplicitate cordis mei, dicens cum sponsa: *Dilectus meus mihi, et ego illi.* Nam sicut tu totum te mihi tradidisti in nutrimentum animae meae; ita ego me totum servituti tuae consecro, et quidquid habeo, quidquid sum, quidquid possum, tibi penitus trado, ut me totum tibi vendices, nec quidquam mei mihi patiaris superesse.

TIMORIS.

Ad mensam convivii tui a te vocatus et invitatus, Domine Jesu, summum bonum meum et felicitas sempiterna, parere quidem vocanti vellem, teque

amanter et devote suscipere; sed contremisco valde, cum meam intueor foeditatem, contremisco a voce Apostoli tui dicentis: Si quis manducaverit panem hunc et biberit calicem Domini indigne, reus erit Corporis et Sanguinis Domini. Mira enim res est et portento simillima. Pascor coelesti pane, quo saturari possunt infiniti mundi: potor praeclarissimo vino, quo ardentissima Angelorum sitis extinguitur, et fame ac siti aresco: omne coeli gaudium intus fero, et terrae illecebris irretiri non desino, vanaque solatia a creaturis emendico: ad Deum excelsum, fontem omnium bonorum, quotidie accedo, et sub specie panis et vini ipsum quotidie sumo; et non solum non rapior cum Paulo in tertium coelum, sed terrae totus adhaereo, omnisque mea solicitudo terrae famulatur et corpori, nulla coelo. Hae sunt angustiae, quae me undique premunt, haec consternatio mea magna nimis. Veteor enim, ne, quod in salutem constituisti, in judicium et condemnationem accipiam. Nunquid ergo

fugiam a facie tua cum impio Cain, aut abscondam me cum Adámo, eo quod nudus sim, et audierim vocem tuam? Absit. Scio enim quia major est misericordia tua, quam miseria mea: major est clementia tua, quam iniquitas mea. Si foedus, si infirmus, si nudus sum: tu me potes mundare, sanare, vestire. Ad te igitur cum timore et tremore confugio, ut me vestias, sanes et purifices. Abstrahe cor meum a caeteris omnibus extra te, in quibus nihil est nisi vanitas et afflictio spiritus. Sentiat mens mea dulcedinem praesentiae tuae: gustet, quam suavis es, ut amore tuo capta nihil quaerat extra te, Deus cordis mei et pars mea Deus in aeternum.

HUMILITATIS.

Immense, tremende, potentissime et incomprehensibilis Deus, quis es tu, et quis sum ego, ut digneris venire ad me, mecum epulari et mansionem apud me facere? Heu quanta est dignatio tua, quanta miseria et ingratitudo mea? Tu Rex Regum et Do-

-0-

-0-

minus dominantium, qui respicis terram et facis eam tremere: tu fons sanctitatis, coram quo Angeli non sunt puri: tu Sol claritatis aeternae, qui lucem habitas inaccessibilem: ego vero animal immundum, omnium calamitatum ludibrio expositum, insanis perturbationum motibus agitatum, omni vanitati subjectum, vas contumeliae, filius irae et tenebrarum. Et quomodo potest lucis tuae ad tenebras meas esse conventio? Quomodo praesumam ad te accedere vermiculus terrae, in quo nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat? Qua fiducia coram te apparebo, justissime Judex, ante cujus conspectum columnae coeli contremiscunt? Longe enim recessi a te, qui tamen ubique es, et miserabilis anima mea, quam tibi in baptismate desponsaveras, fornicata est cum amatoribus multis, te repudians Creatorem et Redemptorem, ut fallacibus creaturis adhaereret. Tu me segregasti ex utero matris meae, et vocasti per gratiam tuam, ut lucerem coram hominibus doctrinae et vitae

splendore: ego vero in tenebris vixi, non sapiens, quae tua sunt, sed quae super terram. Tu parasti mihi mensam in dulcedine tua, et suspiravi ad ollas carnium Aegypti. Tu potasti me sanguine tuo, et converti me ad poculum Babylonis. Verumtamen ego loquar ad te, cum sim pulvis et cinis. Respice servum tuum et suscipe me, quem tam amanter invitas ad te. Jam enim cognovi, quia sine te nihil sum, nihil possum, et extra te non est salus nec vita. Projice ergo post tergum tuum omnia peccata mea, et amplectere me, quámvis indignissimum gratia tua, ad te revertentem, juxta verbum Prophetae tui dicentis: *Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum et humiliatum Deus non despicies.*

§. XIII.

Commemoratio Dominicae Passionis ante Missam.

Saepe dictum est in hoc incruento Sacrificio cruentum illud, quod semel

in Cruce peractum est, non verbis, sed re ipsa repraesentari: una siquidem et eadem est hostia, idem, qui per Sacerdotis ministerium offert, idem Christus, qui immolatur. Sicut enim dicitur Agnus occisus ab origine mundi, eo quod mortuus censeatur in figuris animalium, quae in ipsius memoriam mactabantur: ita non immerito eundem vocare possumus Agnum, qui quotidie occiditur usque ad finem mundi, in hac nimirum suae mortis repraesentatione, quae duratura est, donec Mundus durabit. Ideo sancti Patres mortis Christi memoriam hoc Sacrificium celebranti super omnia necessariam esse affirmant, dicente Apostolo: *Quotiescunque manducabitis panem hanc, et calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis, donec veniat.* Hoc ipsum autem idem Salvator noster praecipit, cum instituto hoc Sacramento ait: *Hoc facite in meam commemorationem.* Quae verba Seraphicus Doctor sollicite expendens libro de puritate conscientiae C. 9. existimat, Sacerdotem nullatenus debere

Missae Sacrificium celebraret, quin prius Passionem et Nomen Domini commemoret. Id, inquit, *quod pro meipso retineo, est verbum illius, qui Sacramentum instituit, quem non credo illud frustra protulisse. Dixit enim: Haec quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis. Ex quo quidem verbo arguo mihi ipsi, quod quoties volo id agere, quod ipse instituit, et modo praedicto reliquit, timeo nequaquam sine remorsu conscientiae ac praejudicio animae ad illud posse accedere, nisi praememorata ipsius instituentis charitate, ac ejus Passione et Morte, in cujus memoriam perpetuo recolendam illud Sacramentum debere confici et percipi ipse praeclare asseruit et injunxit.* Sacerdos itaque, cum ad Sacrum faciendum se praeparat, fasciculum sibi colligat ex omnibus anxietatibus et amaritudinibus Domini, et inter ubera sua collocet, cordisque medullis inserat, mente et affectu sedulo revolvens omnia tormenta, quae ille pro salute nostra perpessus est. Haec frequenter in

Bayerische Staatsbibliothek München

ore, haec semper in corde habeat: et haec sit ejus sublimior Philosophia, scire Christum, et hunc crucifixum. Cum vero ad altare accessurus est, sic oret ex toto corde.

ORATIO.

Memoria memor ero, clementissime Pater, et tabescet in me anima mea: omniumque dolorum et passionum atque acerbissimae mortis Filii tui Domini mei Jesu Christi cum gemitibus et lacrymis recordabor, quia ipse salus et vita mea ante oculos pependit in ligno, offerens se tibi in holocaustum pro mea et totius mundi salute. Hanc autem oblationem vivam, quam tu misisti in miseratione multa ad Altare crucis immolandam pro nobis, hanc eandem tibi nunc offero, passionem ejus et mortem recolens ac repraesentans, sicut ipse praecepit, cum dixit, ut idem in ejus commemorationem faceremus. Recordare itaque humilitatis ejus, patientiae, charitatis, mansuetudinis et obedientiae. Respice labores ejus, jejunia, con-

temptus, contumelias, vincula, irrisiones et iniquam condemnationem. Respice in faciem Christi tui, et intuere speciosum forma prae filiis hominum opprobriis, injuriis, verberibus, livoribus, contusionibus ita deformatum, ut non sit ei species neque decor. Vide caput nobilissimum spinarum punctionibus transfossum et percussionibus attritum. Vide genas modestissimas sputis foedatas, a lapsis caesas, sanguine cruentatas. Vide oculos benignissimos lacrymis perfusos et ad ignominiam velatos. Vide os suavissimum siti ardentissima cruciatum et felle atque aceto potatum. Vide dorsum, supra quod fabricaverunt peccatores, verberibus dilaniatum, et humeros crucis pondere oppressos. Vide brachia amabilissima funibus devincta et in cruce crudeliter extensa. Vide manus innocentissimas, durissimis clavis perforatas. Vide pedes delicatos tot itineribus defatigatos ac cruci tandem affixos. Vide corpus venerabile pro nobis in cruce suspensum, vulneratum, mortuum et sepultum. Vide

Sanguinem pretiosissimum usque ad minimam guttam pro nostra salute misericorditer effusum. Haec enim tibi offero et repraesento, omni quo possum devotionis effectu suppliciter orans, ut ipsa pietas, qua Filium tuum pro nobis tradidisti, te omnibus misereri compellat, pro quibus ille, factus obediens usque ad mortem, crucem subire dignatus est. Amen.

§. XIV.

Oratio ante Missam ad Patrem.

Respice, clementissime Pater, de sanctuario tuo et de excelso coelorum habitaculo, et intuere hanc immaculatam hostiam, quam tibi offert magnus Pontifex noster Jesus Christus, Filius tuus Salvator mundi, pro peccatis fratrum suorum; et esto placabilis super multitudinem malitiae nostrae, quia vox Sanguinis Domini nostri clamat ad te de cruce. Hic est justitia mea et sanctificatio, ac propitiatio mea. Averte faciem tuam a peccatis meis, et respice in faciem Christi tui: ejus

enim meritum offero ad te, omnemque fiduciam in eo defixam habeo. Impellit ministrandi necessitas, terret conscientia indebiti Sacerdotii. Sed rogo te, ne despicias mihi creditae dispensationis officium, licet in me boni operis testimonium non agnoscas. Et quia me indignum mediatorem esse voluisti inter te et populum tuum, ne me repellas a tua pietate cum divinissimis donis tuis venientem ad te, ut inculpate accedens ad gloriam tuam, dignus sim, qui operiar protectione unigeniti Filii tui et illuminatione Spiritus sancti tui atque pro omnibus deprecans pro omnibus exaudiat, te praestante, Deus meus, Pater misericordiarum, qui cum eodem Filio tuo in unitate ejusdem Spiritus sancti vivas et regnas in saecula saeculorum, Amen.

§. XV.

Oratio ante Missam ad Dominum Jesum Christum.

Gratias ago tibi, Domine Jesu Christe, pro ineffabili tua charitate,

qua transiturus de hoc mundo ad Patrem, mensam mihi parasti in dulcedine tua, mensam prorsus regalem, omne delectamentum in se habentem, mensam pretiosissima Corporis et Sanguinis tui, ut adipe et pinguedine repleatur anima mea, et secreto illapsu nutritionis tuae roboretur infirmitas mea. Et unde hoc mihi, gloriosissime Fili Dei, ut me permittas venire ad te, et cum caeteris commensalibus tuis epulari? atque utinam ab omni culpa liber, purus ab omni labe, ab omni vitio purgatus et ab omni inordinata affectione perfecte emendatus essem, ut ad hanc mensam super coelestem accedere possem fervens charitate, niveus innocentia, et omnium virtutum decore exornatus. Sed quia miserrimus ego sum et omni ornamento destitutus, obsecro te in primis, benignissime Salvator, cujus charitas immensa est, bonitas infinita, ut sanguine tuo animam meam lavare, et super nivem dealbare, meritis tuis induere, illoque igne ardentissimi succendere digneris, qui te a nobis discessurum

compulit ad hoc vivificum convivium instituendum. Obsecro deinde beatissimam Virginem Matrem tuam et omnes electos tuos, ut tibi pro me offerant charitatem, fidem et devotionem, qua hoc Sacramentum susceperunt ab initio institutionis ejus usque in praesentem diem. Et quia particeps ego sum omnium timentium te, offero tibi omnium Sacerdotum omniumque fidelium hac die celebrantium et communicantium pietatem et puritatem. Offero omnium justorum ab origine mundi usque ad ejus consummationem virtutes et merita ac pios affectus erga te, dulcissime Jesu, in venerabili Sacramento existentem: firmissimae nimirum fidei et vivae apprehensionis earum rerum, quae de hoc maximo mysterio credendae sunt: perfectissimae charitatis et intimae tecum familiaritatis: famis et flagrantissimi desiderii te omne bonum suscipiendi: filialis fiduciae et spei de tua misericordia tam mirabili modo declarata: zeli divinae gloriae et dilectionis proximi, pro cujus salute

hoc Sacrificium offertur: admirationis tantae dignationis et profundissimae humilitatis: gaudii et jubili in te et de te: laudis, gratitudinis, adorationis et devotionis. Hos, inquam, aliosque affectus offero tibi in supplementum insufficientiae meae, et eos, si possem, elicerem cum maxima intentione ad laudem et gloriam tuam, quia dignus es. Suscipe, Domine, hoc desiderium meum meritisque placatus electorum tuorum, ne a mensa tua repellas me, quatenus hoc cibo satiatus, hoc recreatus potu, vitam habeam, et abundantius habeam, hic et in aeternum, Amen.

§. XVI.

Alia Oratio ad eundem.

Veni, Domine Jesu, unica salus animae meae, et infunde pectori meo multitudinem dulcedinis tuae, ut nihil amem, nihil desiderem praeter te. Veni gaudium et felicitas mea, veni spes et robur meum, quia tecum sunt divitiae et gloria, tu vita et consolatio mea, tu paradisus voluptatis. Atque

utinam te veniente ad me vertantur mihi in amaritudinem omnes mundi deliciae, ut tibi unitus in hoc coelesti convivio a te nunquam separer in aeternum. Frustra expenderem argentum meum non in panibus, et laborem meum non in saturitate, licet omnes Aegypti escas compararem, si carerem hoc pane, qui praebet delicias Regibus, et vino tuo destitutus essem, cujus suavitas in infinitum excedit omnia hujus saeculi oblectamenta. Et unde mihi tantum bonum, ut tecum epulari merear, Rex tremendae majestatis, ego indignissimus servus tuus, qui quotidie pecco et incorrigibilis persevero? Sed major est in infinitum misericordia tua, quam miseria mea: et tu dulcissima refectio mea me in virum alterum transformas, et verbo virtutis tuae sanas omnes languores meos. Ad te igitur venio de tua pietate confisus, et in te sperans non confundar. Laetifica animam servi tui, et supple, quod mihi deest, tu benignissime Salvator, qui omnes ad te vocare dignatus es

dicens: *Venite ad me omnes, qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos.* Refice me teipso, quia in te sunt omnes coeli deliciae ex copiosissimo flumine gaudiorum Dei cum tanta plenitudine emanantes, ut omnes digne ad te accedentes inexplicabili laetitia replere possint. Uni intime tecum animam meam, et fac me dignum, ut huic mensae supercoelesti cum debito virtutum ornatu assideam, et dulcedine perfruar praesentis Divinitatis. Amen.

§. XVII.

Oratio ad Spiritum sanctum.

Veni, sancte Spiritus, amor Patris et Filii, mundator scelerum, curator vulnerum, fortitudo fragilium, moerentium consolator, fulgor intellectus et vindex libertatis. Veni e patria felicitatis, et cordis mei penetralibus tam potenter illabere, ut vitia omnia et defectus tuo igne consumas, et omnia peccata mea remittas. Emitte in animam meam lucis tuae radium,

quo illuminante intellectum, quae tibi sunt placita, videam: quo affectum inflammante ad ea prosequenda tota virtute incumbam. Fac me dignum sacris altaribus Ministrum, meque torrente tuae voluptatis inebria, ut coelesti suavitate in hac divinissima mensa degustata, nihil venenatae mundi dulcedinis libeat amplius degustare. Imbuat me et perficiat septiformis Spiritus tuus, et ad illum scientiae gradum fac me pertingere, ad quem pervenit Apostolus tuus, cum dicebat, se nihil scire, nisi Christum et hunc crucifixum. Roboretur infirmitas mea fortitudine tua, vincat bonitas tua malitiam meam, et deformitas mea tua pulchritudine decoretur. Sursum erige me per aeternorum affectionem, copula tecum per amoris unitatem, conserva per finalem perseverantiam; ut tuo ductu revolet anima mea ad te principium et finem suum, a quo nunquam separetur. Amen.

§. XVHI.

Oratio ad B. Virginem.

Gloriosissima Mater Dei Virgo Maria, tota fiducia mea et unicum solatium languentis animae meae, precor te, ut mihi miserrimo peccatori assistere hac hora digneris, qua pretiosissimum Filii tui Corpus et Sanguinem aeterno Patri oblaturus sum; sicut amans et dolens eidem Filio tuo in cruce pendenti et se pro nostra salute offerenti astitisti. Ne me despicias, Mater misericordiae, ob intolerabilem peccatorum meorum foeditatem, neque avertas faciem tuam a me, quem Filius tuus tanto amore dilexit, ut pro me mori dignatus sit. Plena es gratiarum, plena rore coelesti, innixa super dilectum tuum, delitiis affluens. Ciba ergo pauperem tuum de superfluenti mensa tua: tuarumque virtutum vestibus indue me, ut his ornatus divino conspectui gratus appaream. Memento illius charitatis, qua Verbum Dei ex te carnem assumpsit, ut tu fieres mater nostra.

Aperi manum tuam, et imple me benedictionibus, quibus te Deus benedixit in aelernum, ut te interveniente tremenda mysteria acceptabiliter perficere, et Sancta Sanctorum digne merear degustare.

§. XIX.

Oratio ad sanctos Angelos.

Sancti Angeli, purissimi Spiritus, Ministri Dei Altissimi, qui facitis voluntatem ejus, et orantium preces in caelum defertis: Tuque praecipue fidelissime Custos meus, state mecum juxta aram, in qua Deo Patri totius mundi pretium oblaturus sum, et in vestris thuribulis incensum orationum mearum suscipite, ut fumus aromatum hujus divini Sacrificii ascendat per manus vestras in conspectu Dei. Purgate, illuminate, perficite et dirigite me, vestramque puritatem et innocentiam impetrate mihi, ut apparearn coram Deo decenter ornatus.

Sancti Archangeli, duces illustrissimi militiae coelestis, instruite me,

ut haec sancta mysteria percipiam, fidemque vivam et efficacem hujus Sacramenti in me excitate.

Altissimi Principatus, vera pace interna animam meam componite, ut in ea jugiter commoretur Dominus, de quo scriptum est: *Et factus est in pace locus ejus.*

Sanctissimae virtutes, assistite mihi, ut proficiens de virtute in virtutem Deum Deorum dignus sim oculo fidei cernere, manibus contrectare, intus recipere, ac tandem in patria clare vobiscum intueri.

Invictissimae potestates, daemonum impetus cohibete, ne mihi appropinquent sacrificanti, ut sine impedimento merear Deo servire et ministrare. Potentissimae Dominationes, veram mihi et sanctam libertatem obtinete, ut nec peccato serviam, nec corporis mei appetitui et sensibus subdar. Throni stabiles et sublimes, sedes pulcherrimae Dei, discam a vobis veram humilitatem et subjectionem, ut fiat anima mea gratissimum domicilium Deo,

qui superbis resistit, et super humilem et quietum requiescit.

Clarissima et nobilissima caeli lumina Cherubim, illustrate mentem meam plenitudine scientiae, ut summam vilitatem meam, hujusque Sacrificii infinitam excellentiam agnoscam.

Supremi spiritus Seraphim, ardentissimi amatores Dei, solvite gelu cordis mei, et vestrum in eo ignem succendite, ut Deum vobiscum ardenter amem, atque utinam sicut vos.

§. XX.

Invocatio omnium Sanctorum.

Sancti Dei omnes, cives supernae patriae, inclinate aures vestras et demittite lumina ad me, meamque orationem exaudite. Ad vos clamo pauper, nudus et infirmus, cui omnia desunt ornamenta virtutum: ad vos clamo, et vestram imploro benignitatem; succurrite infirmitati meae, fidem meam et spem roborate, excitate in me igniculum amoris vestri, induite me veste nuptiali, ornate donis, qui-

bus abundatis, ut sine rubore introire valeam in locum tabernaculi admirabilis, in aulam coelestis convivii, in conspectu divinae Majestatis.

Sancti Patriarchae et Prophetae, qui Christum Dominum nostrum dictis prophetastis, et ardentissimis desideriis e caelo ad terram traxistis, hujusque Sacramenti mysteria variis typis et umbris praefigurastis, preces fundite pro me, ut ipsum Dei Filium sancte tractare possim et puro corde complecti.

Sancti Apostoli, quos Christus in ultima coena novi Testamenti sacerdotes creavit, ac primum seipso cibavit, vos supplex exoro, ut vestra adjutus ope gratiam non negligam per manuum impositionem mihi collatam, sed magno quotidie augeam incremento.

Sancti Martyres, qui Christo Regi pro nobis crucifixo vicem, quam potuistis, vitae oblatione per martyrium rependistis, ipsum pro me orate, ut ignem sui amoris accendat in corde meo, quo succensus et purificatus meipsum mactem Deo hostiam vivam et

ei placentem; sicque paratus et probatus ad hoc divinum Sacrificium accedam.

Sancti Pontifices et Confessores, mysteriorum Dei fidelissimi dispensatores, qui hostiam placationis frequentcr pro populo obtulistis; pro me obsecro intercedite, ut meum, quod oblaturus sum, Sacrificium Deo sit acceptabile, mihique et omnibus, pro quibus illud offeram, propitiabile.

Sancti Monachi et Eremitae, qui cibo potuque coelesti saepius refecti pravas concupiscentias et vitae hujus pericula superastis, adjuvate me orationibus vestris, ut sacris hisce mysteriis amatus meipsum vincam, et omnes inimicos animae meae conteram sub pedibus meis.

Sanctae Virgines Deo amabiles, quae studio castitatis dignum in vobis Filio Dei habitaculum praeparastis, et nunc in caelo canticum novum concinitis, quod nemo potest dicere, nisi fuerit virginitatis praerogativa eximius, impetrate mihi perfectissimam castitatem, qua corpus et ani-

mam in omni puritate contineam, ut Christo Domino, qui pascitur inter lilia, gratum in corde meo exhibeam domicilium.

Sancti mei tutelares N. N. et vos Sancti N. N. quorum hodie memoriam veneramur, vestro confisus patrocinio accedo nunc ad immolandum Corpus et Sanguinem JESU Christi Domini nostri, comitamini me euntem ad altare, fulcite meritis vestris, ornate virtutibus, ut hoc Sacrificium viva fide, ferventi charitate et plena devotione perficiam, perque ejus continuum et salutiferum usum vestro dignus consortio tandem inveniar. Amen.

CAPUT V.

De Missae celebratione.

§. 1.

De proxima dispositione ad Missam.

Pervulgatum apud Sanctos Patres axioma est, quod talem se animae exhibet Deus, qualem se illa praeparat Deo. Ideo Christus in Eucharistia aliis quidem est fructus vitae, panis Angelorum, manna absconditum, paradisus deliciarum, ignis consumens, et tertium coelum, in quo audiuntur arcana verba, quae non licet homini loqui. Aliis vero est panis insipidus, omni carens dulcedine et vitali operatione, et nauseat anima eorum super cibo isto, quia nimirum mors est malis, vita bonis; et sicut quisque erga Deum affectus est, talem ipsum erga se experitur. Pauci sunt, qui admirabiles hujus sacri convivii in se scn-

tiant effectus, quia pauci sunt, qui se ad illos recipiendos rite disponant; qui serio cogitent, se ad sancta Sanctorum accedere, ad altare Dei, ad Deum ipsum. Ideo multi infirmi sunt et imbecilles, et dormiunt multi. Mortem olim summo Sacerdoti minabatur Deus, si ausus fuisset introire in sancta Sanctorum sine strepitu tintinnabulorum, non radians gemmis, non fulgens auro omniumque virtutum varietate circumamictus. Quam ergo poenam merebitur novae legis Sacerdos, qui non ad arcam typicam, sed ad Deum ipsum accedit, ut filium ejus Dominum Jesum Christum immolet, tangat, comedat; nisi id faciat ea solicitudine, attentione et apparatu, qui dignus sit tali convivio, dignus Deo? Instante itaque celebratione totis viribus curare debet, ut in ara cordis ignem divini amoris succendat, actusque eliciat diversarum virtutum, qui heroici sint, et tanto Sacrificio ejusque termino et objecto, quantum fieri poterit, convenientes.

Quia vero in hoc Sacrificio non

solum animus, sed etiam corpus occupatur, ipsum quoque oportet ab omni sorde incontaminatum custodire. Si enim Sacerdos Mosaica Sacrificia, quae non nisi infirma et egena elementa fuerunt ac umbra futurorum, oblaturus, ex Dei praescripto nitidis vestibus indui corpusque lavare tenebatur: quanto magis decet a sordibus etiam corporeis Christianum Sacerdotem expurgari, qui Domini sui carnem et sanguinem offert, comedit, bibit? Et primo quidem necessariae celebraturo sunt haec corporis dispositiones, jejunium scilicet, castitas et carnis munditia, de quibus disserere ad Scholasticos spectat: vestes item compositae et modestae, quae sordibus careant et pompa, nec quidquam redoleant, quod a statu Sacerdotis alienum sit. Tum quia Christus ante hujus Sacramenti institutionem lavit pedes discipulorum suorum, debet Sacerdos pedes animae, qui sunt affectus, ab omni macula expurgare, cor lacrymis abluere, et dum manus lavat, actu ferventissimo contritionis omnem

vel levissimam culpam expiare. Cum vero lotis manibus hostiam patenae imponet, intentionem renovabit, considerans, quod ille panis mox fiet corpus Christi: tum ex suae vilitatis et immensae dignitatis hujus mysterii apprehensione actus eliciet timoris et confusionis.

§. II.

De sacris vestibus et earum significatione.

Sicut Reges et Magistratus non vulgari et quotidiano vestitu in publicis functionibus uti solent, sed alio augustiore, quo potestas eorum appareat, et ipsis reverentia concilietur: ita Sacerdos celebraturus sacro et peculiari utitur habitu, amictu scilicet, alba, cingulo, manipulo, stola, casula sive planeta, quibus et Passio Christi ante Sacrificium recolenda repraesentatur, et ejusdem virtutes exprimuntur, quibus ornari celebrantem par est, ut Sacerdotio fungatur in justitia et sanctitate veritatis. Cum enim hoc Sacrificium incruentum idem sit cum

Sacrificio Crucis, ut supra explicavimus, congruum est, ut Sacerdos, qui Christi pro nobis morientis personam gerit, ejus quoque similitudinem habeat in vestimentis; idque ad decus et reverentiam Sacrificii adhibeatur, quod impius Judaeorum furor ad contumeliam intulit Salvatori. Porro amictus velamen illud significat, quo facies Christi velata est, cum percutiebant eum illudentes et dicentes: *prophetiza nobis, quis est, qui te percussit?* Alba vestem albam denotat, qua ab Herode tanquam stultus indutus fuit. Cingulum funes, quibus in horto vinxerunt eum, sive flagella, quibus colùmnae alligatum crudelissime caeciderunt. Manipulus vincula, quibus adstrictae sunt manus ejus tanquam hominis nefarii et scelerati. Stola funes collo ejus injectos, sive Crucis patibulum humeris ejus impositum, et in quo pro nobis pependit. Planeta vestem purpuream, quam ei milites in dōmo Pilati tanquam ludicro Regi imposuerunt. Cum igitur haec indumenta signa sunt eorum, quae

Christus pro nobis perpessus est, varii actus a Sacerdote, dum illis induitur, eliciendi sunt: amoris, doloris, gratitudinis, et intensissimi desiderii, ejus patientiam et humilitatem imitandi in doloribus, afflictionibus, opprobriis aliisque adversitatibus sustinendis.

Considerandae sunt etiam virtutes, quae per eadem indumenta mystice designantur, ut discat Sacerdos, qua vitae sanctimonia et morum integritate praeditus esse debeat; scriptum est enim: *Sacerdotes tui induantur justitiam*, omnibus scilicet virtutibus ornati sint, quas justitiae nomine passim sacrae literae comprehendunt.

Amictus itaque significat, oportere mentem in aeternae dumtaxat salutis rerumque coelestium consideratione fixam habere, ab omnibus curis rerum caducarum amotam, et contra quoscunque hostium incursus spe et fiducia in Deum tanquam galea salutari communitam. Refert etiam Amictus Christi Domini humanitatem, cujus caput Divinitas est, quae ab illa occultatur, sicut Amictus caput tegit Sacerdotis.

Neque enim oculi nostri Solis justitiae infinitum splendorem intueri potuissent, nisi carnis nube operiretur. Quare Sacerdos, cum illum accipiens osculatur et capiti imponit, se amoris osculo sacratissimam Christi Humanitatem tangere et capiti imponere putet, ut ea se protegat et tueatur, dicens cum Propheta: *Domine, virtus salutis meae, obumbrasti caput meum in die belli.* Obiter quoque per Amictum monetur Sacerdos maximam servare oculorum modestiam, cum pergit ad Altare, et ibi manet, et ab eo redit, nihil prorsus aspiciendo, nisi quod necessarium est, ut videat, quod facit.

Alba totum corpus tegens, innocentiam, simplicitatem, puritatem, animique candorem et pulchritudinem indicat, quae totum Sacerdotem complecti et exornare intus et extra debet, atque in omnibus operibus ejus splendere, ut sit sanctus et immaculatus in conspectu Dei, seque talem semper exhibeat divinis mysteriis celebrandis.

Cingulum indicium est Castitatis, quae in Sacerdote ita splendere debet, ut nullam prorsus tam in corpore quàm in corde admittat labem. In cujus rei typum jussit olim Deus, ut comedentes Agnum accingerent renes suos; et ipse Christus ait: *Sint lumbi vestri praecincti.* Idem quoque B. Joanni apparuit in Apocalypsi praecinctus zona aurea, ut nimirum intelligamus, oportere nos omnes affectus purificare, et amorem carnalem vincere spirituali, quod est aurum charitatis.

Manipulus praemisso crucis osculo sinistro brachio insertus ostendit lachrymas, dolorem et poenitentiam, quibus lugere peccata ac perpetuo dolere Sacerdos debet; carnis item et spiritus mortificationem et humilitatem, qua accedendum est ad altare; tum futuram bonorum operum retributionem, sicut Psalmographus cecinit: *Euntes ibant et flebant, mittentes semina sua: venientes autem venient cum exultatione portantes manipulos suos.*

Stola collo superposita et in modum Crucis per medium pectoris ducta demonstrat, Sacerdotem teneri se Deo unire et quodammodo colligare, suamque crucem Dei causa patienter ferre, Divinae legi cum omni obedientia se subjicere, ejusque jugum alacriter portare, ac semper memorem esse mandatorum Dei ad faciendum ea.

Casula quae caeteris vestibus splendidior et pretiosior illis superinduitur, signum est charitatis, quae reliquis virtutibus excelsior omnibus supereminet tanquam illarum Regina et vinculum perfectionis. Omnes enim sine ea sunt imperfectae, ab ea pendent omnia mandata Divinae legis, et omnia bona in ipsa continentur. Sicut autem Casula in duas partes dividitur, ita charitas duplex est erga Deum et proximum: et sicut illa varios exigit colores juxta temporis aut festivitatis diversitatem; ita haec varios affectus, nunc laetitiae ob Dei magnalia, nunc gratitudinis ob ejus beneficia, nunc fortitudinis in adver-

sis, nunc tristitiae ob propria et aliena peccata.

Hae sunt praecipuae virtutes, quas vestes sacerdotales significant, quarum actibus induere se debet Sacerdos, ut suum digne offerat Sacrificium. Consuetas autem Ecclesiae preces singulis indumentis accommodatas attente et devote recitabit: et cum indutus fuerit, seipsum considerabit tanquam lupum in vestimentis ovium, et rubore suffusus veniam a Deo flagitabit.

§. III.

De accessu Sacerdotis ad Altare.

Si ad omnes sacras functiones sancte accedendum, et omnes sancte peragendae sunt; multo majori sanctitate hoc Divinum Sacrificium offerendum est, quo nihil sanctius, nihil excellentius, nihil divinius esse potest. Ad hoc omni conatu niti debes, Christiane Sacerdos, si tam sublimi et tremendo ministerio rite et perfecte fungi desideras. Qua in re ut tibi prosim, documenta quaedam generalia praemittam: deinde sigillatim propo-

nam aliquot considerationes pro singulis Sacrificii partibus, ex quibus pios elicere affectus possis, et mentem utiliter occupare, ne distrahatur. Neque deterrearis, si hujusmodi considerationes et affectus aliquanto fusius explicavero: licet enim multis verbis describantur, possunt tamen in momento elici, nec Missae celebrationem solito prolixiorem reddent, ut re ipsa experieris; nam ipso usu memoriae tenaciter infigentur, adeo ut eos quasi naturaliter eliciturus sis, absque ulla confusione aut capitis fatigatione. Primum generale documentum est, ne toto Sacrificii tempore Deum offendas ullo peccato veniali: nec ullo defectu et imperfectione tam venerandi Sacrificii excellentiam contamines. Id vero assequeris, si ea reverentia, attentione et devotione celebraveris, quae omnem vel levissimam animi evagationem excludat: si exactissime et scrupulosissime observaveris, quidquid in Missali praescribitur circa ritus et caeremonias, eo modo quo a viris serio perfectioni incumbentibus observari solent.

Secundo, omnia verba, quae sive elata sive submisissima voce proferuntur, clare, distincte, ferventer et absque ulla festinatione pronunciabis, nihil interim mente revolvens, quantumvis bonum et sanctum videatur, quod a propria et literali verborum significatione alienum sit, ut te menti Ecclesiae conformes, quae omnes Missae preces, lectiones et sententias magno cum delectu ad Sacerdotis et astantium instructionem et devotionem selegit. Ad hoc autem plurimum proderit omnes Missae ritus perspectos habere, eaque omnia probe intelligere, quae tum in lectionibus, Collectis, Evangelio, Versibus et caeteris hujusmodi, tum in canone continetur, quae facile disces ex eorum lectione, qui de officiis Ecclesiasticis scripserunt, quales sunt Isidorus, Amalarius, Rabanus, Berno, Hugo, Victorinus, Hubertus Abbas, Dionysius item in libro de Ecclesiastica Hierarchia, Germanus in Theoria rerum Ecclesiasticarum, et ex recentioribus Gabriel Biel in Canonem, Durandus in Ratio-

nali, Joan, Baptista Scortia de Sacrificio Missae, et alii plures. Affectus vero elicies, quales infra proponam, eorum quae recitas et agis sensui et significationi convenientes.

Tertio, sicut in Missali praecipitur, antequam sacris te vestibus induas, Missam celebrandam perquires, perleges, et ad ea, quae dicturus es, signacula ordinabis, ne te postea contingat aut in verbis haesitare, aut in caeremoniis deficere et perturbari.

Quarto, processurus ad Altare, Crucifixum vel aliam imaginem humillima inclinatione salutabis, te tanto ministerio indignum reputans, atque ideo ipsius Christi Sanctorumque opem implorabis. Tum ipsum Christum mente intueres quasi Cruce onustum et ad Calvariae montem itūrum, ante te incedentem. Sequere ipsum primarium offerentem, cujus passio et mors a te debet repraesentari: sequere, inquam, cum modestia et gravitate, et agmina Angelorum te undique stipantia venerare: teque existima ex hoc mundo in coelum transferri.

Quinto, cum perveneris ad Altare, coelum tibi desuper veluti apertum contemplare, et curiam coelestem Deumque ipsum spectantem te pro universa Ecclesia hostiam litantem immaculatam. Memineris poenam mortis olim indictam bestiae, quae montem tetigisset, idque tibi applica hominum pessimo, et timorem concipe. Mox in Deum assurgens, satage, quantum potes, ferventissimos actus charitatis elicere, cupiens in Christum totus converti, eique simillimus fieri virtutum imitatione. Cum denique librum aperis, memor esto libri, quem aperuit Agnus, et septem signaculorum ejus; et desidera Christi fidem in universum orbem propagari.

§. IV.

De Initio Missae usque ad Introitum.

Calice rite collocato et Missali aperto, stans paulisper in medio Altaris, et facta cruce inclinans te cum Abrahamo quasi pulverem et cinerem ante conspectum Domini confiteberis,

imitans Christum, qui coelos inclinavit et descendit formam servi accipiens: quo enim humilior fueris, eo gratior et acceptior erit Deo oblatio tua. Mox descendens ad crepedinem Altaris, Verbi aeterni Incarnationem recole, ejusque dilectionem et admirabilem promptitudinem ad opus nostrae redemptionis suscipiendum. Iterata autem inclinatione te intime humilia, et Deum adora pro omni creatura. Dum signo Crucis te signans dicis: *In nomine Patris, et Filii, et Spiritus S.* animadverte, quale et quantum sit nomen, a quo Sacrificium auspicaris, et sic te gere, ut tantam decet Majestatem. Magni momenti est SS. Trinitatis praesentiam initio concipere, et ab ea nunquam deflectere; ad ipsam enim et ejus gloriam oblatio dirigitur, ejusque memoria robur tribuit ad improbos hostium conatus elidendos, qui semper tentant variis et inutilibus curis atque imaginationibus mentem a Sacrificio avocare. Sic concepta Dei praesentia, duos affectus raptim elicies, Fidei con-

tra infideles Trinitatem negantes, et recordationis crucis Christi, atque passionis in ea completae, ex qua fluxerunt omnia bona. Hos autem affectus ad omne signum crucis renovabis.

Sequitur Antiph. *Introibo ad Altare Dei*, quae ter repetitur ante Psalmum, in ipso, et post ipsum; ut intelligas, spirituali impulsu et alacritate ac summa veneratione totam Missae actionem peragendam esse, omni abjecta tepiditate. Admirare Dei bonitatem, qui te vocavit ad Altare suum: quis enim es tu, ut audeas ad ipsum introire? Ora abscondi in abscondito faciei Domini a conturbatione malorum spirituum; ne immittentes tetra phantasmata Divinum perturbent ministerium. Ora etiam, renovari in te animae juventutem, quae est fervor spiritus, ex quo vera et solida laetitia procedit.

Ad primum versiculum Psalmi: *Judica me Deus*, considera, ea praeparatione et dispositione ad Altare accedendum esse, ut Dei judicium non pertimescas, ut discernaris a gente

non sancta et iniqua, sisque purus et sine macula ante Deum, quantum fert humana fragilitas. Hanc autem puritatem humiliter petes, cum certa fiducia eam meritis Christi obtinendi.

Ad 2. *Quia tu es Deus fortitudo mea* Erubesce, quod toties tanti Sacramenti divino alimento confortatus adhuc imbecillis es, adhuc tristis incedis, et cuicumque levissimae tentatione turpiter succumbis. Merito ergo repellit te Deus, merito te affligit inimicus, nisi ipse vires suppeditet, qui est fortitudo tua et robur tuum.

Ad 3. *Emitte lucem tuam.* Pete divinum lumen, ut veritatem a vanitate discernens, ipsam veritatem sequaris, cujus splendoribus interior sensus illustratus cum interno sacrificio concordet. Mons vero sanctus, qui in hoc versiculo commemoratur, Altare est, Calvariae montem indicans, quia in eo Christi passio et mors reprae-sentanda est.

Ad 4. *Et introibo.* Magnum renova in te reverentiae affectum erga Altare et Sacrificium.

Ad 5. *Confitebor tibi in cithara.* Excita in te cordis laetitiam, quae per citharam significatur: sed statim oculos ad tuam imperfectionem reflectens, ingemisce et dic: *Quare tristis es anima mea, et quare conturbas me?*

Ad. 6. *Spera in Deo.* Ne despondeas animum; restat enim spes in salutari tuo, in quo tota fiducia collocanda est, quoniam ipse dabit, ut obtenta culparum venia in ipso gaudeas, et in ejus laudibus perseveres.

Hac spe excitatus dices cum ingenti fervore: *Gloria Patri et Filio,* caput inclinans et offerens ad omnia adversa, et ad mortem pro Deo sustinendam. Tum repetita Antiphona *Introibo,* ut bene memineris, quo ingrederis, et quid aggrederis, dices: *Adjutorium nostrum,* ut discas non ponere fiduciam in tuis viribus et industria, sed in eo, *qui fecit coelum et terram,* a quo duplex adjutorium postulabis, pro consequenda aeterna salute et mediis ad eam necessariis, et pro illa peculiari necessitate, pro qua offers Sacrificium.

Subditur statim generalis confessio, quia *justus prior accusator est sui*; quam humiliter recitabis, actum eliciens contritionis, ut est distincta ab attritione; dolens scilicet de peccatis tuis et totius mundi super omnia mala, idque pure propter Deum super omnia bona dilectum: dabisque operam, ut verba illa, *mea culpa*, cum magno doloris sensu proferas, et cum bona spe divinae misericordiae pro tuis et aliorum peccatis. Confiteris autem non solum Deo Creatori, Redemptori et Judici tuo; sed etiam B. Virgini, cujus innocentem Filium sceleribus tuis interfecisti: B. Michaeli Archangelo, cujus obsequiis te ingratum exhibuisti: B. Joanni Baptistae et aliis Sanctis, quorum monita et exempla contempsisti: fratribus quoque, quibus scandalo fuisti. Agnoscens autem fragilitatem tuam et necessitatem, auxilium eorum imploras, quibus confessus es, ut pro te orent, quod humiliter facies: et cum astantes preces pro te fundunt dicentes, *Misereatur*, dum etiam ipsi confitentur, dum se-

quentes versiculos recitas, illum in te spiritum excitabis, quem verba sonant, magno animi ardore et devotione.

Osculum altari semper figes tenero amoris affectu erga Dominum Jesum Christum, cum intenso desiderio semper ei adhaerendi, et ideo brevem sed ferventissimum amoris actum elicies.

§. V.

De Introitu usque ad Epistolam.

Introitum et ea, quae sequuntur, sedate, attente et devote recitabis, adhibitis magna cum honestate praescriptis caeremoniis, ut spiritualem ac divinam rem agi omnes intelligant. Attendes autem ad sensum verborum, et cum dicis *Gloria Patri*, Sanctissimam Trinitatem adorabis, optando, ut omnes illi serviant, *Kyrie eleison* ad singulas tres personas mente in coelum erectus, diriges, petens remissionem peccatorum cordis, oris et operis pro te et aliis: et quia novies repetitur, quot sunt Angelorum chori, ipsorum vocibus tuam conjunges, et

cor ad illos elevabis. Ad *Gloria in excelsis*, miraberis, quomodo peccator in terra aliena canticum Angelorum canere praesumas: tum alios affectus adjunges laudis, adorationis, gratiarum actionis, fidei, spei, amoris, zeli gloriae Dei, petitionis et obsecrationis, juxta sensum verborum. Haec autem verba, *Tu solus sanctus*, *Tu solus Dominus*, *Tu solus Altissimus Jesu Christe*, intensiori affectu charitatis et reverentiae erga Christum Dominum pronunciabis, desiderans, ut ab omnibus ametur, honoretur, glorificetur.

Hymno absoluto sequitur salutatio populi per haec verba, *Dominus vobiscum.* Quoties autem ea dices, optabis intimo affectu Ecclesiae Dei et toti mundo omnem Dei benedictionem, per quam singulis animabus id, quod maxime indigent, conferatur. Dicturus Collectas erubesces, quod mediator inter Deum et populum esse audeas, qui toties alios ad malum pertraxisti. Cum dicis *Per Dominum*, offeres Deo omnia merita Christi cum magna fiducia, quia scriptum est: *Quidquid pe-*

tieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Expendes autem verba Orationum, quae et per se magni ponderis et efficaciae sunt, et cum in persona Ecclesiae a celebrante recitantur, facilius postulata impetrant ob Sacrificii praestantiam.

§. VI.

De Epistola, Evangelio, et Symbolo.

Absoluto Introitu sequitur instructio populi in fide, per doctrinam Prophetarum et Apostolorum in Epistola, per verba Christi in Evangelio, per artriculos fidei in symbolo, quae omnia mysteriorum sanctificationi, ut nos purgent et praeparent, praemittuntur.

Ipsam vero Epistolam et Evangelium lecturus mente elice hunc actum humilitatis. Egone in Ecclesia divina depromam oracula, qui tamdiu sedi in Cathedra pestilentiae? Ego Evangelium promulgabo, qui factis et exemplis Evangelium impugnavi? Deinde considera, beatos nos esse, quia, ut

ait Baruch Propheta, quae Deo placent, manifesta sunt nobis; Deus enim voluntatem suam nobis revelavit per Prophetas et Apostolos in eorum libris et epistolis, et per Filium suum in Evangelio. Ideo haec omnia magna cum attentione et reverentia legenda sunt tanquam sermones Dei, gratias ei agendo, quod mundum doctrina sua illuminare et instruere dignatus sit: promptumque animum offerendo ad servanda ipsius mandata tam in prosperis, quam in adversis. De hoc autem nos monent in Epistolae lectione manus super librum positae et veluti operi admotae.

Graduale etiam et caetera, quae sequuntur, exequendi desiderium significant et ascensum ad apicem Christianae perfectionis, qui sunt fructus Propheticae et Apostolicae praedicationis. Quidam devotus Sacerdos dicebat, se quotidie duabus concionibus interesse elegantissimis et efficacissimis, lectioni nimirum Epistolae et Evangelii: quas sic audiendas afferebat, ac si Apostolus et Christus prae-

sentes forent et loquerentur, cum firmissimo proposito exequendi, quod docent. Turpissima enim esset ejus praecepti transgressio, quod ab Apostolo et a Christo ea die auditum fuit; nam videretur Verbi Divini statim oblitus esse et tantos Concionatores neglexisse.

Initio Evangelii librum et teipsum signabis signo Crucis cum tenero affectu erga Christi Passionem et Mortem. Fit autem ipsum signum in fronte sede pudoris, ne Evangelium erubescas, in ore, ut palam annunties et confitearis: in pectore, ut illud in corde semper conserves, nec ulla diaboli suggestio fructum ejus impedire queat. In fine librum ibi osculaberis, ubi prius Crucem formaveras, ad significandum amorem, quo ea doctrina amplectenda et executioni mandanda est: ideoque propones factor verbi esse, et non tantum auditor; actu ferventissimo amoris elicito erga Deum ejusque legem.

Certis diebus lectionem Evangelii excipit Symbolum, ut fides excitetur,

et sicut corde ad justitiam creditur, sic ore confessio fiat ad salutem. Actus igitur fidei exercebis verbis correspondentes, et contrarias haereses detestaberis. Christo item gratulaberis ob ejus gloriam, dum ipsius Resurrectio, Ascensio et judiciaria potestas commemoratur, et gaudebis, quia regni ejus non erit finis. In illis verbis: *Qui cum Patre et Filio simul adoratur*, Spiritum S. adorabis, et intimo animi sensu sanctissimam Trinitatem glorificabis ob singula beneficia naturae, gratiae et gloriae omnibus creaturis concessa et concedenda. Demum cum dicis: *et vitam venturi saeculi*, spem firmam concipies vitam aeternam meritis Christi obtinendi.

§. VII.

De Offertorio usque ad Canonem.

Hactenus instructio fidelium et Missa Catechumenorum, qui deinceps adesse non poterant, indicente eis Diacono, ut exirent. Jam sequitur

Missa fidelium; et quia hic inchoatur actio Sacrificii incruenti, majori fervore et igneo pietatis sensu singula verba proferenda sunt. Exordiris autem ab osculo altaris; in quo Divinum Sacramentum perfici debet, ut hac amoris et honoris exhibitione Dei quodammodo captes benevolentiam. Sed quia Dei amor annexam habet erga proximum charitatem, sequitur populi salutatio tanquam commune amicitiae signum, quo ostendis, te omni odio et dissensione carere; praecepit enim Dominus, non esse offerendum munus, nisi praevia cum fratribus, qui aliquid habent contra offerentem, reconciliatione. Astantes etiam mones, ut simul tecum orent, dicens, *Oremus*, et hoc ferventer facies respiciens in coelum ad Deum Patrem, deinde ad teipsum tuumque nihilum, qui, peccator cum sis, omnium notarum aeterno Patri Filium suum offerre debes.

Quando patenam cum hostia in manibus accipies, pones in ea cor tuum et omnium circumstantium o-

mniumque fidelium, ut ea quoque Deo offeras hac intentione, quod sicut panis, quem offers, mox convertetur in corpus Christi, ita cor tuum et omnium fidelium in ipsum Christum, per amorem et imitationem, transformentur, adeo ut dicere omnes possint: *vivo ego, jam non ego, vivit vero in me Christus.* Idem repetere poteris in calicis oblatione.

Dum vinum calici infundis, gratias ages Deo, quod sub his speciebus se occultare voluerit pro amore tuo: et cum misces aquam, desiderium excitabis te totum immergendi in abyssum meritorum Christi; atque ad intimam cum Deo unionem suspirabis. In oratione autem: *Deus, qui humanae substantiae dignitatem*, tres veluti mixtiones seu conjunctiones prorsus admirabiles celebrari observabis, primam in humanae naturae creatione, cum mortali corpori immortalis anima copulata est: alteram in ejusdem a Verbo facta assumptione, cum duo extrema infinite distantia in unitate personae conjuncta sunt: tertiam in

ejus elevatione ad gratiam et gloriam, ad consortium scilicet et participationem Divinitatis, quam ardentissime concupiscos.

Quamvis hoc Sacrificium unicum sit, duabus tamen partibus constat, corpore videlicet Christi, sub speciebus panis, ejusque sanguine sub speciebus vini. Ideo pane jam oblato, seorsum procedis ad vini oblationem. Utramque vero extendes ad omnes fines, propter quos hoc Sacrificium institutum fuit, qui, cum sint maximi momenti, cum summo devotionis fervore hae oblationes fieri debent, ac si tu solus esses in toto mundo Sacerdos, et ab hoc Sacrificio omnium hominum salus penderet.

Subditur brevis precatio: *In spiritu humilitatis*, ex longiori decerpta, quam Azarias unus ex tribus pueris inter flammas fornacis Babilonicae concepit, animo vere contrito et summae humilitatis affectu recitanda. Sequitur alia oratio: *Veni sanctificator*, qua Deum invocas, omnis sanctificationis auctorem, ut non solum Sacrifi-

cium jam praeparatum perficere, sed sua etiam benedictione complere dignetur.

Dum manus lavas, protestaberis, te velle pure ac munde vivere, et a minimis etiam defectibus emundari: tum gratias ages, quod Christi sanguine lotus sis, aliosque affectus elicies verborum sensui conformes.

In oratione: *Suscipe sancta Trinitas*, non nudam et aridam beneficiorum Redemptionis nostrae, quae ibi commemorantur, memoriam facies, sed quae intimae gratitudinis affectum includat. Quare totus in demississimam gratiarum actionem effusus hanc hostiam infinitae dignitatis te posse offerre gaudebis, ad Dei gloriam, et ad honorem B. Virginis et omnium Sanctorum, ut ipsi in coelis ante thronum Dei incensum orationum tuarum pro tua aliorumque salute repraesentent.

Postea memor imbecillitatis tuae et considerans, quanti momenti sit tantum Sacrificium Divinae Majestati offerre, ad circumstantium confugiens suffragia, ipsos admones ut pro te

orent. Manus autem extendis, ac si omnibus viscera pandas: et rursum jungis, quasi intra pectus receptos complectaris. Ipse vero, qui alios ad orandum hortatus es, secreto quoque oras, ut tuum a Deo Sacrificium acceptetur. Porro inter haec congruos his considerationibus affectus excitabis. Secretis orationibus absolutis, statim clara voce dicis: *Per omnia saecula saeculorum*, nihil sonans temporale, sed sublime et aeternum. Tum populum salutans, non te ad eum pro more convertis, quia jam debes a terrenis abductus, totus Deo intentus esse. Jubes autem, *Sursum corda* attolli, ac si diceres: Elevamini omnes creaturae ad Deum, emergite e faece terrae, et quae sursum sunt quaerite, quae sursum sunt sapite, non quae super terram. Corda vero ad superna subvecta ad gratias Deo agendas hortaris, quia nihil dignius, nihil magis aequum et salutare, quam beneficiorum memorem esse. Ideo cor tuum expandes ad omnes creaturas, et ad omnia beneficia illis collata; gratiarum

enim actio potissima est ad amplio-rem gratiam dispositio. Succedit Prae-fatio, quasi proloquium, seu praepa-ratio quaedam ad eam actionem, quae proprie Sacrificium continet, in qua Deum impensius laudas, advocatis etiam coelestibus spiritibus, ut tecum concinant. Ne tamen temere in An-gelorum choros te ingeras, facultatem a Deo petis humili supplicatione, di-cens: *Cum quibus et nostras voces ut admitti jubeas, deprecamur.* Ita Angelicis junctus agminibus sacrum Trisagion psalles cum summa reve-rentia et fervore, qui tantus sit, ut, quantum fieri potest, supernorum spi-rituum affectus correspondeat et adae-quetur. Si enim *tremunt Potestates*, quae sunt veluti coeli columnae, quanto debet horrore ac tremore concuti tu vilissimus terrae vermiculus, qui Deum toties et tam enormiter offendisti? Porro continet hic hymnus tres laudes et duas petitiones. Nam primo lau-das sanctitatem, potentiam et supre-mum Dei dominium, cum dicis: *San-ctus, Sanctus, Sanctus, Dominus*

Deus Sabaoth. Secundo celebras gloriam ejus, quae in tot creaturis in coelo et in terra tam mirabiliter elucet, his verbis: *Pleni sunt coeli et terra gloria tua.* Tertio magnificas Christum Dominum dicens: *Benedictus, qui venit in nomine Domini:* et cum hoc dicis, ipsum invitabis in animam tuam affectu omnium Sanctorum. Duae vero petitiones insunt verbis istis: *Hosanna in excelsis,* quae bis repetuntur, et illis salutem postulas, et quae ad eam sunt necessaria, primo a Deo, deinde a Christo. Hic autem Hymnus ideo Canoni praemittitur, ut ex ipso admonearis, te in maximi momenti negotio coram throno divinae Majestatis consistere, ac veluli in Sancta Sanctorum introire: et si hactenus oportuit te purum et ferventem esse, jam memineris, te deinceps debere tanto ardore inflammari, ut eo possis omnes circumstantes, imo universum terrarum orbem succendere.

§. VIII.

De Canone usque ad Consecrationem.

Haec pars Missae Canon dicitur, id est Regula, quae in Sacrificii oblatione servanda est. Constat autem, ut testatur Tridentinum Concilium, ex ipsis verbis Domini, ex Apostolorum traditionibus ac Summorum Pontificum institutionibus, nihilque continet, quod non maximam redoleat pietatem et sanctitatem, atque offerentium mentes in Deum erigat, ut cum eo conjungantur. Submissa voce recitatur, ut per silentium tum gravitas negotii, quod quasi secreto cum Deo tractatur; tum compositus pacatusque animi status, qui ad hanc functionem rite peragendam necessarius est, intelligatur. Ejus verba attente et devote prolata ipsa literali significatione pios affectus suppeditabunt. Per particulam *igitur* connectitur cum praecedentibus: cum enim tibi Angelorum ministerio, quorum vocibus tuas adjungi in Pra

rogasti, jam quasi pateat ad Coelum via; statim fiducialiter ad thronum Dei accedis, et elevatis sursum oculis expansisque manibus preces tuas ad Deum effundis, per Christum eum rogans, uti accepta habeat *haec dona* ab ipso nobis collata, *haec munera* a nobis ipsi oblata, *haec sancta sacrificia*, quae pro peccatis nostris offeruntur. Et primo quidem personam commemoras, cui oblatio dirigitur, nempe Deum Patrem: secundo Mediatorem Christum Jesum: tertio offerentes eorumque affectum: quarto res oblatas, quas petis ut Deus acceptet ac benedicat: quinto eos, pro quibus offertur, Ecclesiam scilicet, summum Pontificem et alios: sexto ea omnia, quae consequi hac oblatione desideras, redemptionem, salutem, incolumnitatem: septimo Beatam Virginem et praecipuos Principes Curiae coelestis, quorum suffragia memor tuae imbecillitatis imploras, ut Deum tibi propitium reddant.

Ut omnium recordari possis, pro quibus orare debes, postquam dixisti:

Memento, Domine, famulorum famulorumque tuarum: utque ipsae preces vim habeant efficaciorem, multum proderit cum Christi Domini cruciatibus illas sociare, hunc fere in modum: Primo, pro te ipso orabis per sanguinem pro nobis effusum, ut per illum expieris a peccatis, et eas virtutes obtineas, quae tibi maximae sunt necessariae et finalem perseverantiam. 2. Perlatus transfixum Ecclesiam commendabis, quae ex eo orta est. 3. Per caput spinis coronatum, Summum Pontificem, omnesque Principes et Antistites. 4. Per vulnus dexterae manus, amicos consanguineos et benefactores. 5. Per vulnus sinistrae, omnes qui te oderunt, vel aliqua molestia aut scandalo affecerunt. 6. Per dexterum pedem transforatum, personas et negotia a superioribus commendata. 7. Per sinistrum, omnes qui sunt in peccato mortali, ut in dexteram partem transferantur. 8. Per flagella, sputa et alapas, ethnicos, haereticos caeterosque infideles, qui Deum contumeliis afficiunt. 9. Per

crucifixionem, Religiosos omnium ordinum, ut crucem voluntariae asperitatis libenter ferant. 10. Per sitim, eos omnes, qui tuas preces expetunt. 11. Per angorem, quem in horto pati voluit, omnes qui in aliqua calamitate, periculo, necessitate, tentatione aut modestia versantur. 12. Per mortem et sepulturam, justos omnes, ut cum ipso sepulti semper in justitia perseverent. Speciatim vero pro illis orabis, quorum te Deus meminisse vult, tu nescis: pro his, quos Deus maxime diligit, licet eorum numerum et nomina ignores; id enim gratissimum illi est, ut amicorum ejus memor sis. Ab his autem orationibus te brevissime expedies, imitatus Ecclesiam, quae paucissimis verbis seipsam, Summum Pontificem et Antistitem, omnesque Orthodoxos commendat. Neque enim decet privatas causas prolixius quam publicas tractare, praesertim apud eum Principem, qui omnia scit, et nos admonuit, ne orantes multum loquamur. Consultius itaque erit pro omnibus

ante Missam fusius orare, ut in ipsa brevior sis.

Postquam vero privatae devotioni satisfecisti, rursum publicas Ecclesiae preces assumes pro circumstantibus et pro offerentibus, sivè praesentes sint, sive absentes: et quia Sacrificium jam oblatum fuit in expiationem culparum, in gratiarum actionem, et impetrationem omnium beneficiorum, jam primarius ejus finis exprimitur hac oratione: *Hanc igitur oblationem servitutis nostrae*, qua protestaris et agnoscis supremum Dei dominium, et infimam nostram servitutem ac subjectionem; expansis manibus super oblata veteri ritu, ut ea transferas in Dei potestatem, ipsum exorans, ut *ab aeterna damnatione nos eripi jubeat, et in electorum suorum grege numerari.* Tum ipsi commendas Sacrificii oblationem, ut eam *in omnibus benedictam*, et inter dona sibi grata *adscriptam et ratam*, sive approbatam, et confirmatam: atque *rationabilem*, divinis scilicet rationibus congruentem, ac tandem *acceptabilem*,

id est dignam, quae nōn solum ex parte doni, sed etiam ex parte Ministri offerentis a Deo acceptetur non quidem ex nostris meritis habere, sed sua gratia *facere* dignetur. Porro ad illa verba: *Ut nobis Corpus et Sanguis fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi*, actualem et expressam intentionem renovabis, consecrandi corpus et sanguinem Christi per transubstantiationem panis et vini verbis Christi conficiendam.

§. IX.

De Consecratione usque ad Orationem Dominicam.

Post multas oblationes verbis hactenus expressas, sequitur tandem realis oblatio, qua idem Christus incruente immolatur, qui in ara Crucis semel seipsum cruente obtulit. Quod si hactenus necessaria fuit puritas, humilitas et reverentia; multo major nunc requiritur, cum ad treméndum mysterium non sine timore et horrore perficiendum appropinquas. Hu-

milia te igitur, quantum potes, et recordare, quid acciderit Ozae: tum ea Christi verba tibi ad aurem dici existima: *Ecce appropinquat hora et filius hominis tradetur in manus peccatoris.* Considera te hic Christi personam gerere, totumque hominem internum et externum ad ejus majestatem et sanctitatem compone: et cura, ne quid sit in te dissonum a persona, quam sustines.

Haec verba: *Qui pridie quam pateretur,* proferuntur historice et recitative, ut inspicias et facias secundum exemplar, quod tibi a Christo Domino monstratum est. Cum dicis: *Accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas,* considerabis, quam purae debeant esse manus, quae tantum pignus attrectant, et hinc disces, hoc opus esse Divinae omnipotentiae. Cum oculos in coelum elevas, illuc transferes universas animae vires et cogitationes. Cum dicis: *gratias agens,* gratias item ages ob hujus sanctissimi Sacramenti institutionem. Verba consecrationis prolaturus, considera te ea

formaliter et enuntiative proferre in persona Christi. Ipsis autem prolatis penetra oculis fidei id quod latet sub speciebus Sacramentalibus: tum genua flectens aspice iisdem oculis fidei exercitum Angelorum te circumdantem, et cum illis adeo profunda reverentia Christum adora, ut cor tuum usque ad abyssum humilies. Ad elevationem, Christum in cruce exaltatum contemplare, et ora, ut omnia trahat ad seipsum. Varios etiam virtutum actus, eosque intensissimos elicies, nunc hos, nunc illos, fidei, spei, amoris, adorationis, humilitatis et similium, mente dicendo: *Jesu fili Dei miserēre mei. Dominus meus et Deus meus. Amo te Deus meus, et adoro toto corde et affectu.* Poteris etiam renovare intentionem, pro qua celebras, et Sacrum offerre secundum quatuor fines. Specialiter vero cum Calicem elevas, memor eris cum sensu doloris et lacrymis sanguinem Christi pro te effusum fuisse, et a te saepe contemptum: ipsumque adorabis veluti in compensationem praeteritorum con-

temptuum. S. Petrus Martyr in Calicis elevatione gratiam petebat martyrii et obtinuit: tu adversitatum incruentum martyrium postulabis.

Ad illa verba: *Haec quotiescunque feceritis*, passionis et mortis Christi recordaberis, quam consecratio panis a consecratione vini sejuncta repraesentat. Et quia peracta consecratione statim adsunt sancti Angeli, et perseverant venerabundi, donec Sacrificium sit consummatum; tu horum reverentiam aemulare. Nam si Coelum est, ubi est Deus, Coelum sine dubio efficitur sacrum Altare, in quo tantum peragis mysterium, tuque admirabili summi boni participatione quodammodo deificaris. Quoties vero Hostiam tanges aut Calicem, Christum complectere, et corde tuo adstringe omni possibili amoris affectu.

Post consecrationem sequitur Oratio: *Unde et memores*, qua Christi passionem, resurrectionem et gloriosam ascensionem commemoras, quibus mysteriis excitatur fides, spes roboratur. Sperare enim debes per

merita tam beatae passionis, e qua omnis beatitudo nostra promanat, te aliquando participem futurum resurrectionis et ascensionis in Coelum ac gloriae sempiternae. Nec nudam solummodo adfers mysteriorum commemorationem, sed simul cum Hostia pura, sancta et immaculata, corpore scilicet et sanguine Christi: licet enim propter species Sacramentales panem adhuc nomines, non tamen panem, qui prius erat, sed *panem vitae aeternae et calicem salutis perpetuae.* Elicies autem actus gaudii propter Christi glorificationem, et cum dicis: *supra quae propitio ac sereno vultu,* offers Deo omnia antiqua sacrificia.

Cum inclinatus Deum rogas, ut Sacrificium perferri jubeat in sublime Altare suum per manus sancti Angeli sui, ad summam interiorem humilitatem te excitabis, et ipsos beatissimos spiritus orabis, ac nominatim S. Michaelem, ut opem tibi ferant. Cum dicis: *Omni benedictione et gratia repleamur,* ingens desiderium elicies consequendi ex meritis Christi omnia

possibilia dona, quibus maxime possis Deum glorificare. In *Memènto* mortuorum orabis primo pro consanguineis: tum pro iis, qui tibi causa fuerunt alicujus crucis seu molestiae: deinde pro benefactoribus, postea pro aliquo recenter mortuo, aut specialiter commendato: demum pro iis, qui neminem habent, cujus suffragiis nominatim juventur.

In illa oratione: *Nobis quoque peccatoribus*, agnosce te peccatorem esse circumdatum infirmitate, et time: licet enim nihil tibi conscius sis, non tamen in hoc justificatus es. Spem igitur erige ob multitudinem miserationum Dei, et magno animi ardore partem aliquam et societatem cum Sanctis tibi donari humillime pete, atque in eorum consortium admitti, optando eximiam vitae sanctitatem pro majori Dei gloria in Christo Jesu Domino nostro. *Per quem*, ais consequenter, *haec omnia, Domine, semper bona*, panem scilicet et vinum *creas*, quiá per ipsum omnia facta sunt: *sanctificas*, cum in prima obla-

tione Sacrificio sunt destinata: *vivificas*, mediante transsubstantiatione: *benedicis*, quia per haec Sacramenta copiosam acquirimus gratiam: *et praestas nobis* in cibum et redemptionem. Porro haec verba valde ferventer pronuntiabis, itemque sequentia, quia per Christum, cum Christo et in Christo est: *Deo Patri omnipotenti omnis honor et gloria.* Hic autem gratulari poteris toti sanctissimae Trinitati ob gloriam, quam habet per Christum: et dum tenes Hostiam super Calicem, offeres SS. Eucharistiam, quam sub utraque specie in manibus habes, in laudem et gloriam Dei, pro omnibus beneficiis, in expiationem culparum, et pro omnium bonorum impetratione.

§. X.

De Oratione Dominica usque ad Communionem.

Absoluto Canone, jam te ad Communionem praeparare debes facto initio ab oratione Dominica, quam cum

tremore et filiali erga Deum affectu recitabis, oculis in Sacramentum intentis, quia Christus simul cum Patre preces tuas audit et exaudit. Septem sunt ejus petitiones, in quibus summatim continentur res omnes a Deo petendae, et pro quarum impetratione hoc Sacrificium offertur. In prima petitione desiderium excitabis eximiae tuae et aliorum sanctitatis, ut gloria Dei augeatur, ut ab omnibus ametur et timeatur, ejusque sanctitas, bonitas, sapientia ubique innotescat. In secunda optabis Deum in tua et caeterorum voluntate regnare, simulque petes ad regnum suum feliciter pervenire. In tertia rogabis, ut omnes homines sic Deo serviant et obediant in terris, sicut ei ab Angelis servitur in coelis, nunquam peccando, et quae illi grata sunt, semper ferventissime faciendo. In quarta omnia necessaria pro victu, vestitu caeterisque temporalibus postulabis. In quinta, implorata Dei liberalitate pro alimentis, ejusdem clementiam pro remissione peccatorum deprecaberis, elicito actu

contritionis et sincerae dilectionis omnium inimicorum et aliorum, qui tibi causa fuerunt alicujus molestiae, pure illos amando propter Deum. In sexta, diffidens de propriis viribus, et timens malitiam et inconstantiam tuam, petes a Deo, ut te praeservet a tentationibus, ne forte in eas inductus ab ejus gratia et amicitia excidas. In septima a malis culpae et poenae liberari precaberis, atque ab omnibus adversitatibus, quas diabolus et mundus contra te moliuntur.

Haec postrema petitio fusius explicatur in sequenti oratione: *Libera nos quaesumus Domine*, in qua mala enumerantur, a quibus postulas liberari, praeterita scilicet, praesentia et futura. Mala autem praeterita sunt peccata, de quibus scriptum est: *Fili peccasti, ne adjicias iterum, sed de praeteritis deprecare, ut tibi dimittantur.* Praesentia sunt quotidiana peccata et aliae calamitates. Futura sunt tentationes et aliae imminentes miseriae, quae sine speciali Dei adjutorio evitari non possunt. Ad haec

impetranda opem flagitas B. Virginis Sanctorumque Apostolorum Petri, Pauli et Andreae et omnium Sanctorum: et signans te signo crucis pacem petis, quam Christus nobis sua passione promeruit.

Sequitur fractio Hostiae in tres partes, quarum unam dum Calici immittis, intimam cum Deo unionem postulabis. Pacem populo annuntians, triplicem cunctis pacem desiderabis, pacem scilicet uniuscujusque cum Deo, quae in ejus gratia et amicitia consistit: pacem cum seipso, quae in concordia appetitus cum recta ratione sita est, ut quod ista dictat, ille exequatur: pacem cum proximo suo, ut nemo alteri praebeat offensae occasionem, sed omnes potius Christianae charitatis officiis sibi devinciat.

Ad primum *Agnus Dei*, elicito actu fidei erga Christum ibi praesentem, qui est vere Agnus Dei pro nobis in cruce immolatus, liberari et praeservari petes ab omnibus miseriis spiritualibus, quales sunt habitus pravi, tepiditas in obsequio Dei, inconstan-

tia in bene coeptis. Ad secundum liberari item et praeservari petes a miseriis temporalibus, a peste, fame, bello, morbis et persecutionibus, quatenus a servitio et cultu pacifico Dei nos impediunt. Ad tertium pacem postulabis, quam parit bona conscientia, dominium sui omniumque rerum creatarum contemptus.

§. XI.

De Communione.

Recte Psalmographus de Domino loquens dixit: *et factus est in pace locus ejus:* et Apostolus etiam ait: *Pacem habete, et Deus pacis et dilectionis erit vobiscum.* Non ergo mirari debes, si saepius repetita implorationе docet Ecclesia proxime ante communionem pacem a Deo petere, quae et omnia bona in se complectitur, et dignum Altissimo praeparat habitaculum. Hanc petitionem continet prima ex tribus orationibus, quae communioni praemittuntur; postquam in secunda remissionem postulas pec-

catorum et donum perseverantiae. Tertia vero timorem in te excitat, ne panis vitae et potus aeternae salutis *proveniat tibi in judicium et condemnationem:* sed mox fiduciam concipies, sperans ut meritis Christi *tibi prosit ad tutamentum mentis et corporis, et ad medelam percipiendam.* Tum genuflexus Deum adorabis, ardentissimum concipiens desiderium ipsum in Sacramento suscipiendi, cum versiculum illum profers: *Panem coelestem accipiam, et nomen Domini invocabo.*

Cum dicis: *Domine non sum dignus,* confitere indignitatem tuam; sed simul agnosce Dei omnipotentiam et misericordiam sequentibus verbis: *sed tantum dic verbo, et sanabitur anima mea.* Te autem indignum fateberis, primo propter peccata tua, secundo ob vilitatem naturae tuae, tertio quia ex te nihil es, nihil habes, nihil potes.

Ante communionem subsiste aliquantulum, et praecipuarum virtutum humilitatis, fidei, spei, charitatis, contritionis, abnegationis et adorationis

actus breviter elice, quos sequenti vel simili modo formabis. Quamvis autem longiusculi videantur, si tamen memoriae bene impressos habebis, fient tibi ex ipso usu et agilitate a Deo tributa adeo familiares, ut quasi in instanti eos mente depromas.

Ita est, Domine Jesu, indignissimus sum, quia omnibus peccatoribus, et ipsis damnatis deterior sum, indignus omni bono, et dignus omni malo. Fretus tamen pietate et misericordia tua infinita, te sumere praesumo. Credo Domine, quidquid credit a te edocta S. Romana Ecclesia, et quidquid illa damnat, ego pariter damno et anathematizo. Spero a te, et peto omnia auxilia necessaria pro consequenda mea perfectione et salute aeterna tuis infinitis meritis, et Sanctorum tuorum opitulationi ac communioni innixus. Gaudeo et exulto de omni bono et gloria tua, ejusque propagationem quam maximam desidero. Omnia peccata mea quantum possum detestor propter te, paratus pro iis plenissime in hac vita sa-

tisfacere, ut anima mea purissimum tuae Majestatis habitaculum semper sit. Parco omnibus, qui me aliqua molestia affecerunt, aut deinceps afficient, et eos propter te sincere amo. Offero mè ad omnia mala poenae juxta beneplacitum tuum toleranda, renuntians voluntati, judicio, amori proprio ac libertati, meque tibi resignans cum omnimoda indifferentia. Te denique summum bonum meum suppliciter adoro, et precor per illam amaritudinem, quam sustinuisti pro me in cruce, maxime in illa hora, quando anima tua egressa est de corpore tuo, ut miserearis anima mea in egressu suo.

Haec postrema verba addita sunt, ut impetres bonam mortem, et cum ea dicis, Christi corpus sumere intendes per modum Viatici, si ipsa die te mori contingat.

Sumpturus sanguinem considera te nihil habere, quo digne possis pro Christi corpore, quod sumpsisti, gratias agere; et ideo paris valoris sanguinem offerens, dices magno spiritu

verba illa: *Quid retribuam Domino*, cum sequentibus orationibus, quae sumpto sanguine dici debent.

Quia vero post Communionem aliqua mora intercedit, dum abluitur calix, complicatur corporale, extenditur velum; ea durante eos affectus breviter et ferventer elicies, qui magnis Principibus exhiberi solent, cum alicujus domum dignantur invisere. Primo itaque tantum hospitem adorabis in ejus Divinitate et Humanitate. 2. Gratias ages, quod ad te tam indignum venire dignatus sit, et pro aliis beneficiis generalibus et particularibus. 3. Splendide eum tractabis praebendo illi omnia, quae a te desiderat, detestando scilicet omnia peccata; renovando vota et bona proposita; proponendo ab iis abstinere, quae illi displicent, et facere semper, quod melius est; offerendo te paratum ad omnem crucem et molestiam. 4. Petes a tanto Rege qui omnia potest, quidquid tibi et aliis, vivis et defunctis est necessarium.

§. XII.

De postrema parte Missa usque ad finem.

Peracta communione sequitur gratiarum actio, quae est ultima Missae pars incipiens a versiculo, qui communio dicitur, eo quod olim caneretur, dum populus communicabat. Sequentes autem orationes non solum gratiarum actionem continent, sed etiam postulationem, ut dona accepta in te permaneant, et majus quotidie sumant incrementum. Tum dimittitur populus, et dum ille respondet: *Deo gratias*, iterum gratias ages Deo. Ad orationem: *Placeat tibi*, rursum offeres Sacrificium purissima intentione, et cum omni desiderio triumphantis ac militantis Ecclesiae, prout ipsa verba sonant. Deinde populo benedicens uberem a Deo omnibus fidelibus benedictionem omniumque coelestium gratiarum abundantiam ex animo precaberis, ut nunc in via, postea in patria sanctissimam Trinitatem omnes glorificent.

Legcs demum in fine initium Evangelii secundum Joannem cum reverentia et affectu gratitudinis pro beneficio Incarnationis, et vocationis ad fidem, et cum desiderio gloriae Dei, ut ab omnibus agnoscatur et glorificetur. S. Augustinus, ut gravissimi auctores testantur, hoc Evangelium aureis literis conscribendum, et per omnes Ecclesias in loco eminenti proponendum esse dicebat. Idem antiqui Christiani tanti faciebant, ut plerique collo appensum ferrent, tanquam alterum Christianae fidei Symbolum, ac veluti amuletum contra daemonum vexationes. In prima hujus Evangelii parte agnosces, quantus sit hospes, quem sub panis et vini velamine latentem suscepisti, nempe Verbum aeternum, per quod omnia facta sunt, Filius Dei, Patri consubstantialis, hominum lux et vita, per quem et in quo omnes vivunt et illuminantur. Expendes deinde ne forte ad te pertineant verba, quae sequuntur: *Lux in tenebris lucet, et tenebrae eam non comprehenderunt.* **Sicut enim homini**

caeco praesens est sol, sed ipsi soli absens est: sic homines terrenis affectibus veluti tenebris obvoluti intimam Dei lucem non vident, nec ab ea illuminantur. Haec etiam verba pondera-bis: *In mundo erat, et mundus eum non cognovit: in propria venit, et sui eum non receperunt*: ne et haec forsitan in te locum habeant, quod ne contingat, Deum precaberis et timebis. In ultimis denique verbis attendes quod dicitur: *Dedit eis potestatem Filios Dei fieri*, et hoc in te adimpleri rogabis: et quia verbum divinum plenum est gratiae et veritatis, ex hac plenitudine ubertim haurire satages quidquid tibi ad salutem et perfectionem est necessarium.

CAPUT VI.

Quid agendum post Missam.

§. I.

Discessus Sacerdótis ab Altari, et quaedam exercitia post Missam.

Quia finis bonorum operum debet esse gratiarum actio, ab Altari post Sacrum discessurus, Canticum incipis trium puerorum, quo ad gratias pro tanto beneficio Deo agendas omnes creaturas invitas. Ipsum itaque recitabis, dum pergis in sacristiam, dum te sacris vestibus exuis, omni possibili devotione atque ardentissimo affectu Deum benedicendi et superexaltandi propter ipsius infinitam bonitatem. Quo absoluto in persona Ecclesiae, quae illo concludi Sacrificium praecepit, in locum te recipies ab omni strepitu et distractione remotum.

in quo clauso ostio cordis tui, caeterisque cogitationibus exclusis, soli Deo vacabis, nec ab eo recedes, donec benedixerit tibi. Sunt quaedam orationes variis affectibus plenae, post Missam recitandae, quas sancti Doctores Thomas et Bonaventura composuerunt. Has si devote et sedate recitaveris, ponderatis verbis et sensibus, non erunt inutiles et infructuosae. At si eas celeriter percurreris, ut nonnulli solent, statimque recesseris, nulla protracta cum Christo mora; vide et considera, quam plene tuae conscientiae satisfacias. Nullum certe pietatis sensum habere convincitur, qui non libenter cum Deo manet. Nec valent praetextus negotiorum vel studii, quibus se tepidi excusant: quod enim gravius et utilius negotium, quam de animae salute cum Deo tractare? Vel quid possunt docere libri, quod non Deus praesens melius doceat? Sicut igitur post prandium necessaria est quies a negotiis et laboribus, ut nativus calor cibum subigat, et in substantiam alimenti convertat; ita post hoc

convivium quies requiritur ab externis et humanis occupationibus, ut divinum Sacramentum vim suam et virtutem in animam diffundat.

Et primo quidem diversarum virtutum actus elicies: *Fidei*, confitendo Christum a te susceptum esse vere Deum et hominem, cujus Divinitati et humanitati ea omnia conveniant, quae credit et docet Ecclesia. *Spei*, sperando ab ea multa bona naturae, gratiae et gloriae. *Charitatis*, elicito erga illum ferventissimo amoris affectu: gaudendo, quod ejus Divinitas tantae sit eminentiae, ut nullo modo comprehendi possit: dolendo, quod tot peccata contra illum, et tu olim commiseris, et passim committantur. *Humilitatis*, considerando, quis venerit, et ad quem: ponderando magnitudinem hujus beneficii, attentis peccatis tuis praeteritis, statu praesenti, et perfectissimo gradu vitae spiritualis, ad quem tendere debes, et a quo adhuc longissime distas. *Desiderii et zeli*, optando, ut cessent peccata, impii convertantur, et justi multiplicen-

tur et proficiant, et Deus ab omnibus glorificetur.

Deinde quinque sensus internos animae circa Dominum praesentem exercebis. Et primo inspice illum in te, ejus majestatem et splendorem, manusque, pedes et latus cum quinque splendidissimis vulneribus: aspice, quod ipse sit Deus, splendor paternae gloriae et figura substantiae ejus, tam excellentis pulchritudinis, ut omnes ipsum videntes beatos faciat. Concipe affectus nunc reverentiae et humilitatis, avertens oculos a conspectu tantae majestatis: mox gaudii et exultationis, tum laudis et gratiarum actionis. 2. Audi, quid loquatur in te, et disce ab eo veram morum emendationem, et veras virtutes. 3. Percipe odorem virtutum ejus, et post eum curre, atque illum imitare: considera quoque, quanta sit flagrantia oblati Sacrificii, quod suavissime olet aeterno Patri. 4. Gusta, quam suavis sit Dominus, et dulcissimo convivio corporis et sanguinis ejus recreatus propone mundi vilissimos cibos nunquam amplius de-

gustare: cumque ipse sit summa jucunditas, statue de caetero non affici erga aliquam creaturam. 5. Tange eum, et ora, ut perlustret cor tuum et omnia interiora tua, et virtus de ipsa exeat ad sanandum et vivificandum, quidquid moribidum et vitiosum in te repererit. Pete etiam humiliter osculum ejus et dic cum sponsa: *Osculetur me osculo oris sui;* et suspira ad intimam cum ipso unionem. Osscula quoque spiritualia figes pedibus, manibusque transfixis, et caeteris membris, quae gravioribus tui causa doloribus et vulneribus excruciata fuerunt.

His demum alia exercitia adjunges, vel quae infra describuntur, vel quae ibi devotio suggesserit; quibus peractis, singulari cura cor tuum et sensus custodire satages, tantam Dei dignationem crebro per diem in memoriam revocabis, piis affectibus et aspirationibus acceptam gratiam conservabis, atque in omnibus te ita geres, ut in Christum, quem suscepisti, omnino transformatus videaris, virtu-

tum ipsius imitatione, morum gravitate, et rerum omnium abdicatione.

§. II.

Actus amoris post Missam.

Amo te, Domine Jesu, jucunditas mea, et requies mea; amo te summum et unicum bonum meum ex toto corde, ex tota mente, ex tota anima, ex totis viribus meis: et si tu vides me in hoc deficere, saltem desidero id multum desiderare. Succende, Domine, igne tuo ardentissimo viscera mea, et quandoquidem non nisi amorem petis a me, da quod jubes, et jube quod vis. Nisi enim dederis mihi velle et perficere, peribo utique in infirmitate mea. Sonat vox tua in auribus meis, vox illa dulcissima et efficacissima: Volo. Nam si vis, potes me mundare et illuminare; potes me ad supremum amoris gradum elevare. Sicut voluisti pro me pati et mori; ita etiam velis, ut appareat in me fructus passionis et mortis tuae. Memento verbi tui servo tuo, in quo

mihi spem dedisti: tu enim dixisti, qui manducat meam carnem, et bibit meum sanguinem, in me manet et ego in eo. O dulcissimum verbum, tu in me et ego in te! O quantus amor, tu in me vilissimo peccatore, et ego in te, Deus meus, cujus majestas incomprehensibilis est! Unum est mihi necessarium, et hoc solum quaero, in te vivere, in te quiescere, a te nunquam separari. Felix est, qui te quaerit; felicior, qui te possidet; felicissimus, qui in hac possessione perseverat et moritur. O dies infelices, quos turpiter transegi diligens vanitatem, et recedens a te! Et nunc Domine, qui venisti in hunc mundum, ut peccatores salvos faceres, redime animam meam in sola fiducia miserationum tuarum respirantem, et aufer a me omnia amoris tui impedimenta. Procul sit a me omnis terrena delectatio, nihil sapiat mihi, nihil me alliciat nisi tu. Vive et regna semper in me, fidelissime amator animae meae; in te enim sunt omnia bona, et jam deinceps paratus sum omnia potius mala perpeti, quam

ut unquam cessem amare te. O corpus sacratissimum quinque vulneribus sauciatum, pone te ut signaculum super cor meum, et imprime illi charitatem tuam. Obsigna pedes meos, ut sequar vestigia tua: obsigna manus, ut bona semper opera exerceam: obsigna latus, ut ferventissimos amoris tui actus proferam in aeternum. O sanguis pretiosissime, qui omnem hominem abluis et purificas, lava animam meam, et pone signum in faciem meam, ut nullum praeter te amatorem admittam. O dulcedo cordis mei et vita animae meae, sicut tu in Patre, et Pater in te est; ita ego per gratiam tuam unus tecum sim amore et voluntate: mihique mundus crucifixus sit, et ego mundo. Amen.

§. III.

Gratiarum actio post Missam.

Gratias tibi ago, benignissime Deus, quod me vilissimum peccatorem admittere dignatus sis ad vivificum tuae mensae convivium. Et quis sum ego

pulvis et cinis, ut apponeres erga me cor tuum, inclinans coelos tuos et descendens, ut sanguine tuo purissimo sordes meas lavares, et deficientem prae fame animam meam non manna de coelo, sed carne tua immaculata reficeres et satiares. Si coeli coelorum te capere non possunt, et Angeli non sunt mundi in conspectu tuo, quis ego sum, et quae domus mea, ut ad te venire, et indignis manibus meis contrectari, ac in me commorari voluleris? Quid in me invenisti, Rex tremendae majestatis, quod a templo gloriae tuae traheret te, et descendere faceret in abyssum miseriarum? Vos Angeli sancti, vos omnes electi Dei, venite, audite, et narrabo vobis, quanta fecit Deus animae meae: cum enim essem pauper et abominabilis, nec auderem oculos meos levare ad coelum prae multitudine iniquitatum mearum, ille me de pulvere suscitavit, et erexit de stercore, ut sederem cum Principibus, et de mensa ejus comederem omnibus diebus vitae meae. Gratias illi agite ex me vos amici mei fidelissimi;

ego enim puer sum non annis, sed sensu, et nescio loqui, nec verba invenio, quibus possim, ut par est, tam copiosum munus gratiae extollere et praedicare. Quis enim amor infinitae charitati ejus a me reddi potest, qui frigus et gelu dici, non autem amor mereatur? Quae laus, quae adoratio, quale obsequium meum erit, quod nullum non reddat infinita ejus perfectio et dignitas; et ima ac summa indignitas mea? Sed tu Domine, miserator et clemens et immensae bonitatis, tu nosti figmentum meum, nec despicies humillimam gratiarum actionem, quam tibi offero de paupertate mea, et sacrificium laudis meae honorificabit te. Tua est magnificentia, tua est gloria, et tibi laus in perpetuas aeternitates pro tam excelso et incomparabili beneficio. Tibi laudes concinant, tibi mecum gratias agant universi populi, tribus et linguae; omnes Angeli et Sancti tui, quoniam misericordia tua magnificata est super me, et miserationes tuae super omnia opera tua. Jubilent tibi omnes creaturae,

quaecunque coeli, terrae et abyssi ambitu continentur, et laudem tibi perpetuam dicant, qui a te exiens in te refluat omnium rerum principium et finem. Jubilent tibi et gratias agant cor meum et anima mea, vires, sensus, potentiae et omnia membra corporis mei: tibique soli sit honor et gloria, a quo, per quem et in quo omnia: qui es Deus benedictus et laudabilis in saecula saeculorum. Amen.

§. IV.

Oblatio post Missam.

Servus tuus ego sum, Domine Deus meus, et pro tributo servitutis meae aliquid tibi offerre vellem, quod majestate tua dignum et acceptabile foret: sed excedit omnem facultatem meam debitum meum, quia tantum tibi debeo, quanti tu vales, qui infinitus es. Et ex me quidem nihil possum, nihil sum: habeo tamen ex gratia tua donum praeclarissimum, quod nullo modo recusare potes: habeo dilectissimum Filium tuum Dominum

meum Jesum Christum, qui ita se mihi communicavit, ut ego in illo, et ille in me sit. Quare verba Prophetae tui aptissime usurpabo et dicam; *Benedic anima mea Domino, et omnia quae intra me sunt, nomini sancto ejus.* Ipse enim Filius tuus digne pro me nomini tuo benedicet, teque amabit et glorificabit; nam intra me sacramentaliter existens, factus est unum mecum, et ego unum cum illo. Ipsum igitur offero tibi velut thymiama suavissimi odoris ad maximam tui gloriam et honorem, in gratiarum actionem pro universis beneficiis tuis, in remissionem peccatorum meorum et totius mundi, ad impetrandum mihi et omnibus, pro quibus oravi et orare debeo, omnia subsidia vitae temporalis et aeternae, et pro animabus omnium fidelium defunctorum. Suscipe, Domine, cum hac sacratissima oblatione animam meam et corpus meum, omnes vires et affectus meos, ut sim perpetuum holocaustum jugiter ardens Majestatis tuae. Praesta, ut deinceps nec membra nec sensus nec poten-

tias nec vitam habeam, nisi ut te amem, et serviam tibi. Tu sapientia mea, tu lux mea es; tu fortitudo mea et robur meum: doce me, illumina me, corrobora me, ut cognoscam et faciam voluntatem tuam. Offero me tibi in servum perpetuum, meque totum resigno in beneplacitum tuum, abjecta de me omni cura et solicitudine. Quidquid mihi evenire permiseris, a divina manu tua amantissime suscipiam. In tempore et in aeternitate id volo, quod tu ab aeterno de me decrevisti, sive prosperum illud sit, sive adversum. Vivat semper et regnet super me beneplacitum tuum, quod in omni verbo, actione, cogitatione et levissimo quoque motu implere desidero. Domine, ante te omne desiderium meum, et gemitus meus a te non est absconditus. Desunt enim mihi verba, quibus explicem affectum meum; sed projicio me in ardentissimam fornacem amoris tui, quo succensus ad me venire dignatus es, et mansionem apud me facere. Succende me Domine, inflamma cor meum, vi-

scera combure, ut jugiter tibi ardeam, in te vivam, et in te moriar. Amen.

§. V.

Petitiones post Missam.

Dulcissime amator, Domine Jesu Christe, qui me Corpore tuo immaculato et pretiosissimo Sanguine refecisti, ignosce obsecro indignitati meae, et quidquid deliqui in hujus Missae celebratione, misericorditer indulge. Agnosco enim et confiteor praesumptionem meam, quia ad hoc tremendum mysterium accedere ausus sum sine debita praeparatione, reverentia, humilitate et charitate. Respice in me oculis misericordiae tuae, et supple excessu meritorum tuorum meam nimiam imperfectionem. Heu quoties venisti ad me, ut pauperrimam animam meam donis tuis locupletares? Ego autem contempsi te, et abii in regionem dissimilitudinis post prava desideria cordis mei. Cumque inutiliter dissipata omni substantia, ad te nudus et fame consumptus reversus

sum, tu suscepisti me, et omnium iniquitatum mearum oblitus es. Bonum mihi, quod amasti me amore aeterno et infinito: nisi enim infinita esset bonitas tua, nullo modo posses tolerare miseriam meam. Vincat igitur et absorbeat bonitas tua malitiam meam. Riga me lacrymis, quas fudisti pro me; unge me myrrha doloris tui, astringe vinculis, ablue sanguine, cruce erige, morte vivifica. Penetret amor tuus viscera mea, et omnem alienum amorem expellat. Abscedat phantasmatum multitudo, meque totum in te transforma, ut in te pereat omnis substantia mea, meque amplius non ini veniam nisi in te. Imprime cordmeo amorem crucis et humiliationis, qui ut me redimeres, nec uno quidem momento sine cruce esse voluisti. Ne patiaris me sine fructu a te recedere, sed operare mecum mirabilia tua, sicut cum Sanctis tuis operatus es: et fac me ambulare in fortitudine cibi istius usque ad montem perfectionis. Succende me ignita vi amoris tui, ut sim tecum consummatus in unum,

omnino abstractus a me ipso et ab omni creatura. Omnibus quoque famulis tuis, pro quibus obtuli hoc Sacrificium, et pro quibus orare debeo, seu tu rogari vis, pacem, salutem et tuam benedictionem. Converte miseros peccatores ad te, revoca haereticos atque schismaticos, illumina infideles te ignorantes. Adèsto omnibus, qui in aliqua necessitate, et tribulatione constituti sunt. Esto propitius propinquis et benefactoribus meis. Miserere omnium adversantium mihi, vel qui me aliqua molestia affecerunt. Succurre illis, qui se meis precibus commendarunt. Da vivis veniam et gratiam, da fidelibus defunctis lucem et requiem sempiternam. Amen.

§. VI.

Aspirationes post Missam ad B. Virginem, Angelos et Sanctos.

Respice in me, gloriosissima Virgo Maria, quia dignum objectum oculorum tuorum nunc factus sum. Loquere pro me bona dilectissimo Filio

tuo, qui me Corpore et Sanguine suo suavissime refecit, et offer ei merita tua in supplementum imperfectionis meae. Gratias age ei pro me, et impetra mihi, ut Sacramentali sua praesentia non discedat a me, nisi relinquat post se animae meae largissimam benedictionem.

Angeli sancti, ministri Dei altissimi, facientes verbum illius, aspicite Primogenitum Patris aeterni, quem introeuntem in orbem terrarum jussu Patris adorastis, et facite me in eo spiritu et veritate illi servire, qua vos eidem in hac vita ministrastis, et nunc in coelesti patria servitis.

Sancti Patriarchae et Prophetae, viri desideriorum, conscii secretorum Dei, intuemini promissum ab initio mundi Redemptorem, quem tam ardenter desiderastis, et tanto tempore expectastis, nec videre potuistis: facite me toto affectu ad ipsum suspirare, ut reliquae promissiones ejus fideles inveniantur, et sentiam promissos hujus Sacramenti effectus.

Apostoli Jesu Christi ejusque Evan-

gelii clarissimi Praedicatores, aspicite in me ipsum dilectissimum magistrum vestrum, quem tantopere dilexistis: et impetrate mihi, ut intimis visceribus ipsum super omnia amem, ejusque fervoris particeps fiam, quem tunc experimentaliter gustastis, quando hoc cibo de manu ejus refecti fuistis.

Invictissimi Martyres, Christum respicite Crucifixum, pro cujus amore sanguinem vestrum tam libenter fudistis, ipsumque orate, ut me semper in cruce vivere et mori faciat, quatenus vicem quam possum ejus dilectioni rependam.

Beati Pontifices, Dominici gregis pastores, Agnum cernite immaculatum, quem omnipotenti Deo in sacro altari toties immolastis; et vestris precibus facite me tanti Sacrificii dignum ministrum, ut me ipsum bonis operibus perpetuo immolem tam sacrae oblationi associatum.

Servi fideles Christi, sancti Monachi et Eremitae, videre dulcissimum Dominum vestrum, pro quo omnia hujus mundi oblectamenta et affectu

et re ipsa reliquistis; et facite me pro ejusdem amore prospera mundi despicere, nulla ejus adversa formidare, et ad fastigium sanctitatis quantocius pervenire.

Purissimae Virgines, sponsum vestrum intuemini, cui cum summa exultatione virginitatem vestram consecrastis, illibatam mihi mentis et corporis puritatem obtinete, ut hujus vitae cursu peracto mundus ab omni labe in conspectu Domini merear praesentari.

Omnes Sancti et Sanctae Dei, consolatio pauperculae animae meae, vos praesertim patroni et protectorcs mei, aspicite magistrum, auctorem et praemium sanctitatis vestrae, ac universam vestram felicitatem intra viscera mea manentem, mihique ab ipso, cui vos tantopere verbo et exemplo in hac vita conformastis, vestris intercessionibus impetrate, ut vestra semper vestigia sequar, et ut ad scopum mihi propositae perfectionis, ac tandem plenus meritis ad vestrum merear consortium pervenire.

CONCLUSIO EXERCITIORUM post Missam.

Anima Christi sanctifica me: Corpus Christi salva me: sanguis Christi inebria me: Aqua lateris Christi lava me: Passio Christi conforta me: O bone Jesu exaudi me: Intra tua vulnera absconde me: ne permittas me separari a te: Ab hoste maligno defende me: In hora mortis meae voca me: et jube me venire ad te: ut cum Sanctis tuis laudem te; in saecula saeculorum. Amen.

Secedo a te modicum, Domine Jesu, sed non sine te, consolatio, felicitas, et omne bonum animae meae, et me amplissimae dilectioni tuae cum omnibus fratribus, amicis et inimicis meis humillime commendo. Ama nos, Domine, et transforma quam simillime in te. Totus occuper in te et propter te, nihilque sit objectum verborum actionumque mearum internarum et externarum, nisi tu amor meus. Qui vivis et regnas per omnia saecula saeculorum. Amen.

Cur multi ex frequenti celebratione non proficiant.

Cum multi sint Sacerdotes, qui frequenter, multi etiam, qui quotidie celebrant; et nihilominus hujus vivifici ac divini Sacramenti admirabiles fructus non percipiunt, necessarium procul dubio est tanti mali causas investigare. Unde enim in cura salutis tanta tepiditas, tanta in studio perfectionis negligentia; cum dicat Chrysostomus, oportere nos ab hac mensa recedere doemonibus terribiles, et ignem omni ex parte spirantes? Si Deus noster ignis consumens est, venitque in terras suum ignem ferens, qui ardeat et omnium corda combu-rat: cur ipso intra nos recepto, nec frigus a nobis expellitur, nec ardorem ejus sentimus? Nonne mortis indicium est, vel gravissimae aegritudinis ignem habere in sinu, et omni calore destitui? Si olim non potuit coram arca Domini statua Dagon subsistere, sed statim corruit et contrita est: cur Christi praesentia amoris proprii tyrannice in anima dominantis idolum

non alterit et confringit? Cur tanta Christi demissio superbiae spiritum non elidit? Cur tanta ejus mansuetudo iram non compescit. Cur tantus amor ad ejus sequenda vestigia non impellit? Effectus Eucharistiae sunt: praeservare a peccatis, augere gratiam, terrenorum odium infundere, ad aeternorum amorem mentem elevare, illuminare intellectum, succendere affectum, conferre animae et corpori puritatem, conscientiae pacem et laetitiam, atque inseparabilem cum Deo unionem. Plerique tamen post frequentem celebrationem his effectibus non fruuntur, ad quos nimirum spectat Aggaei Prophetae objurgatio dicentis: *Comedistis et non estis satiati: bibistis et non estis inebriati.* Defectus autem non in cibo et potu est, sed in prava edentis et bibentis dispositione. Et haec prima tanti mali causa est, quia aliud comedimus, aliud esurimus: comedimus panem Angelorum, et immundorum animalium siliquas esurimus, deteriores Israëlitis, qui dum manna comederent in deserto,

ad ollas Aegypti suspirabant. Quid igitur miramur, si fauces amaritudine infectae mellis dulcedinem non percipiunt? Purganda est anima a delectationibus carnis et sensuum, a tepiditate, ab omni affectu ad creaturas, ut possit divinum Sacramentum suos in ea effectus operari. Nam cor terrenis occupatum delectatio sancta declinat, nec datur divina consolatio admittentibus alienam.

Altera causa est omissio necessariae praeparationis: plerique enim ad tantum ministerium accedere non verentur perfunctorie, ex consuetudine, ex motivo humano, lucri potius quam devotionis causa, non considerantes, quanti oneris sit vel semel celebrare. Cum vir Apostolici spiritus Joannes Avila quendam Sacerdotio paulo ante initiatum immatura morte discessisse audisset, statim quaesivit, num aliquando celebrasset: respondenti vero semel dumtaxat: Multum, inquit, deferet ante Judicem. Timere itaque oportet, quia nemo digne Sacerdotio fungi, nemo hujus Sacramenti fructus percipere

potest, nisi, quantum fert humana fragilitas, se ad illud disponat ea puritate, amore et devotione, quae supra a nobis explicata sunt.

Tertia demum causa est, quia multi Sacro peracto ad exteriora statim divertunt, nec sinunt, ut Sacramentum suam in eis virtutem exerceat. Isti revera gratiam Dei in vacuum recipiunt, nec de mensa coelesti fructum reportant; quia tantum Dominum ad se venientem indigne excipiunt, nec reverentur, aut gratias agunt; imo protinus ab eo recedunt, ipsumque contristant, Majestatem ejus et incomprehensibilem dignitatem parvipendentes; nec advertentes, quanta sit foeditas, vilitas et miseria ipsorum, ad quos venire dignatus est. Quod si adhibita omni diligentia ad digne et devote celebrandum, contingat aliquem hujus convivii fructibus minime perfrui, id admirabili sapientiae Dei ascribendum est, qui hoc permittit, ut suae industriae non tribuat homo hoc gratiae donum, sed caute illud custodiat, et se illo semper indignum profiteatur.

CAPUT VII.

Praxis celebrandi, cum quis prolixius orare non potest.

§. I.

De praeparatione.

Quamvis humana negotia divinis functionibus nullo modo aequari, necdum praeferri debeant: quia tamen sunt aliqui Sacerdotes publicis utilitatibus inservientes, qui necessariis et inevitabilibus occupationibus ita aliquando detinentur, ut prolixius orare nequeant, brevem illis et expeditam praxim proponere necessarium duxi, qua uti possint, cum celebrare voluerint, ne minus digne divinum Sacrificium offerentes, ejus fructibus priventur. Haec autem tria tempora complectitur: id quod Missam antecedit,

id quo perficitur, et quod proxime subsequitur.

Ante Missam praemittenda praeparatio duplex, remota et proxima. Pro remota haec servanda: Vespere praecedenti cogitet, se die crastina hostiam salutarem omnipotentem Deo oblaturum, eique cogitationi indormiat. Addat brevem aliquem affectum reverentiae, amoris et desiderii. Sequenti die in eadem cogitatione et affectu evigilet; caveatque diligenter, ne animus ita se negotiis immergat, et ad externa dilabatur, ut cum tempus celebrandi advenerit, ad se revocari et recolligi non possit. Proxime ante Sacrùm terrenis omnibus cogitationibus abjectis, omnique seposita rerum agendarum solicitudine, mentem erigat ad coelestia. Perpendat, qua devotione se sentiat ad celebrandum incitari, quo fine moveatur. Conscientiam excutiat, et si aliquam ei maculam inesse deprehenderit, Sacramentali confessione eluat cum intimo doloris sensu, et firmo proposito emendationis. Tum breve aliquod tempus

sumat, quo fidem mysterii excitet, charitatem accendat, passionem Domini commemoret, dirigat intentionem, et Dei opem sibi et aliis flagitet. Auxilium quoque B. Virginis et Sanctorum freventer et humiliter implorabit. Horum actuum et affectuum formulas supra descripsimus cap. 4. quas sibi quisque in brevissimas aspirationes redigere poterit pro suo captu et devotione.

§. II.

De Celebratione.

Missae celebrationi tres comites adjunges: reverentiam, attentionem, et devotionem. Reverentia omnes motus exteriores componit, ut modeste graviterque fiant, praescriptis caeremoniis exactissime servatis, summaque adhibita humilitate, quae omnino necessaria est hostiam immaculatam offerenti in conspectu Dei et Angelorum. Attentio mentem coercet, et iis quae aguntur affigit, ne ad alia defluat et evagetur. Devotio voluntatem inflammat,

ne languide et ex consuetudine Sacra operetur, sed cum ingenti fervore, solertique studio Deum placandi et colendi. Quia vero animus parum tenax recti facile distrahitur, quibusdam quasi vinculis adstringi debet, et in se retineri, qualia sunt a me supra proposita cap. 5. quae, ut ibidem notavi, brevitati Missae nullum afferunt impedimentum. Sunt etiam aliqui, qui in septem veluti stationes Missam partiuntur, ut in singulis congruos excitent affectus, et renovent attentionem. Prima dicitur *Contritionis*, quae ante gradus Altaris peragitur, ubi Sacerdos tanquam reus se summi Judicis tribunali corde contritio praesentat, et generali confessione noxas expiat. Secunda *Glorificationis*, quae Missae introitu, Angelorum cantico, et reliquis usque ad Epistolam continetur. Tertia *Doctrinae* sive instructionis, quae Epistolam et Evangelium complectitur, monita scilicet sulutis a Prophetis, ab Apostolis, et ab ipso Christo nobis tradita, et cum ingenti reverentia suscipienda. Quarta *Fidei*,

quae Symbolo absolvitur. Quinta *Oblationis*, hostiae salutaris oblationem continens, omniumque fidelium, pro quibus oramus et offerimus, commemorationem. Sexta *Communionis*, ab illis verbis *Communicantes* usque ad Postcommunionem, qua Sacerdotis animus in sublime erigitur, variisque affectibus ad divinam unionem, quae communione peragitur, se disponit. Septima *Gratiarum actionis* a Postcommunione usque ad finem. Porro in singulis stationibus varii affectus excitari possunt, raptim quidem et breviter, sed brevitatem intensio affectuum, atque ardor devotionis compensabunt.

§. III.

De Gratiarum actione.

Quatuor post Missam praestanda sunt: quorum primum et praecipuum est gratiarum Actio, secundum Oblatio, tertium Petitio, quartum Propositum digne coram Deo ambulandi. Gratiarum actio quanto exactius fiet,

tanto erit copiosior oblati Sacrificii fructus. Sicut enim ingratitudo fontem divinae largitatis exsiccat, ita gratitudo torrentem aperit coelestium benedictionum. Potest autem hic affectus multis et variis modis excitari, quos unctio suggeret, et ingeniosa pietas excogitabit. Hoc unum est, quod a nobis expectat Deus, ut grati simus et memores beneficiorum ejus. Sequitur oblatio, quo par pari Deo reddere Sacerdos potest, Filium ejus unigenitum et consubstantialem offerendo. Seipsum quoque offeret Patri et Christo holocaustum acceptabile in odorem suavitatis: et quo gratior sit oblatio, merita ei addet B. Virginis et omnium Sanctorum, ac ipsius Christi, qui est salus, redemptio et tota fiducia nostra. Quia vero cum Filio omnia nobis Pater donavit, ipsum pro suis et aliorum necessitatibus humiliter et frequenter deprecabitur. Horum actuum formula in promptu habenda erit, potestque ex his excerpi, quae superiori capite descripta sunt. Tandem concludet efficaci pro-

posito cundi de virtute in virtutem in conspectu Dei, donec ad apicem Christianae perfectionis perveniat.

§. IV.

Aspirationes post Missam saepe per diem repetendae.

Quis me separabit a charitate tua, Domine Deus meus? Non timor mortis, quia tu es vita mea: non amor mundi, quia ipsum sperno et omnes pompas ejus: non tribulatio, quia tu, dum tribulor, mecum es: non fames, non nuditas, non paupertas, quia tu es cibus meus, operimentum meum, et divitiae meae: non persecutio, non gladius, quia haec dulcia mihi sunt propter te: non creaturae, quia ante te nihil sunt.

Quando educes me de isto carcere, cui te relicto adhaesit anima mea? quando trahes me post te captum specie tua et pulchritudine tua? Quando mihi et toti mundo mortuus ero, ut in te solo vivam, et tu vivas in me? O si semper te amarem, te semper pos-

siderem, a te nunquam discederem, in te prorsus converterer?

Quid possum extra te desiderare, cum in te sint omnia bona? Nimis avarus est, cui tu non sufficis.

O amor, qui omnia potes, quando facies, ut diligam te toto corde, tota anima, totis viribus?

Quid mihi est in coelo, et a te quid volui super terram? Jam plenum est desiderium meum, plenum gaudium cordis mei, quia tu es plenitudo mea, omne bonum et desiderium meum.

Refice, Domine, esurientem animam meam, accende frigiditatem meam igne amoris tui, illumina caecitatem meam claritate praesentiae tuae.

Verte mihi omnia terrena in amaritudinem, omnia infima et creata in contemptum et oblivionem.

Erige cor meum ad te in coelum, et ne permittas me vagari super terram.

Penetret quaeso hujus Sacramenti virtus omnia intima mea, et quidquid in me parvum, quidquid vitiosum est, mortificet et eradicet.

In te Jesu suavissime, sit omnis

delectatio mea: taedeat me gaudii, quod est sine te: amara mihi sit omnis quies, quae non est in te.

Emitte ex te, benignissime Jesu, amoris tui radios, qui me succendant, et quidquid terrenum in me est, comburant et consumant, ut igne inextinguibili charitatis tuae ardeam, et vetus in me homo totus deficiat.

Utinam me rapiat ignita vis amoris tui, quae me transformet in te, et in te absorbeat, ac me tecum unum efficiat.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

APPENDIX.

PRAEPARATIO AD MISSAM.

Pro opportunitate Sacerdotis facienda.

Antiphona.

Ne reminiscaris, Domine, delicta nostra, vel parentum nostrorum: neque vindictam sumas de peccatis nostris.

Quae Antiphona in Festis duplicibus tantum duplicatur.

Deinde dicuntur sequentes Psalmi.

Psalmus 83.

Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! concupiscit, et deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum et caro mea, exultaverunt in Deum vivum.

Etenim passer invenit sibi domum, et turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos. Altaria tua, Domine virtutum: Rex meus, et Deus meus.

Beati, qui habitant in domo tua, Domine: in saecula saeculorum laudabunt te.

Beatus vir, cujus est auxilium abs te:

ascensiones in corde suo disposuit, in valle lacrymarum, in loco, quem posuit.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem: videbitur Deus deorum in Sion.

Domine, Deus virtutum, exaudi orationem meam: auribus percipe, Deus Jacob. Protector noster aspice Deus, et respice in faciem Christi tui.

Quia melior est dies una in atriis tuis, super millia.

Elegi abjectus esse in domo Dei mei, magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Quia misericordiam, et veritatem diligit Deus: gratiam et gloriam dabit Dominus.

Non privabit bonis eos, qui ambulant in innocentia: Domine virtutum, beatus homo, qui sperat in te.

Gloria.

Psalmus 84.

Benedixisti, Domine, terram tuam: avertisti captivitatem Jacob.

Remisisti iniquitatem plebis tuae: operuisti omnia peccata eorum.

Mitigasti omnem iram tuam: avertisti ab ira indignationis tuae.

Converte nos, Deus salutaris noster, et averte iram tuam a nobis.

Numquid in aeternum irasceris nobis? aut extendes iram tuam a generatione in generationem?

Deus, tu conversus vivificabis nos: et plebs tua laetabitur in te.

Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam: et salutare tuum da nobis.

Audiam quid loquatur in me Dominus Deus: quoniam loquetur pacem in plebem suam.

Et super sanctos suos: et in eos, qui convertuntur ad cor.

Verumtamen prope timentes eum salutare ipsius: ut inhabitet gloria in terra nostra.

Misericordia et veritas obviaverunt sibi: justitia et pax osculatae sunt.

Veritas de terra orta est: et justitia de coelo prospexit.

Etenim Dominus dabit benignitatem: et terra nostra dabit fructum suum.

Justitia ante eum ambulabit: et ponet in via gressus suos.

Gloria.

Psalmus 85.

Inclinà, Domine, aurem tuam, et exaudi me: quoniam inops et pauper sum ego.

Custodi animam meam, quoniam sanctus sum: salvum fac servum suum, Deus meus, sperantem in te.

Miserere mei, Domine, quoniam ad te clamavi tota die: laetifica animam servi tui, quoniam ad te, Domine, animam meam levavi.

Quoniam tu, Domine, suavis et mitis:

et multae misericordiae omnibus invocantibus te.

Auribus percipe, Domine, orationem meam: et intende voci deprecationis meae.

In die tribulationis meae clamavi ad te, quia exaudisti me.

Non est similis tui in diis, Domine, et non est secundum opera tua.

Omnes Gentes, quascumque fecisti, venient, et adorabunt coram te, Domine: et glorificabunt nomen tuum.

Quoniam magnus es tu, et faciens mirabilia: tu es Deus solus.

Deduc me, Domine, in via tua, et ingrediar in veritate tua: laetetur cor meum, ut timeat nomen tuum.

Confitebor tibi, Domine, Deus meus, in toto corde meo, et glorificabo nomen tuum in aeternum.

Quia misericordia tua magna est super me, et eruisti animam meam ex inferno inferiori.

Deus, iniqui insurrexerunt super me, et synagoga potentium quaesierunt animam meam; et non proposuerunt te in conspectu suo.

Et tu, Domine, Deus miserator et misericors: patiens, et multae misericordiae, et verax.

Respice in me, et miserere me: da imperium tuum puero tuo, et salvum fac filium ancillae tuae.

Fac mecum signum in bonum, ut videant qui oderunt me, et confundantur: quoniam tu, Domine, adjuvisti me, et consolatus es me.

Gloria.

Psalmus 115.

Credidi, propter quod locutus sum: ego autem humiliatus sum nimis.

Ego dixi in excessu meo: Omnis homo mendax.

Quid retribuam Domino, pro omnibus, quae retribuit mihi?

Calicem salutaris accipiam: et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus: pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus.

O Domine, quia ego servus tuus: ego servus tuus, et filius ancillae tuae.

Dirupisti vincula mea: tibi sacrificabo hostiam laudis, et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi ejus: in atriis domus Domini, in medio tui, Jerusalem.

Psalmus 129.

De profundis clamavi ad te, Domine: Domine, exaudi vocem meam.

Fiant aures tuae intendentes, in vocem deprecationis meae.

Si iniquitates observaveris, Domine: Domine, quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: et propter legem tuam sustinui te, Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus: speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem, speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia, et copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel, ex omnibus iniquitatibus ejus.

Deinde repetitur

Anna. Ne reminiscaris, Domine, delicta nostra, vel parentum nostrorum: neque vindictam sumas de peccatis nostris.

Deinde Sacerdos dicit:

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.
Pater noster, secreto.
℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos a malo.
℣. Ego dixi: Domine, miserere mei.
℟. Sana animam meam, quia peccavi tibi.
℣. Convertere, Domine, aliquantulum.
℟. Et deprecare super servos tuos.
℣. Fiat misericordia tua, Domine, super nos.
℟. Quemadmodum speravimus in te.
℣. Sacerdotes tui induantur justitiam.
℟. Et Sancti tui exultent.

℣. Ab occultis meis munda me, Domine.
℟. Et ab alienis parce servo tuo.
℣. Domine, exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Aures tuae pietatis, mitissime Deus, inclina precibus nostris, et gratia Sancti Spiritus illumina cor nostrum: ut tuis Mysteriis digne ministrare, teque aeterna charitate diligere mereamur.

Deus, cui omne cor patet, et omnis voluntas loquitur, et quem nullam latet secretum: purifica per infusionem Sancti Spiritus cogitationes cordis nostri, ut te perfecte diligere, et digne laudare mereamur.

Ure igne Sancti Spiritus renes nostros: et cor nostrum, Domine: ut tibi casto corpore serviamus, et mundo corde placeamus.

Mentes nostras, quaesumus Domine, Paraclitus, qui a te procedit, illuminet: et inducat in omnem, sicut tuus premisit Filius, veritatem.

Adsit nobis, quaesumus Domine, virtus Spiritus Sancti: quae et corda nostra clementer expurget, et ab omnibus tueatur adversis.

Deus, qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti: da nobis in eodem

Spiritu recta sapere, et de ejus semper consolatione gaudere.

Conscientias nostras, quaesumus Domine, visitando purifica: ut veniens Dominus noster Jesus Christus Filius tuus, paratam sibi in nobis inveniat mansionem. Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. Amen.

Oratio S. Thomáe Aquinatis.

Omnipotens, sempiterne Deus, ecce accedo ad Sacramentum Unigeniti Filii tui Domini nostri Jesu Christi: accedo tanquam infirmus ad medicum vitae, immundus ad fontem misericordiae, caecus ad lumen claritatis aeternae, pauper et egenus ad Dominum coeli et terrae. Rogo ergo immensae largitatis tuae abundantiam, quatenus meam curare digneris infirmitatem, lavare foeditatem: illuminare caecitatem, ditare paupertatem, vestire nuditatem: ut te Panem Angelorum, Regem regum, et Dominum dominantium, tanta suscipiam reverentia et humilitate, tanta contritione et devotione, tanta puritate et fide, tali proposito et intentione, sicut expedit saluti animae meae. O amantissime Pater, concede mihi dilectum Filium tuum, quem nunc velatum in via suscipere propono, revelata tandem facie perpetuo contemplari: Qui tecum vivit et

regnat in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. Amen.

Alia Oratio.

Summe Sacerdos et vere Pontifex Jesu Christe, qui te obtulisti Deo Patri hostiam puram et immaculatam in ara crucis pro nobis miseris peccatoribus: Ecce ego indignus famulus tuus memor Passionis tuae, accedo ad Altare tuum, ut offerram tibi Sacrificium, quod tu instituisti, et offerri praecepisti in commemorationem tui pro salute nostra. Rogo te, ut concedas mihi tantum Sacrificium celebrare cum timore et tremore, cum cordis puritate et lacrymarum fonte: ut mihi salus et vita efficiatur. Suscipe etiam illud, quaeso, pro Ecclesia sancta tua et pro populo, quem acquisisti Sanguine tuo. Tu enim misereris omnium Domine, et nihil odisti eorum quae fecisti. Memorare quae sit nostra substantia, quia tu Pater noster es, quia tu Deus noster es, ne irascaris nobis; sed in miserationibus multis aufer iniquitates nostras, et ignem Sancti Spiritus in nobis clementer accende. Rogamus te, Domine, et pro spiritibus fidelium defunctorum, ut sit illis gaudium et refrigerium hoc magnum pietatis Sacramentum in saecula saeculorum. Amen.

GRATIARUM ACTIO POST MISSAM.

Antiphona.

Trium puerorum cantemus hymnum, quem cantabant Sancti in camino ignis, benedicentes Dominum.

Quae Antiphona in Festis duplicibus tantum duplicatur.

Canticum. trium puerorum Dan. 3.

Benedicite omnia opera Domini Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.

Benedicite Angeli Domini Domino: benedicite coeli Domino.

Benedicite aquae omnes, quae super coelos sunt, Domino: benedicite omnes virtutes Domini Domino.

Denedicite sol, et luna Domino: benedicite stellae coeli Domino.

Benedicite omnis imber, et ros Domino: benedicite omnes spiritus Dei Domino.

Benedicite ignis, et aestus Domino: benedicite frigus, et aestus Domino.

Benedicite rores, et pruina Domino: benedicite gelu, et frigus Domino.

Benedicite glacies, et nives Domino: benedicite noctes, et dies Domino.

Benedicite lux, et tenebrae Domino: benedicite fulgura, et nubes Domino.

Benedicat terra Dominum: laudet et superexaltet eum in saecula.

Benedicite montes et colles Domino: benedicite universa germinantia in terra Domino.

Benedicite fontes Domino, benedicite maria et flumina Domino.

Benedicite cete, et omnia, quae moventur in aquis, Domine: benedicite omnes volucres coeli Domino.

Benedicite omnes bestiae et pecora Domino: benedicite filii hominum Domino.

Benedicat Israel Dominum: laudet et superexaltet eum in saecula.

Benedicite sacerdotes Domini Domino: benedicite servi Domini Domino.

Benedicite spiritus, et animae justorum Domino: benedicite sancti et humiles corde Domino.

Benedicite Anania, Azaria, Misael Domino: laudate et superexaltate eum in saecula.

Benedicamus Patrem, et Filium cum Sancto Spiritu: laudemus et superexaltemus eum in saecula.

Benedictus es Domine in firmamento coeli: et laudabilis, et gloriosus, et superexaltatus in saecula.

Psalmus 150.

Laudate Dominum in sanctis ejus: laudate eum in firmamento virtutis ejus.

Laudate eum in virtutibus ejus: laudate eum secundum multitudinem magnitudinis ejus.

Laudate eum in sono tubae: laudate eum in psalterio et cithara.

Laudate eum in tympano et choro: laudate eum in chordis et organo.

Laudate eum in cymbalis benesonantibus; laudate eum in cymbalis jubilationis: omnis spiritus laudet Dominum.

Et in fine Gloria Patri, etc.

Deinde repetitur.

Antiphona.

Trium puerorum cantemus hymnum, quem cantabant Sancti in camino ignis, benedicentes Dominum.

Deinde Sacerdos dicit:

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.
Pater noster. Secreto.
℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos a malo.
℣. Confiteantur tibi, Domine, omnia opera tua.
℟. Et sancti tui benedicant tibi.
℣. Exultabunt Sancti in gloria.
℟. Laetabuntur in cubilibus suis.
℣. Non nobis, Domine, non nobis.
℟. Sed nomini tuo da gloriam.

℣. Domine, exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Oratio.

Deus, qui tribus pueris mitigasti flammas ignium: concede propitius, ut nos samulos tuos non exurat flamma vitiorum.

Actiones nostras, quaesumus Domine, aspirando praeveni, et adjuvando prosequere: ut cuncta nostra oratio et operatio a te semper incipiat, et per te coepta finiatur.

Da nobis, quaesumus Domine, vitiorum nostrorum flammas extinguere: qui beato Laurentio tribuisti tormentorum suorum incendia superare. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Oratio S. Thomae de Aquino.

Gratias tibi ago, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus, qui me peccatorem, indignum famulum tuum, nullis meis meritis, sed sola dignatione misericordiae tuae, satiare dignatus es pretioso Corpore et Sanguine Filii tui Domini nostri Jesu Christi. Et precor, ut haec sancta Communio non sit mihi reatus ad poenam, sed intercessio salutaris ad veniam. Sit mihi armatura fidei, et scutum bonae voluntatis. Sit vitiorum meorum evacuatio: concupiscentiae et libidinis exterminatio: charitatis

et patientiae, humilitatis et obedientiae, omniumque virtutum augmentatio: contra insidias inimicorum omnium, tam visibilium, quam invisibilium, firma defensio: motuum meorum, tam carnalium, quam spiritualium perfecta quietatio; in te uno ac vero Deo firma adhaesio: atque finis mei felix consummatio. Et precor te, ut ad illud ineffabile convivium me peccatorem perducere digneris, ubi tu cum Filio tuo, et Spiritu Sancto, Sanctis tuis es lux vera, satietas plena, gaudium sempiternum, jucunditas consummata, et felicitas perfecta. Per eumdem Christum Dominum nostrum. Amen.

Alia Oratio.

Ignosce, obsecro Domine, Deus, indignitati meae, et quidquid deliqui in hujus Missae celebratione, clementer indulge; respice in me oculis misericordiae tuae; supple excessu meritorum tuorum meam imperfectionem, et qui fecisti me, sanctifica me. Scribe in tabulis cordis mei voluntatem tuam, ut te immensae dulcedinis Dominum et praecepta tua semper habeam prae oculis meis. Penetret amor tuus viscera mea, ut nihil terrenum desiderem, sed te solum habeam in corde et in ore meo. Coelesti rore benedictionis tuae extingue in me fomitem libidinis, ut maneat tenor castitatis animae et corporis. Imprime cordi meo amorem crucis, et humiliationis.

Ne patiaris me sine fructu a te recedere, sed operare mecum mirabilia tua, sicut cum sanctis tuis operatus es, et fac me ambulare in fortitudine cibi istius usque ad montem perfectionis. Omnibus quoque famulis tuis, pro quibus obtuli hoc Sacrificium, et pro quibus rogari tu vis, da pacem, salutem et tuam benedictionem. Converte peccatores ad te, revoca haereticos, illumina ignorantes. Adesto tribulatis, esto propitius propinquis et benefactoribus meis: miserere omnium adversantium mihi. Da vivis veniam et gratiam, da fidelibus defunctis lucem et requiem sempiternam. Qui vivis, etc.

Oratio S. Bonaventurae.

Transfige, dulcissime Domine Jesu, medullas et viscera animae meae suavissimo ac saluberrimo amoris tui vulnere vera serenaque et Apostolica sanctissima charitate, ut langueat et liquescat anima mea solo semper amore et desiderio Tui; Te concupiscat, et deficiat in atria tua; cupiat dissolvi et esse Tecum. Da ut anima mea Te esuriat panem Angelorum, refectionem animarum sanctorum, panem nostrum quotidianum super substantialem, habentem omnem dulcedinem et saporem et omne delectamentum suavitatis: Te, in quem desiderant Angeli prospicere semper esuriat, et comedat cor meum, et dulcedine saporis tui re-

pleantur viscera animae meae: Te semper sitiat fontem vitae, fontem sapientiae et scientiae, fontem aeterni luminis, torrentem voluptatis, ubertatem domus Dei: Te semper ambiat, Te quaerat, Te inveniat, ad Te tendat, ad Te perveniat, Te meditetur, Te loquatur et omnia operetur in laudem et gloriam nominis tui, cum humilitate, et discretione, et delectatione, cum facilitate et affectu, cum perseverantia usque in finem: et Tu sis solus semper spe mea, tota fiducia mea, divitiae meae, delectatio mea, jucunditas mea, gaudium meum, quies et tranquillitas mea; pax mea, suavitas mea, odor meus, dulcedo mea, cibus meus, refectio mea, refugium meum, auxilium meum, sapientia mea, portio mea, possessio mea, thesaurus meus, in quo fixa et firma et immobiliter semper sit radicata mens mea et cor meum. Amen.

Rhythmus S. Thomae de Aquino, ad Sacram Eucharistiam.

Adoro te devote, latens Deitas,
Quae sub his figuris vere latitas;
Tibi se cor meum totum subjicit,
Quia te contemplans, totum deficit:
Visus, tactus, gustus in te fallitur,
Sed auditu solo tuto creditur.
Credo quidquid dixit Dei Filius:
Nil hoc verbo veritatis verius.

In Cruce latebat sola Deitas,
At hic latet simul et humanitas,
Ambo tamen credens atque confitens.
Peto quod petivit latro poenitens.
Plagas, sicut Thomas, non intueor,
Deum tamen meum te confiteor.
Fac me tibi semper magis credere,
In te spem habere, te diligere.
O memoriale mortis Domini,
Panis vivus, vitam praestans homini:
Praesta meae menti de te vivere,
Et te illi semper dulce sapere.
Pie pellicane, Jesu Domine,
Me immundum munda tuo Sanguine:
Cujus una stilla salvum facere
Totum mundum quit ab omni scelere.
Jesu, quem velatum nunc aspicio,
Oro fiat illud, quod tam sitio,
Ut te revelata cernens facie,
Visu sim beatus tuae gloriae. Amen.

Hymnus pro gratiarum actione SS. Ambrosii et Augustini.

Te Deum laudamus: te Dominum confitemur.

Te aeternum Patrem omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli: tibi coeli, et universae potestates:

Tibi Cherubin, et Seraphin, incessabili voce proclamant:

Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth.

Pleni sunt coeli et terra majestatis gloriae tuae.

Te gloriosus Apostolorum chorus:
Te Prophetarum laudabilis numerus.
Te Martyrum candidatus laudat exercitus.
Te per orbem terrarum, sancta confitetur Ecclesia,
Patrem immensae majestatis,
Venerandum tuum verum, et unicum Filium,
Sanctum quoque Paraclitum Spiritum.
Tu Rex gloriae Christe.
Tu Patris sempiternus es Filius.
Tu ad liberandum suscepturus hominem, non horruisti Virginis uterum.
Tu devicto mortis aculeo, aperuisti credentibus regna coelorum.
Tu ad dexteram Dei sedes, in gloria Patris.
Judex crederis esse venturus.

Te ergo, quaesumus, tuis famulis subveni, quos pretioso Sanguine redemisti.

Aeterna fac cum Sanctis tuis in gloria numerari.

Salvum fac populum tuum, Domine: et benedic haereditati tuae.

Et rege eos, et extolle illos usque in aeternum.

Per singulos dies benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in saeculum, et in saeculum saeculi.

Dignare, Domine, die isto, sine peccato nos custodire.

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

Fiat misericordia tua, Domine, super nos: quemadmodum speravimus in te.

In te, Domine, speravi: non confundar in aeternum.

℣. Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum.

℟. Et laudabilis, et gloriosus in saecula.

℣. Benedicamus Patrem et filium cum Sancto Spiritu.

℟. Laudemus, et Superexaltemus eum in saecula.

℣. Benedictus es Domine Deus in firmamento coeli.

℟. Et laudabilis, et gloriosus, et superexaltatus in saecula.

℣. Benedic anima mea Domino.

℟. Et noli oblivisci omnes retributiones ejus.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum Spiritu tuo.

Oratio.

Deus, cujus misericordiae non est numerus, et bonitatis infinitus est thesaurus:

piissimae Majestati tuae pro collatis donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes: ut qui petentibus postulata concedis, eosdem non deserens, ad praemia futura disponas. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

℟. Amen.

ORATIO
ANTE MISSAM.

Gregorius XIII. Pontifex Maximus concessit cuilibet dicenti quae sequuntur quinquaginta annorum indulgentiam.

Ego volo celebrare Missam et conficere Corpus et Sanguinem Domini nostri Jesu Christi, juxta ritum S. R. E., ad laudem omnipotentis Dei totiusque curiae triumphantis, ad utilitatem meam totiesque curiae militantis, pro omnibus qui se commendaverunt orationibus meis in genere et in specie, et pro felici statu Sanctae Romanae Ecclesiae. Amen.

Gaudium cum pace, emendationem vitae, spatium verae poenitentiae, gratiam et consolationem Sancti Spiritus, perseverantiam in bonis operibus tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus. Amen.

Eadem Oratio a Carolo Thomasio illustrata.

Ego.

In sceleribus a juventute mea miser, vilis et immundus, terra et cinis, putredo et stercus, vermis et non homo, qui Deum toties offendi, proximum laesi, mihi non peperci.

Volo.

Dei voluntate, Dei beneplacito, Dei dispensatione, misericordia et benignitate.

Celebrare.

Rem maximam, Angelis non concessam, contrectare, e coelo Dei Filium advocare, in manibus velut in visceribus matris ipsum complecti et coarctare, spiritum Christi suscipere, divina Mysteria contemplari, Angelorum reverentiam et obsequium admirari, Passionis memoriam recolere; futurae gloriae pignus accipere, vivos et mortuos adjuvare.

Missam.

Passionis Christi repraesentationem, Unigeniti Dei Filii Sacrificium, humani generis remedium, omnium Sacerdotum opus ultimum, Trinitatis gloriam, Angelorum laetitiam, justorum solatium, peccatorum veniam, vivorum subsidium, mortuorum refrigerium.

Et Conficere.

Transubstantiare in Christi Corpus panem; et in ejus Sanguinem vinum; omni possibili humilitate attentione, devotione, puritate, innocentia, castitate, reverentia et tremore.

Corpus.

Divinum, verum, vivum et immortale, impassibile, gloriosum, viatorum firmamen-

tum, debilium robur, animarum nutrimentum, manna absconditum, cordis gaudium.

Et Sanguinem.

Qui est peccatorum pretium, infirmorum lavacrum, macularum ablutio, medicina viatorum, refectio laborantium, fons vitae, salus mundi, tribulationum omnium condimentum suavissimum.

Domini Nostri Jesu Christi.

Qui est verus Deus, et verus homo, cujus persona tota in coelo, tota in terra, tota in universo est: omnia implens, omnia continens, omnia complectens, omnia prospiciens, omnia sciens, omnia disponens, omnia gubernans: qui est Pater noster, Frater noster, Sponsus et Amicus noster, Medicus, Consolator, Magister, Dominus, Dux, Pastor, Protector et Defensor noster, Amor, Mens, Anima, Caro, Vita et Essentia nostra, Deus et Omnia.

Cui corde, verbo et opere semper intendo me subjicere et conformare; in qua propono firmiter vivere, fideliter servire, et fiducialiter mori; pro qua (Dei munere) tormento subire et sanguinem fundere, ac si opus, adhuc mortem tolerare fide, spe et charitate munitus, non recusabo.

Ad laudem omnipotentis Dei.

Qui est, qui futurus est in aeternum, ab omnibus laudandus, benedicendus, glori-

ficandus, quaerendus et cognoscendus; qui cum sit spes, amor et desiderium animae suspirantis, totus est delectabilis, totus amabilis, totus desiderabilis et totus omnia desideria.

Totiusque Curiae Triumphantis.

Quae est mater nostra, haereditas nostra, possessio, habitatio, felicitas et beatitudo nostra; ubi multitudo laudantium, psallentium, benedicentium, glorificantium Deum sine intermissione; qui exultant, jubilant et laetantur perennitate, jucunditate et suavitate illius gloriae sempiternae.

Ad utilitatem meam.

Spiritualem et corporalem, secundum velle et beneplacitum divinae Majestatis; de cujus misericordia omnis utilitas et bonitas, omnis ordinatio, dispositio et perfectio vitae meae procedit.

Quae est vallis lacrymarum; miseria, calamitas et militia nostra; ubi est multitudo languentium, caecorum, surdorum, claudorum et aridorum expectantium coelestis miserationis motum consolationem, pacem, fortitudinem et medicinam.

Pro omnibus, qui se commendaverunt orationibus meis, in genere et in specie:

Ut habeant lumen ad cognoscendum, memoriam ad recolendum, intellectum ad discurrendum, voluntatem ad appetendum et virtutem ad operandum semper, quidquid

bonum, quidquid sanctum et justum est, ut liberentur a malis praesentibus, praeteritis et futuris, et omni tempore colant et observent praecepta Domini, et faciant ejus veram, sanctam et aeternam voluntatem.

Et pro felici Statu Sacrae Romanae Ecclesiae. Amen.

Ut Summus Pontifex, Maximus, pius, justus, prudens sapiens et discretus in suo regimine conservetur; ut haeresum tempestates, calumniae et impietates penitus profligentur, eliminentur, et sedentur; ut Principum Christianorum concordia perpetuo servetur; Catholica fides magis in dies augeatur et per universum orbem propagetur; regnorum, provinciarum, civitatum terrarumque tribunalia ac regimina omnia, tam Ecclesiastica, quam saecularia, continuo candore, justitiae rectitudine et qua decet fidelitate exerceantur: denique ut gaudeat, jubilet et exultet omnium Haereticorum, Turcarum, Judaeorum, Infidelium et Schismaticorum, peccatorum omniumque perditorum hominum conversione totiusque orbis pace, concordia et unitate sempiterna.

Oratio S. Francisci Xaverii.

Non me movet Domine ad amandum Te coelum, quod mihi promisisti; nec horrendus infernus movet me, ut non offendam Te. Tu me moves, mi Deus! movet

me, quod videam Te, cruci clavis affixum: movet me, quod videam corpus tuum tam vulneratum: movent me approbria tua et mors tua. Denique movent me haec, mi Deus, et ita movent, ut si non esset infernus ullus, tamen adhuc timerem Te; et si nullum esset coelum, adhuc amarem Te. Non habes, quod mihi des, pro quo Te amem: quia tametsi ea, quae spero, non sperarem aeque atque nunc amo, Te amarem in aeternum et ultra.

Ejusdem prodigiosi Sancti fervens Oratio pro Infidelium conversione.

Aeterne Deus, omnium rerum Creator, memento infidelium et haereticorum animas te solum creasse, quas ad imaginem et similitudinem tuam fecisti. Ecce Domine in opprobrium tuum eis ipsis impletur infernus. Memento Domine Jesu Christi Filii tui, qui sanguinem suum tam liberaliter effundens pro illis passus est. Ne permittas Domine, eundem Filium tuum, Dominum nostrum, a paganis et haereticis amplius contemni, sed precibus Sanctorum Electorum tuorum et Ecclesiae beatissimae, ejusdem Filii tui Sponsae, placatus, recordare misericordiae tuae, et oblitus idololatriae et infidelitatis atque iniquitatum eorum, fac, ut ipsi quoque agnoscant et diligant, quem misisti Jesum Christum, qui est salus, vita et resurrectio nostra, per quem salvati et

liberati sumus, cui sit gloria per infinita saecula saeculorum. Amen.

Deprecatio pro peccatis.

Domine Jesu Christe, animarum nostrarum Amator ardentissime, qui pro nimia bonitate tua non vis mortem peccatoris, sed ut magis convertatur et vivat; doleo ex intimo corde meo, quod te Deum meum, sumum bonum meum, atque benignissimum Redemtorem, cui omnia peccata vehementer et justissime displicent, toties offenderim. Qui me usque adeo dilexisti, ut pro me servo vilissimo sanguinem tuum pretiosum fundere et mortem acerbissimam subire dignatus sis. O Bonitas infinita, Deus meus et Omnia! utinam te nunquam offendissem, qui infinite bonus es, et super omnia cordis mei desiderabilia amabilis. Ignosce, bone Jesu, misericordiam tuam imploranti, quoniam cor contritum et humiliatum non despicias. Miserere peccatoris, pro quo apud Patrem tuum vox sanguinis tui interpellat. Ignosco etiam pro tui amore, mi suavissime Domine, omnibus, qui me unquam offenderunt, firmiterque statuo, universa deinceps peccata fugere, et ea, quae contra immensam bonitatem commisi in amaritudine animae meae confiteri, ac te, Deus meus, propter temetipsum super omnia in aeternum amare. O dulcissime Jesu, da mihi hanc gratiam. Amen.

Formula faciendi Memento, si libet, ante Sacrum.

Memento, clementissime Pater, per paterna infinitae misericordiae viscera; per infinita dilectissimi Filii tui, quem pro nobis olim oblatum, nunc denuo offero merita; per eximia Beatae Virginis Matris ejus et omnium Sanctorum unquam Tibi exhibita obsequia: In primis Ecclesiae tuae sanctae, ejusdem Filii tui Sponsae, quam acquisivit sanguine suo, praecipuorumque ejus membrorum, Summi Pontificis, Episcoporum, Praelatorum, Pastorum animarum; Imperatoris, Regum, Principum, Magistratuum omniumque, qui maxime possunt gloriae tuae et saluti animarum propagandae prodesse vel obesse, illam toto orbe terrarum dilatando, coadunando, gubernando, protegendo et exaltando, sanctificando, absque macula et ruge conservando, ut per eam et in ea perfecta ab omnibus glorificeris in aeternum: hos tuos in terris vicarios ac ministros, viros secundum cor tuum efficiendo, zeloque gloriae tuae et salutis animarum inflammando, ut et ipsi corde perfecto omnes voluntates tuas faciant; et subditos sibi verbo, exemplo, consilio, imperio et auxilio ad idem inducant.

Miserere deinde omnium Statuum ecclesiasticorum, Religiosorum, Saecularium, praecipue NN. omnes et singulos copiosae gratiae tuae radiis illustrando et sincerae

charitatis tuae flammis accendendo, ut omni humano respectu semoto, cujuscunque sint status et ordinis, sese invicem, tanquam fratres et filios tuos charissimos intime diligant, mutuis officiis juvent, exemplis excitent, non, quae sua sunt, quaerant, sed ad unicam tuam gloriam et animarum salutem promovendam unanimiter conspirent.

Memento item et miserere omnium, pro quibus singulariter orare teneor, parentum, fratrum, sororum, consanguineorum, benefactorum et amicorum meorum, omniumque, qui se mihi commendaverunt; qui me contristaverunt, et quos ego contristavi, offendi et juvare neglexi, eorumque, quos per me indignum vis juvari, et in viam salutis dirigi; omnium innocentium in gratia constitutorum bona desideria habentium, agnonizantium item, infirmorum, tentatorum, afflictorum; omnibus et singulis copiosos misericordiae tuae thesauros aperiendo, clementer eorum necessitatibus subveniendo, piis desideriis adspirando, auxiliumque gratiae tuae praestando, ut a peccatis liberari bonisque operibus abundare, Te aeterna charitate diligere tuoque in omnibus sanctissimo beneplacito se in vita et morte conformare possint.

Miserere praeterea, o Pater misericordiarum, tot miserorum peccati lethiferi laqueis constrictorum, impoenitentium et obstinatorum tot in densis ignorantiae, schis-

matis, haereseos, perfidiae et infidelitatis tenebris pereuntium, benigne eos misericordiae tuae oculis respiciendo, solis justitiae radiis illustrando, dulcedine gratiae tuae emolliendo, ad gremium Ecclesiae tuae sanctae revocando atque ad osculum pacis admittendo, ut et ipsi agnoscant, timeant et diligant Te, et quem misisti Jesum Christum, aeternumque glorificent.

Miserere denique animarum omnium fidelium defunctorum, in virtute hujus ejusdem pretiosissimi Sacrificii rore clementiae tuae ardores earum temperando, eisque locum refrigerii, lucis et pacis indulgendo, ut a poenis ereptae et optatissima amabilissimi vultus tui contemplatione potitae aeternum Te pro me ardentissime ament, benedicant, laudent et superexaltent in coelis, cui ego tam tepide et imperfecte servio in terris.

Horum, inquam, omnium miserere, et mei inprimis, tam ingrati peccatoris, tam indigni servuli, tam prodigi filii, per paterna viscera tua, per merita dulcissimi Filii B. Virginis Matris ejus, et omnium Sanctorum, gratiam largiens, ut Te tota virtute, gratis, propter Te, super omnia diligere, tuumque Sanctissimum beneplacitum semper et in omnibus venerari, amplecti, exosculari, et constanter exequi valeamus, nunc, semper, aeternum. Amen.

JESUS, MARIA, JOSEPH.

Forma Intentionis ad Missam celebrandam.

Ad laudem et gloriam Sanctissimae Trinitatis, in memoriam benedicti Salvatoris nostri Jesu Christi, vitae, passionis, mortis et resurrectionis ac in operum et meritorum suorum omniumque Sanctorum unionem; ad laudem quoque et exaltationem Beatissimae semper Virginis, ejus Matris Mariae, caelestium Angelorum, Sanctorum atque Sanctarum, et signanter NN. et aliorum devotorum meorum, offero etiam cum ipsorum beatorum Spirituum laudibus, Sanctorum omnium precibus et meritis nunc et semper hoc et omnia alia Sacrificia, officia, orationes et bona opera totius mundi, pro meis praesentibus et futuris animae et corporis necessitatibus; in auxilium et consolationem meam, et in remissionem omnium peccatorum meorum, quorum veram contritionem semper habeo et habere intendo, conor et cupio; omniumque vivorum et defunctorum meorum parentum, fratrum, sororum, consanguineorum, amicorum, inimicorum, benefactorum in spiritualibus et temporalibus, Superiorum, subditorum ac illorum, quibus fui gravamen, scandalum et occasio peccandi; pro omni gradu Sanctae

Catholicae Ecclesiae ac illius conservatione, augmento et exaltatione; christianorum principum unione et concordia, haeresum exstirpatione, summi Pontificis salute, et animarum in purgatorio existentium liberatione; pro conservatione et augmento omnium observantium religionum; pro conversione omnium infidelium nationum; pro mihi commissis et commendatis. Denique pro illis omnibus vivis atque defunctis, pro quibus Dominus Jesus Christus et ejus Beatissima Mater et Virgo Maria sciunt et volunt me debere orare, obsecrare, consecrare et sacrificare intendo et propono, ac juxta intentionem Sanctae Catholicae Ecclesiae et meorum Superiorum pro debito voluntatem.

Ego N. minister, licet indignus. In Nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, Amen. Cum intentione lucrandi et acquirendi omnes quascumque possum indulgentias.

Precatiuncula Sacerdotibus quotidie legenda, ut in dies Deo ferventius deserviant.

Ex libro de imitatione Christi.

Adjuva nos gratia tua, omnipotens Deus, ut, qui officium Sacerdotale suscepimus, digne ac devote tibi omni puritate et in conscientia bona famulari valeamus.

Etsi non possumus in tanta innocentia vitae conversari, ut debemus, concede nobis tamen digne flere mala, quae gessimus, ut in spiritu humilitatis ac bonae voluntatis proposito tibi ferventius deservire valeamus.

Alia post Missam ad Beatissimam Virginem Mariam precatio.

O serenissima et inclyta Virgo Maria, Mater Domini nostri Jesu Christi, Regina coeli et terrae, quae eumdem Creatorem omnium creaturarum in tuo Sancto utero digna fuisti portare; cujus idem veracissimum Corpus et Sanguinem ego indignus sumere praesumsi; rogo te per virginalem humilitatem tuam, et per Passionem et mortem ejusdem Filii tui, ut apud ipsum pro me misero peccatore intercedere digneris: ut quidquid in hoc sacrosancto Sacrificio irreverenter, ignoranter, negligenter vel incaute commisi aut etiam omisi, tuis sanctissimis precibus mihi dignetur indulgere. Amen.

Ad Vulnera Christi Oratio.

Rogo te, Domine Jesu, per illa salutifera Vulnera tua, quae passus es in Cruce pro salute nostra, ex quibus emanavit ille pretiosus Sanguis, quo sumus redempti, vulnera hanc animam meam peccatricem

pro qua etiam mori dignatus es; vulnera cum igneo et potentissimo telo tuae nimiae charitatis. Confige cor meum jaculo tui amoris, ut dicat tibi anima mea: Charitate tua vulnerata sum; ita ut ex ipso vulnere amoris tui uberrimae fluant lacrymae die ac nocte. Percute, Domine! percute, obsecro, hanc durissimam mentem meam pia et valida cuspide dilectionis tuae, et altius ad intima penetra potenti virtute. Qui vivis et regnas etc.

Salutationes ad omnia membra Christi, et sui ipsius ad eum commendatio.

Salve, tremendum cunctis potestatibus Caput Domini nostri Jesu Christi Salvatoris nostri, pro nobis coronatum et arundine percussum. Salve, pretiosissimá Salvatoris nostri, Jesu Christi Facies, pro nobis sputis et alapis caesa. Salvete, benignissimi Domini Jesu Christri Salvatoris nostri Oculi, pro nobis lacrymis perfusi. Salve, melifluum Os Gutturque suavissimum Domini nostri Jesu Christi, pro nobis felle et aceto potatum. Salvete, Aures nobilissimae Domini nostri Jesu Christi Salvatoris nostri, pro nobis contumeliis et opprobriis affectae. Salve, Collum humile Jesu Christi, pro nobis colaphizatum, Dorsumque sanctissimum, pro nobis flagellatum. Salvete, venerabiles Domini nostri Jesu Christi Ma-

nus et Brachia, pro nobis in Cruce extensa. Salve, Pectus mitissimum Domini nostri Jesu Christi Salvatoris nostri, pro nobis in Passione conturbatum. Salve, Latus gloriosum Domini nostri Jesu Christi, pro nobis lancea militis perforatum. Salvete, Domini Jesu Christi Salvatoris nostri sacra misericordiae Genua, pro nobis in orationibus flexa. Salvete, Domini Jesu Christi Salvatoris nostri Pedes adorandi, pro nobis clavis affixi. Salve, totum Corpus Jesu Christi, pro nobis in Cruce suspensum, vulneratum, mortuum et sepultum. Salve, Sanguis pretiosissime, de Corpore Domini Jesu Christi Salvatoris nostri, pro nobis effusus. Salve, Sanctissimi Domini nostri Jesu Christi Anima, in Cruce pro nobis in manus Patris commendata. In eadam commendatione tibi commendo hodie et quotidie animam meam, vitam meam, cor et corpus meum, omnes sensus et actus meos, omnes amicos, benefactores et consanguineos meos, animas parentum, fratrum, sororum et omnium amicorum et inimicorum meorum: ut nos protegere, liberare et defendere digneris ab omnibus insidiis inimicorum nostrorum visibilium et invisibilium, nunc et in perpetuum. Amén.

LAUS DEO.

Renovatio Clientelae Marianae.

Sanctissima et gloriosissima Virgo Maria, ego NN. licet undecunque conspectu tuo indignissimus, fretus tamen benignitate tua admirabili, et impulsus tibi serviendi desiderio, te in Dominam meam et advocatam eligo, firmiterque statuo ac propono, me tibi semper obtemperaturum ac famulaturum, atque, ut ab aliis tibi serviatur, effecturum. Obsecro te igitur, piissima et semper immaculata Virgo, suscipe me in numerum filiorum tuorum, et impetra mihi gratiam, ut in omnibus cogitationibus, verbis et operibus nunquam tuis Filiique tui sacratissimis oculis displiceam, nec me deseras in hora mortis. Amen.

LAUDETUR JESUS CHRISTUS IN AETERNUM!

DE SERVANDIS IN STATU CLERICALI.

MONITUM PRIMUM.

Sancti erunt Deo suo, et non polluent nomen ejus; incensum enim Domini et panes Dei sui offerunt, et ideo sancti erunt. (Levit 21. 6.)

Statum clericalem suscipe
- **non ex**
  - Levitate,
  - Avaritia,
  - Ambitione;
- **sed**
  - Deo vocante,
  - Perfectione status alliciente,
  - Zelo tuae proximique salutis impellente.

Incede in habitu
- Gravi,
- Modesto,
- Mundo,
- Canonico.

→ Indues (eos) sanctis vestibus. (Exod. 40, 13.)

Esto Episcopo tuo
- **Obediens in**
  - Praeceptis,
  - Decretis,
  - Monitis;
- **Obsequens**
  - Corde,
  - Verbo,
  - Opere.

Fuge
- Domus suspectas — Consortium mulierum — Ludos — Choreas — Theatra — Venationes perstrepentes:
- Contemptus, Susurrationes, Tumultus → in
  - Episcopum,
  - Superiorem
  - Quemcumque
- Viles famulatus ex turpi oeconomia.
- **Avaritiam**
  - Ex munerum acceptione,
  - Ex importunis exactionibus,
  - Ex rei alienae administrationibus.

MONITUM SECUNDUM.

Perfectus eris et absque macula. (Deutr. 18, 12.)

- Scientia
  - Divina,
  - Ecclesiastica,
  - Civili.

  Quia tu scientiam repulisti, repellam te, ne sacerdotio fungaris. (Ose. 4, 6.)
- Prudentia in
  - Consiliis,
  - Judiciis,
  - Imperiis.

  Dux indigens prudentia multos opprimet. (Prov. 28, 16.)
- Modestia et Gravitate in
  - Indumentis,
  - Sermonibus,
  - Moribus.

  Amictus corporis et risus dentium et ingressus hominis enuntiant de illo. (Eccles. 19, 27.)

Exemplum eris fidelium in I. Tim. 4.

- Liberalitate erga
  - Peregrinos,
  - Pauperes,
  - Templa.

  Quomodo potueris, ita esto misericors. (Tob. 4, 8.)
- Temperantia in
  - Divitiis,
  - Conviviis,
  - Solatiis.

  Attendite, ne gravcntur corda vestra in crapula, et ebrietate, et curis hujus vitae. (Luc. 21, 34.)
- Integritate coram
  - Deo,
  - Hominibus,
  - Te ipso.

  Custodi temetipsum et animam tuam solicite. (Deutr. 4, 9.)
- Obedientia Obsequio Amore erga
  - Sanctam Ecclesiam,
  - Summum Pontificem
  - Ejusque decreta.

Qui sequitur me, non ambulat in tenebris. (Joan. 8, 12.)
Qui vos audit, me audit: Qui vos spernit, me spernit. (Luc. 10, 16.)

MONITUM TERTIUM.

Mundamini, qui fertis vasa sacra Domini. (Isai. 32.)
Sacerdotes induantur Justitiam. (Ps. 131.)

Perpende muneris tui
- **Dignitatem**
  - Angelicis humeris formidandam,
  - Regia celsitudine excelsiorem,
  - Omnibus venerabilem.
- **Admirandam potestatem**
  - in corpus et animam Filii Dei,
  - in remissionem peccatorum,
  - in aëreos atque tartareos spiritus.
- **Strictam obligationem studendi**
  - Angelicae puritati,
  - Seraphico fervori,
  - Incessanti progressioni in virtutibus.

Per quod factus es
- Interpres et legatus Dei, aeterna decreta promulgens,
- Sacerdos in aeternum, immolans et offerens Filium aeterni Patris in victimam;
- Mediator in Deum et homines per oblationem sacrificii pacis precumque fidelium,
- Dispensator mysteriorum coelestium.

Cave itaque ne sis
- Sacrorum contemptor,
- Summi Pontificis auctoritati parum obsequens,
- Periculosae aut dubiae doctrinae sectator,
- Regidus et asper, aut remissus in poenitentes;
- Avarus — Immundus — Impudicus — Vinolentus — turpis lucri cupidus. (Tim. 3. Tit. 1.)

Sed esto
- Pius — Innocens — Sobrius — Impollutus — Segregatus a peccatoribus — Excelsior Coeli factus. (Hebr. 7.)

Eritis mihi Sancti, quia sanctus sum et ego Dominus, et separavi vos a ceteris populis, ut essetis mei. (Lev. 20.)

MONITUM QUARTUM.

Obsecro vos, ut digne ambuletis vocatione, qua vocati estis. (Ephes. 4.)

- Media
  - Timor Amor — Dei.
  - Custodia — Cordis, Sensuum.
  - Sancta occupatio — Memoriae, Intellectus, Voluntatis.
  - Assidua frequentia
    - Collationis cum confessario,
    - Lectionis spiritualis,
    - Orationis — vocalis, mentalis,
    - Examinis conscientiae,
    - Sacramentorum.
  - Devotio erga — Deum, B. Virginem, Sanctos.
  - Cautela et moderatio in — Negotiis, Conversationibus, Solatiis.
  - Fidelitas in
    - Servanda temporis oeconomia,
    - Sanctificandis diebus festis,
    - Obeundis quotidianis pietatis exercitiis.

Fac hoc, et vives. (Luc. 10, 28.)

INDEX

Capitum et Paragraphorum.

Pag.

CAPUT I.

Quaedam praemittuntur de ipso Missae Sacrificio.

§. 1. Quale sit Sacrificium Missae . . . 1
§. 2. De his, qui offerunt hoc Sacrificium 4
§. 3. De vi effectiva hujus Sacrificii . 6
§. 4. De valore et fructibus Sacrificii . 10
§. 5. Quae praxis servanda in applicatione Missae 15

CAPUT II.

De requisitis in Sacerdote ad rite et pie celebrandum.

§. 1. De puritate vitae 20
§. 2. De rectitudine intentionis . . 23
§. 3. De actuali devotione . . . 25

CAPUT III.

Variae considerationes ante Missam.

§. 1. Quanta sit Sacerdotum dignitas, et quanta debeat esse sanctitas . . 29
§. 2. De excellentia hujus Sacrificii . . 32
§. 3. De ejusdem necessitate . . . 35
§. 4. Qua reverentia celebrandum sit . 39
§. 5. Aliae considerationes ad pios affectus in Celebrante excitandos . . . 43

INDEX.

Pag.

CAPUT IV.

De his, quae Missae celebrationem proxime antecedunt.

§. 1. De necessitate Praeparationis . . 47
§. 2. De praemittenda Confessione sacramentali 50
§. 3. Modus confitendi 53
§. 4. Oratio ante Confessionem, et actus contritionis 56
§. 5. Oratio post Confessionem . . 59
§. 6. Directio intentionis ante Missam . 61
§. 7. Deprecatio pro omnium necessitatibus 64
§. 8. Specialis oblatio Sacrificii, quatenus est Latreuticum 69
§. 9. Oblatio Sacrificii, quatenus est Eucharisticum 71
§. 10. Oblatio Sacrificii, quatenus est Propitiatorium 77
§. 11. Oblatio Sacrificii, quatenus est impetratorium 79
§. 12. Actus diversarum virtutum ante Missam.
Fidei 84
Spei 85
Charitatis 86
Desiderii 88
Gratitudinis 90
Timoris 91
Humilitatis 93
§. 13. Commemoratio Dominicae Passionis ante Missam 95
§. 14. Oratio ante Missam ad Patrem . 100
§. 15. Oratio ante Missam ad Dominum Jesum Christum 101
§. 16. Alia Oratio ad eundem . . . 104

INDEX.

		Pag.
§. 17.	Oratio ad Spiritum sanctum . .	106
§. 18.	Oratio ad B. Virginem . . .	108
§. 19.	Oratio ad sanctos Angelos . .	109
§. 20.	Invocatio omnium Sanctorum .	111

CAPUT V.

De Missae Celebratione.

§. 1.	De proxima dispositione ad Missam	115
§. 2.	De sacris vestibus et earum significatione	118
§. 3.	De accessu Sacerdotis ad Altare .	124
§. 4.	De Initio Missae usque ad Introitum	128
§. 5.	De Introitu usque ad Epistolam .	134
§. 6.	De Epistola, Evangelio, et Symbolo	136
§. 7.	De Offertorio usque ad Canonem .	139
§. 8.	De Canone usque ad Consecrationem	147
§. 9.	De Consecratione usque ad Orationem Dominicam	152
§. 10.	De Oratione Dominica usque ad Communionem	158
§. 11.	De Communione	162
§. 12.	De postrema parte Missae usque ad finem	167

CAPUT VI.

Quid agendum post Missam.

§. 1.	Discessus Sacerdotis ab Altari, et quaedam exercitia post Missam . .	170
§. 2.	Actus amoris post Missam . .	175
§. 3.	Gratiarum actio post Missam . .	177
§. 4.	Oblatio post Missam . . .	180
§. 5.	Petitiones post Missam . . .	183
§. 6.	Aspirationes post Missam ad B. Virginem, Angelos et Sanctos . . .	185

INDEX.

Pag.

Conclusio exercitiorum post Missam 189
Cur multi ex frequenti celebratione non proficiant 190

CAPUT VII.

Praxis celebrandi, cum quis prolixius orare non potest.

§. 1. De Praeparatione 194
§. 2. De Celebratione 196
§. 3. De Gratiarum actione . . . 198
§. 4. Aspirationes post Missam saepe per diem repetendae 200

APPENDIX.

Praeparatio ad Missam 203
Gratiarum actio post Missam . . . 212
Oratio ante Missam 223
Eadem Oratio a Carolo Thomasio illustrata 223
Oratio S. Francisci Xaverii . . . 227
Ejusdem prodigiosi Sancti fervens Oratio pro Infidelium conversione . . 228
Deprecatio pro peccatis 229
Formula faciendi Memento, si libet, ante Sacrum 230
Forma Intentionis ad Missam celebrandam 233
Precatiuncula Sacerdotibus quotidie legenda, ut in dies Deo ferventius deserviant 234
Alia post Missam ad Beatissimam Virginem Mariam precatio 235
Ad Vulnera Christi Oratio . . . 235
Salutationes ad omnia membra Christi, et sui ipsius ad eum commendatio . 236
Renovatio Clientelae Marianae . . 238
De Servandis in statu Clericali . . 239

Thomas Jefferson to [illegible]

[illegible] [illegible] Jefferson

[illegible] [illegible] [illegible]

Gr ein kom: L. Sp. à 6 M. 2/

M. Esslöffel, à kom: K. à 66. à pro Stück

L. 6 1/2 Unzen Lumm: Leber pro Portion.

F. in Schm. L. Zwiebeln kom à Esslöffel

L. Salz, Pfeffer M. Zu. S. ist.

Conserven 3 1/4

1 1/4

Gr 2 1/2 L

1 60

Ou 2 3/4

1 60

Capuciorum

Leg Cubas

Reg Mai

Reg Bavar

Leg 1/C

Kaiserjäger

Graefin Falkn

A. Fr. Feldmarschall

Fürst Windischgrätz

Kgl. Bayer. Leibregt.

Prinz Friedrich

Kais. Königsgrenadier

Major Baiern

Herz

Rhein

BSB Bayerische StaatsBibliothek

MDZ Münchener DigitalisierungsZentrum Digitale Bibliothek

Bona, Giovanni,

De sacrificio missae tractatus asceticus continens praxim attente, devote et reverenter celebrandi ; Opus vere aureum

Ratisbonae 1841

Asc. 5526
urn:nbn:de:bvb:12-bsb10270299-9